Agata KRISTI

DVIGUBA NUODĖMĖ



Agata KRISTI

DVIGUBA NUODĖMĖ

Apsakymai

Vertė Gailina Ligeikienė

Kaunas EUROPA 1994

UDK 820-3
Kr267

ISBN 9986-436-18-4

Pasakojimai apie Erkiulį Puaro



DVIGUBA NUODĖMĖ

Įėjau į Puaro kambarį. Savo draugą radau visiškai nuvargusį. Jo išvaizda man kėlė pasigailėjimą. Paskutiniuoju metu jis pasidarė toks populiarus, kad kiekviena turtingesnė dama, dingus mylimai katytei ar apyrankei, skubėdavo pasinaudoti didžiojo seklio Erkiulio Puaro paslaugomis. Mano draugo charakteryje unikaliai derinosi savanaudiškumas, darbštumas ir menininkui būdingas įkvėpimas. Daugelis bylų, kurių jis imdavosi, mažai domino jį kaip mąstytoją, bet užtat niekino anksčiau paminėtas mano draugo savybes. Kartais, priešingai, jis imdavosi tokių bylų, kurios neduodavo materialinės naudos, bet patenkindavo jo estetinius jausmus.

Štai ir šį kartą Puaro buvo pervargęs. Jis ir pats tai pripažino, todėl man buvo nesunku įkalbėti jį savaitę pailsėti Ebermute, žinomame kurorte, esančiame vakarinėje Anglijos pakrantėje. Mes ten labai maloniai leidome laiką. Vieną rytą į mano kambarį įėjo Puaro

su atplėštu voku rankoje.

- Brangusis Hastingsai, ar jūs prisimenate mano draugą Džozefą Aaroną, teatro administratorių?

Kiek pagalvojęs, linktelėjau. Puaro turėjo begalę pažįstamų - nuo kiemsargių iki hercogų.

- Štai ir puiku, Hastingsai. Džozefas Aaronas dabar Šerlok-Bėjuje. Man atrodo, jis turi nemalonumų. Mano pareiga padėti draugui, juolab, kad jis kažkada mane išgelbėjo!

- Žinoma, jei jūs taip manote, - atsakiau aš, - Šerlok-Bėjus turbūt mielas kampelis. Aš ten niekada nesu buvęs.

- Tada mes suderinsime darbą su malonumu. Ar jūs negalėtumėte sužinoti traukinių tvarkaraštį?

- Teks kartą ar du persėsti, - pastebėjau. - Žinote, tie lėtieji traukiniai, šliaužiantys per visą šalį, stoja prie kiekvieno stulpo. Nuo vienos pakrantės iki kitos jie važiuoja ištisą parą.

Stotyje sužinojau, kad persėsti teks tik vieną kartą, ir jau skubėjau nudžiuginti Puaro, kai atsitiktinai atkreipiau dėmesį į ekskursijų biuro skelbimą:

"Rytoj organizuojama vienos dienos ekskursija į Šerlok-Bėjų. Išvykstame 8.30 ryte. Maršrutas driekiasi gražiausiomis vietovėmis".

Užėjęs į biurą ir sužinojęs visas smulkmenas, patenkintas grįžau į viešbutį. Gaila, bet Puaro nenudžiugino mano idėja.

- Mano drauge, iš kur ta jūsų aistra autobusams? Geležinkelis - pats patikimiausias daiktas. Čia nesprogsta padangos, nebūna jokių nemalonių autoįvykių. Ten esi apsaugotas nuo skersvėjų. Ne taip, kaip atvirame autobuse!

- Aš pasakiau, kad būtent grynas oras ir vilioja mane.

- O jei pradės lyti? Pas jus, Anglijoje, oras toks nepastovus!

- Tokiam atvejui paruoštas brezentas, o jei smarkiai lytų, kelionę visai atšauks.

- A! - pasakė Puaro, - tada tikėsimės lietaus.

- Jei jūs taip nenorite...

- Ne, ne, mano drauge! Aš juk matau, kaip jus vilioja ši ekskursija. Ačiū Dievui, turiu pasiėmęs du vilnonius pledus. - Jis atsiduso. - Bet mums, tikiuosi, liks pakankamai laiko Šerlok-Bėjuje?

- Bijau, kad mums teks ten nakvoti. Per priešpiečius turėtume būti Monkhemptone. Apie ketvirtą atvyksime į Šerlok-Bėjų, o penk-

tą autobusas važiuos toliau. Teisybė, apie devintą vakaro jis vėl bus ten.

- Taip, taip! - pasakė Puaro. - Vadinasi, kai kuriems žmonėms visa tai teikia malonumą? Bet mums, suprantama, grąžins pinigus už pusę bilieto, jei nevažiuosime atgal?

- Nemanau.

- Jūs turite išreikalauti.

- Nesismulkinkime taip, Puaro.

- Mano drauge, čia ne šykštumas. Aš įpratau taupiai gyventi. Net tapęs milijonieriumi, nesišvaistyčiau pinigais.

Kaip ir buvau numatęs, Puaro planai neišsipildė. Kelionių biuro tarnautojas buvo labai mandagus žmogus, bet tvirtas kaip uola. Jis laikėsi tos nuomonės, kad bilietai tikrai apmokėti už visą kelionę ir mes netgi skolingi jiems už privilegiją likti Šerlok-Bėjuje.

Nugalėtas Puaro niurnėdamas išėjo iš kelionių agentūros.

- Jūs, anglai, nieko nesuprantate apie pinigus, - konstatavo jis. - Jūs pastebėjote tą jauną vyruką, kuris, tyliai sumokėjęs už visą kelionę, pasakė, kad išlipa dar arčiau, Monkhemptone?

- Ne, nepastebėjau. Aš tuo metu...

- Taip, taip, jūs tuo metu matėte tik tą jauną būtybę, kuri nusipirko bilietą į penktąją vietą, šalia mūsų. Mano brangusis, nuo mano žvilgsnio niekada niekas nepasislėps. Kai aš norėjau pirkti bilietus į daug saugesnes vietas, tryliktą ir keturioliktą, autobuso viduryje, jūs tik dėl šios merginos apsiputojęs aiškinote, kad trečia ir ketvirta vietos daug geresnės.

Paraudęs sutikau, kad Puaro teisus.

- Ak, tos kaštoninės garbanos...

- Žiūrėti į jas bus daug maloniau, negu į tą keistą jaunuolį.

- Tai skonio reikalas. Vyrukas man būtų daug įdomesnis.

Kažkoks ypatingas Puaro balso skambesys privertė mane pažvelgti į jį.

- Kodėl?

- O, dėl Dievo, nurimkite. Jis tikriausiai atkreipė mano dėmesį tuo, kad nesėkmingai bando užsiauginti ūsus.

Puaro švelniai pasiglostė savo vešlius ūsus.

- Ūsų auginimas - didelis menas. Man patinka visi, bandantys tuo užsiimti.

Kartais negalima suprasti, ar Puaro juokauja, ar kalba rimtai, todėl nutariau patylėti.

Ankstyvas rytas pranašavo giedrą, saulėtą dieną. Oras tikrai buvo puikus. Vis dėlto Puaro apsivilko vilnonį megztinį, šiltą paltą, pasiėmė du pledus ir net lietpaltį. Baigęs ruoštis, jis profilaktiškai prarijo dvi tabletes nuo gripo ir pasiėmė visą vaistinėlę. Iš viešbučio išėjome nešini lagaminais. Žavingoji mergaitė, kurią matėme, atėjo su mažu lagaminėliu, kaip ir tas jaunuolis, užsikariavęs Puaro simpatiją. Kiti keleiviai bagažo neturėjo. Vairuotojas sukrovė lagaminus į specialią nišą ir mes susėdome į savo vietas.

Puaro piktdžiugiškai paskyrė man vietą prie lango, kadangi "ten daugiau gryno oro", o pats atsisėdo tarp manęs ir merginos. Bet greitai viskas susitvarkė. Mūsų kaimynas iš šeštosios vietos pasirodė besąs įkyrus juokdarys, keliantis baisų nuobodulį, ir Puaro tyliai paklausė merginos, ar ji nenorėtų pasikeisti vietomis. Jie persėdo ir netrukus mes trise draugiškai plepėjome.

Mergina buvo dar visai jaunutė, ne vyresnė, kaip devyniolikos metų, ir naivi kaip vaikas. Po kelių minučių mes jau žinojome, kad ji važiuoja įvykdyti savo tetos užduotį. Jos teta Ebermute turėjo antikvarinę parduotuvę. Po tėvo mirties teta pateko į gana sunkią padėtį. Jai teko tėvo namą, pilną gražių smulkmenų, paversti antikvarine parduotuve, išleidžiant tam visą palikimą. Biznis pasirodė esąs pelningas. Mūsų pakeleivė, Merė Diuran, atvažiavo pas tetą mokytis amato ir šiuo užsiėmimu buvo labai patenkinta.

Puaro, pritariamai linkčiodamas, išklausė pasakojimą.

- Aš įsitikinęs, kad jūsų taip pat laukia sėkmė, - mandagiai pasakė Puaro, - bet noriu jums patarti: nepasitikėkite kiekvienu sutiktuoju. Pasaulyje pilna niekšų ir piktadarių. Galbūt jų yra net šiame autobuse. Visada reikia būti budriam ir elgtis atsargiai.

Ji, bežiūrėdama į Puaro, sustingo, o jis daugiareikšmiškai linktelėjo galva.

- Taip, taip. Viskas būtent taip, kaip aš sakau. Net ir aš, kuris kalbuosi su jumis, galiu būti piktadarys.

Priešpiečius mes valgėme Monkhemptone. Puaro, šnektelėjęs su pakelės kavinės kelneriu, užsakė stalelį trims asmenims prie lango. Už lango, dideliame kieme, eilėje buvo sustatyti autobusai, atvažiavę iš visų šalies kampelių. Perpildyta kavinės salė gaudė nuo lankytojų

balsų.

- Taip, tiktai čia ir gali pajusti, kad poilsiauji, - pasakiau nusišypsodamas.

Merė Diuran man pritarė:

- Dabar, vasarą, Ebermutas taip pat perpildytas. Teta pasakojo, kad anksčiau buvo visai kitaip. O dabar netgi šaligatviuose grūstis.

- Toks žmonių antplūdis turbūt palankus prekybai, panele?

- Mūsiškei ne itin. Pigių smulkmenų mes nepardavinėjame, prekiaujame tik retais ir brangiais daiktais. Teta turi klientų visoje Anglijoje. Jeigu jiems, pavyzdžiui, reikalingas tam tikro stiliaus ar laikmečio stalas arba kinietiškas porcelianas, klientai rašo jai, o teta patenkina užsakymus. Taip buvo ir šį kartą.

Raginama mūsų smalsaus tylėjimo, panelė tęsė savo pasakojimą. Yra kažkoks amerikietis, miniatiūrų žinovas ir kolekcionierius, vardu Džonas Beikeris Vudas. Mano teta įsigijo labai brangių miniatiūrų kolekciją, apie kurią neseniai buvo paskelbta. Ji pranešė apie tai misteriui Beikeriui Vudui ir susitarė dėl kainos. Jis pranešė, kad sutinka pirkti miniatiūras, jei jos atitinka tetos pasakojimą, ir paprašė atvežti jas į Šerlok-Bėjų apžiūrėti. Štai mis Diuran, vykdydama tetos pavedimą, ir veža paveikslus.

- Miniatiūros, žinoma, nuostabios, bet aš nesuprantu, kas gali mokėti už jas tokią sumą. Penkis šimtus svarų! Tik įsivaizduokite! Jas nutapė Kosvėjus. Aš manau, tai tikrai Kosvėjus. Man tiesiog galva plyšta nuo rūpesčių.

Puaro nusišypsojo.

- Panele, jūs, matyt, dar mažai patyrusi prekyboje?

- Taip, anksčiau aš niekada nesu turėjusi tokių reikalų, - graudžiai pasakė Meri. - Mano išsilavinime tai didelė spraga. Man dar daug reikia mokytis!

Mergina atsiduso. Staiga pamačiau, kaip jos akys išsiplėtė iš siaubo. Ji pašoko ir atsiprašinėdama puolė prie išėjimo, bet po kelių sekundžių grįžo.

- Atleiskite, kad taip nemandagiai palikau jus. Man pasirodė, kad vyriškis paėmė iš autobuso bagažinės mano lagaminėlį, bet aš apsirikau. Tai buvo jo lagaminas, tik labai panašus. Man taip nepatogu, juk išeina, kad aš apkaltinau jį vagyste.

Ji pabandė nusijuokti, bet Puaro nepritarė jos linksmybei.

- Koks vyras? Kaip jis atrodė? Papasakokite.

- Rudu kostiumu. Toks sausokas jaunuolis su vos prasikalusiais ūsiukais.

- Aišku, - tarė Puaro. - Tai vakarykštis pažįstamas, Hastingsai. O jūs, mis, ar nepažįstate to jaunuolio? Ar nesate jo anksčiau mačiusi?

- Ne, pirmą kartą matau. O kodėl klausiate?

- Šiaip sau. Galėjote įsiminti. Įdomi asmenybė.

Puaro kažkaip iš karto nutilo, susimąstė ir toliau nedalyvavo mūsų pokalbyje, kol Meri Diuran nepasakė to, kas jį sudomino.

- Atleiskite, panele, ką jūs dabar pasakėte?

- Aš pasakiau, kad grįžtant atgal man reikės saugotis tų piktadarių, apie kuriuos jūs anksčiau minėjote. Manau, kad misteris Vudas kaip visada atsiskaitys grynais, o penki šimtai svarų gali sudominti kokį nors plėšiką.

Mergina vėl nusijuokė, o Puaro nutilo. Po to paklausė, kur ji ruošiasi apsistoti Šerlok-Bėjuje.

- Viešbutyje "Inkaras". Jis nedidelis ir nebrangus, bet labai jaukus.

- Štai kaip? - pasakė Puaro, - vadinasi, viešbutyje "Inkaras", kaip tik tame, kur ir mes su Hastingsu ruošiamės pernakvoti. Įdomu!

Ir jis suokalbiškai mirktelėjo.

- Jūs ilgam vykstate į Šerlok-Bėjų? - paklausė Meri.

- Tik vienai nakčiai. Reikia sutvarkyti kai kuriuos darbo reikalus.

Jis suktai šyptelėjo.

- Manau, jūs neatspėsite mano profesijos.

Pažvelgęs į Meri, supratau, kad ji įtemptai galvoja. Pagaliau ji pasakė, kad misteris Puaro - fokusininkas. Jis buvo labai patenkintas.

- Jūs galvojate, kad aš traukiu triušius iš skrybėlės? Ne, mis. Aš atstovauju priešingai pusei. Fokusininkui daiktai išnyksta be pėdsakų. O aš, priešingai, stengiuosi, kad dingę daiktai atsirastų. - Jis teatrališkai pasilenkė prie jos ausies.

- Tai baisi paslaptis, panele, bet jums atskleisiu ją. Aš - detektyvas!

Patenkintas padarytu efektu, jis vėl atsilošė kėdėje. Meri Diuran žiūrėjo į jį aiškiai sutrikusi. Ilgai džiaugtis Puaro neteko: autobu-

so signalas pakvietė mus į savo vietas.

Mums su Puaro išeinant iš salės, aš pastebėjau, kad mūsų pakeleivė žavinga.

- Taip, ji žavinga. Bet ar jums neatrodo, kad ji dar ir kvailoka?

- Kvailoka?

- Na, na, nesipūskite. Taip, mergina gali būti graži, turėti puikius kaštoninius plaukus ir drauge būti kvailoka. Juk tai kvailumo viršūnė - būti tokiai atvirai su dviem nepažįstamais žmonėmis.

- Juk ji galų gale mato, kad mes padorūs žmonės!

- Atleiskite, mano drauge, bet jūs pasakėte kvailystę. Kiekvienas, užsiimantis juodais darbais, stengiasi atrodyti padoriai. Ji sako, kad jai reikės saugotis, kai turės penkis šimtus svarų kišenėje. Juk dabar beveik tie patys penki šimtai - jos lagamine!

- Miniatiūrų pavidalu.

- Taip, bet šiuo atveju skirtumas tarp kupiūrų ir miniatiūrų nedidelis, mano drauge!

- Bet juk apie tai niekas, išskyrus mus, nežino!

- Niekas, visiškai niekas, gal tik oficiantas ir žmonės, sėdėję prie gretimų staliukų. Dar, be abejo, keli žmonės Ebermute - tai minimumas. Mis Diuran, aišku, žavinga, bet, būdamas jos tetos, Elizabetos Pen, vietoje, dukterėčią auklėti pradėčiau nuo kelių blaivaus mąstymo pamokų. Minutę patylėjęs, jis tęsė:

- O žinote, kol mes čia sėdėjome, nukniaukti iš autobuso lagaminą buvo labai paprasta.

- Bet kas nors vis dėlto būtų pamatęs!

- Na ir ką jie pagalvotų matydami? Galvotų, kad žmogus atėjo pasiimti savo daiktų. Juk vagis darytų viską atvirai, nesislapstydamas. Ir niekas nebūtų sutrukdęs.

- Puaro, jūs galvojate... Tai juk buvo jo lagaminas, ar ne?

Puaro pasitrynė kaktą.

- Rodos, taip, bet visa tai gana keista. Kodėl vaikinas pasiėmė lagaminėlį ne iš karto, autobusui atvažiavus? Kavinėje jo taip pat nebuvo. Kur jis buvo ir ko laukė?

- Jei mis Diuran nebūtų atsitiktinai atsisėdusi prie lango, ji nieko nebūtų pastebėjusi, - pasakiau.

Bevažiuojant toliau, Puaro nepraleido progos paaiškinti merginai, koks pavojingas yra nereikalingas plepumas ir atvirumas su

nepažįstamais. Ji, nors ir klausėsi rimtu veidu, vargu ar dėjosi ką nors į galvą.

Ketvirtą valandą atvažiavome į Šerlok-Bėjų. Mums pasisekė: per stebuklą gavome neužimtą dvivietį kambarį "Inkaro" viešbutyje. "Inkaras" buvo jaukus seno, gero stiliaus viešbutis nuošalioje gatvėje.

Puaro išpakavo savo daiktus ir jau ruošėsi susišukuoti ūsus prieš vykdamas pas Džozefą Aaroną, kai kažkas pasibeldė į duris. Aš riktelėjau:

- Įeikite!

Mano nustebimui, į kambarį įžengė išbalusi kaip kreida ir apsiverkusi Meri Diuran.

- Atleiskite, dėl Dievo, bet įvyko... įvyko kažkas baisaus. O jūs sakėte, jog esate seklys... - Tai sakydama, ji atsisuko į Puaro.

- Kas atsitiko, mis?

- Aš ką tik atidariau lagaminą. Miniatiūros buvo užrakintos krokodilo odos dėžutėje. O dabar... Štai, pažiūrėkite.

Ji ištiesė dėžutę Puaro. Jos dangtelis nukaro. Buvo matyti grubiai išlaužta spynelė. Puaro, pasukinėjęs dėželę rankose, linktelėjo.

- O miniatiūros? - paklausė jis, nors atsakymą mes jau nujautėme.

- Dingo! Pavogtos! Ką gi man daryti?

- Nesirūpinkite! - sušukau. - Mano draugas - Erkiulis Puaro. Jums turbūt teko girdėti jo vardą. Jei kas sugebės grąžinti jums miniatiūrias, tai tik jis.

- Ką? Misteris Puaro? Tas pats misteris Puaro?

Mano draugas buvo per daug išpuikęs, kad nepastebėtų pasigėrėjimo jos balse.

- Taip, mano vaike, - pasakė jis. - Tai aš. Jūs galite nusiraminti perleidusi man savo smulkius rūpesčius. Aš padarysiu viską, kas įmanoma, bet bijau, labai bijau, kad jau per vėlu. Prašau pasakyti, ar jūsų lagaminėlio užraktas taip pat išlaužtas?

Ji papurtė galvą.

- Leiskite man pasižiūrėti.

Mes nuėjome į jos kambarį ir Puaro nuodugniai apžiūrėjo lagaminėlį. Jis buvo atrakintas raktu.

- Jį atidaryti labai paprasta. Šitų lagaminų spynos beveik vienodos. Reikia tuoj pat pranešti policijai ir misteriui Beikeriui Vudui. Tuo užsiimsiu aš.

Aš išėjau su Puaro ir paklausiau, kodėl jis galvoja, kad jau per vėlu.

- Mano brangusis, šiandien aš jau sakiau, kad, priešingai nei fokusininkas, aš grąžinu dingusius daiktus. Bet mane galėjo ir aplenkti. Supratote? Ne? Tai greit suprasite.

Jis dingo telefono būdelėje ir po keleto minučių išėjo labai susirūpinęs.

- Mano būgštavimai pasitvirtino. Prieš pusvalandį misterį Vudą aplankė dama, prisistačiusi kaip mis Elizabetos Pen pasiuntinė. Ji parodė Vudui miniatiūras. Jis buvo sužavėtas ir nupirko jas atsiskaitydamas grynais.

- Prieš pusvalandį? Vadinasi, pusvalandžiu anksčiau, negu mes čia atvažiavome?

Puaro paslaptingai nusišypsojo.

- Jūsų mėgstami autobusai važiuoja greitai, bet geras lengvasis automobilis visada juos aplenkia.

- Ir ką mes dabar darysime?

- Hastingsai, jūs visada praktiškas. Mes informuosime policiją, padėsime, kuo galime, mis Diuran ir pasišnekėsime su misteriu Beikeriu.

Mes padarėme viską, ką ketinome. Vargšė Meri Diuran buvo visiškai nusiminusi ir labai baiminosi savo tetulės.

- Taip, teta neapsidžiaugs, - garsiai pastebėjo Puaro mums einant į "Pakrantės" viešbutį, kuriame buvo apsistojęs misteris Beikeris Vudas.

- Koks lengvabūdiškumas - palikti penkių šimtų svarų sterlingų vertės daiktus bagažinėje ir eiti į kavinę! Beje, mano drauge, šioje istorijoje man du dalykai atrodo keistai: na, kam gi reikėjo laužti tą krokodilo odos dėžutę?

- Kad galėtų išimti miniatiūras.

- Argi tai ne kvaila? Sakysim, mūsų nežinomasis eina į autobusą pasiimti savo lagaminą. Ar ne paprasčiau būtų buvę tiesiog įsimesti dėžutę į savo lagaminą, negaištant laiko jai atidaryti? Aš juk teisus?

- Betgi jis turėjo įsitikinti, kad miniatiūros dėžutėje.

Puaro norėjo paprieštarauti, bet tuo metu mus pakvietė pas misterį Vudą.

Šis žmogus man iš karto nepatiko. Dramblotas, vulgarus, apsirengęs akį rėžiančiais drabužiais, ant piršto mūvėjo masyvų žiedą su briliantu. Kalbėjo jis garsiai ir priekabiai. Suprantama, jis nieko įtartino nepastebėjo. Ir kodėl turėjo pastebėti. Moteris atvežė miniatiūras, ir tiek. Ar jis neužsirašė banknotų numerių? Ne, neužsirašė. O kas toks tas misteris... Puaro, kad gali šitaip įsiveržti ir klausinėti?

- Pone, aš daugiau nieko jūsų neklausinėsiu. Tik papasakokite, kaip atrodė moteris, atvežusi miniatiūras, - paprašė Puaro. - Ji buvo jauna ir graži, taip?

- Ne, sere, nei viena, nei kita. Aukšto ūgio, vidutinio amžiaus ir žilstelėjusi. Veido spalva nesveika, panosėje ūseliai.

Ne, nimfa ji niekada nebuvo.

- Puaro, - sušukau iškart, mums tik išėjus iš viešbučio. - Jūs girdėjote - ūsiukai!

- Ačiū, klausa kol kas nesiskundžiu, Hastingsai.

- Bet koks nesimpatiškas žmogus tas misteris Vudas!

- Jūs teisus. Kai Dievas dalino patrauklumą, Vudas pasakė: "Ačiū, nereikia!".

- Na, nieko, dabar mes sugausime vagį, - pasakiau aš, - mes jau turime jo žymes.

- Jūs naivus, Hastingsai. Ar nežinote, kad egzistuoja toks dalykas, kaip alibi?

- Jūs manote, kad jis turės alibi?

Puaro pasakė tai, ko visiškai nesitikėjau.

- Aš manau, jog turės.

- Jūs mėgstate prisidaryti sau sunkumų.

- Paprasčiausiai, mano drauge, aš nemėgstu einančių lengviausiu keliu.

- Puaro pranašystės vėl išsipildė. Mūsų pakeleivis, jaunuolis rudu kostiumu, vardu Nortonas Kanas, atvažiavęs į Monkhemptoną, iškart užsisakė numerį viešbutyje "Georgas" ir nebuvo iš ten išėjęs iki pat vakaro. Prieš jį liudijo tik tai, kad mis Diuran matė jį pasiimantį iš autobuso savo daiktus.

- Čia nėra nieko įtartino, - protingai pastebėjo Puaro ir ilgam nutilo. Į mano bandymus pratęsti pokalbį nereagavo. Kai jam nusibo-

do mano įkyrūs klausimai, Puaro pasakė, kad dabar galvoja apie ūsus apskritai, kaip apie fenomeną, ir patarė man daryti tą patį.

Puaro visą vakarą praleido su Džozefu Aaronu ir klausinėjo jo apie Beikerį Vudą, nes abu džentelmenai gyveno tame pačiame viešbutyje. Nežinau, ar Puaro sužinojo ką nors naujo, - man jis nepasakė nieko.

Ryte mis Diuran, davusi parodymus policijoje, išvažiavo traukiniu į Ebermutą. Priešpiečius mes valgėme su Džozefu Aaronu. Puaro pasakė man, kad jo draugo reikalai sutvarkyti ir mes bet kada galime grįžti į Ebermutą.

- Tik ne autobusu. Šį kartą važiuosime traukiniu.

- Bijotės, kad mums pavogs lagaminėlį ar kad prireiks raminti dar vieną merginą?

- Nuo to mes neapsaugoti ir traukinyje, Hastingsai. Noriu kuo greičiau grįžti į Ebermutą ir baigti tirti mūsų bylą.

- Mūsų bylą?

- Taip, mano drauge, mūsų. Panelė Diuran paprašė mano pagalbos ir jei tyrimas dabar policijos rankose, tai dar nereiškia, kad aš baigiau savo reikalus. Aš čia atvažiavau padėti savo senam draugui, bet niekas niekada negalės pasakyti, kad Erkiulis Puaro atsisakė padėti svetimam žmogui!

- Man pasirodė, kad ši istorija jus sudomino nuo pat pradžios, - pradėjau aš iš tolo, norėdamas įtraukti Puaro į pokalbį. - Dar ekskursijų biure jus kažkodėl sudomino tas jaunuolis. Aš tik nesupratau, kuo jis patraukė jūsų dėmesį.

- Jūs nesupratote, Hastingsai? Jūs turėjote suprasti! Na ką gi, tegul tai kol kas lieka mažyte paslaptimi.

Prieš išvažiuodami susitikome su budinčiu policijos inspektoriumi. Jis jau buvo apklausęs misterį Nortoną Kaną. Puaro prižadėjus tylėti, policininkas papasakojo, kad jaunuolio elgesys jam nepatiko. Nortonas Kanas per daug jau piktinosi išsisukinėdamas ir klydo atsakinėdamas.

- Bet kaip jam visa tai pavyko, nesuprantu, - prisipažino inspektorius. - Jis tikriausiai turėjo bendrininką, kuris iš karto, paėmęs vogtas miniatiūras, automobiliu išdūmė į Šerlok-Bėjų. Tai tik versija ir kol nerasime mašinos bei vairuotojo, nieko neįrodysime.

Puaro susimąstęs palingavo galva.

- Jūs manote, kad taip ir buvo? - paklausiau Puaro, kai lipome į traukinį.

- Ne, mano drauge, viskas buvo kitaip. Jie viską suorganizavo daug protingiau.

- O jūs nenorite papasakoti man, kaip?

- Hastingsai, jūs žinote mano silpnybę - išsaugoti mažytę paslaptį iki atomazgos.

- O pabaiga jau arti?

- Labai arti.

Prieš septynias mes jau buvome Ebermute. Puaro nuvyko pas Elizabetą Pen. Parduotuvė buvo uždaryta, bet, Puaro paskambinus, Meri atidarė duris. Ji nustebo ir apsidžiaugė:

- Prašau įeiti, - pasakė ji vesdama mus į kambarį, - mano teta čia.

Mus pasitiko pakumpusi vidutinio amžiaus moteris. Žilaplaukė, švelniu ramiu veidu ir žydromis akimis - ji pati atrodė tarsi iš praėjusio šimtmečio miniatiūros. Ant pečių ji buvo užsimetusi senovišką nėrinių peleriną.

- Jūs tas pats misteris Puaro? - paklausė ji tyliu maloniu balsu, - ir jūs norite mums padėti? Meri man papasakojo apie jus. Ar jūs galite ką nors patarti?

Puaro pažiūrėjo į ją ilgu, veriančiu žvilgsniu ir linktelėjo.

- Mis Pen, viskas buvo atlikta labai šauniai, bet nejaugi jūsų ūsiukai buvo tikri?

Mis Pen tyliai aiktelėjo.

- Juk vakar jūs nebuvote savo parduotuvėje?

- Ryte buvau. Po to man pradėjo skaudėti galvą ir aš išėjau namo.

- Ne namo, mis. Savo galvą jūs pabandėte išgydyti pakeisdama klimatą. Kurortinis Šerlok-Bėjaus oras veikia gydančiai, tiesa?

Jis paėmė mane už rankos ir nutempė prie išėjimo. Tarpduryje sustojo ir atsisuko dar kartą.

- Kaip matote, man viskas žinoma. Laikas baigti šią komediją.

Jo balse pasigirdo grasinimas. Mis Pen išbalo ir kapituliuodama linktelėjo.

Puaro atsisuko į Meri:

- Panele, - pasakė jis sausai. - Jūs jauna ir graži, bet jei dar kartą įsipainiosite į tokią aferą, jūsų jaunystė gali prabėgti už kalėjimo

grotų. Aš, Erkiulis Puaro, atvirai jums sakau: man dėl to bus labai gaila.

Po to jis išėjo į gatvę. Visiškai išmuštas iš vėžių nusekiau paskui jį.

- Stebėdamas šią istoriją nuo pat pradžios, aš atkreipiau dėmesį į tai, kad, vos jaunuoliui nusipirkus bilietą iki Monkhemptono, Meri susidomėjo juo, - pradėjo savo pasakojimą Puaro. - Kodėl? Jis nepriklauso tai kategorijai vyrų, dėl kurių moterys eina iš proto. Nuo pat kelionės pradžios jaučiau: kažkas turi atsitikti. Kas matė, kaip jaunuolis atėjo pasiimti savo lagamino? Panelė Meri, tik ji. Aš prisimenu, kaip ji prie staliuko pasirinko vietą. Meri atsisėdo veidu į langą. Tai visiškai nemoteriška. Damos stengiasi sėdėti taip, kad galėtų stebėti salę ir aplinkinius.

Ir štai pagaliau ji papasakoja mums apie vagystę ir išlaužtą krokodilo odos dėžutę. Aš jums tuoj pat pasakiau, kad čia kažkas ne taip.

Koks šios istorijos rezultatas? Misteris Beikeris sumokėjo didelę pinigų sumą už vogtą prekę. Miniatūras pagal įstatymus reikia grąžinti mis Pen. Ji vėl galės parduoti jas ir vietoj penkių šimtų jau turės tūkstantį svarų sterlingų. Aš paprašiau surinkti duomenis ir sužinojau, kad prekyba joms sekasi labai prastai. Štai taip. Aš padariau išvadą: teta ir dukterėčia pučia į vieną dūdelę.

- Vadinasi, jūs niekada ir neįtarėte misterio Nortono Kano?

- Drauguži mano! Su tokiais ūsiukais? Nusikaltėlis būna nusiskutęs arba nešioja normalius ūsus, kuriuos prireikus galėtų nusiskusti, kad pakeistų savo išvaizdą. Bet kaip jums šiandien patiko šios gunktelėjusios senos ir protingos damos išvaizda? Juk užtenka jai tik išsitiesti, apsiauti didelius batus, truputį nusigrimuoti, o pabaigai - prisiklijuoti kelis retus plaukelius virš lūpos. Štai ir bus į vyrą panaši moteris, kaip sakė misteris Vudas. Arba persirengęs vyras, kaip nusprendėme mes.

- Vadinasi, ji vakar tikrai buvo Šerlok-Bėjuje?

- Taip. Traukinys, jei atsimenate, išvyksta iš čia apie vienuoliktą ryto ir antrą valandą atvažiuoja į Šerlok-Bėjų. Atgal jis važiuoja greičiau. Tai kaip tik tas traukinys, kuriuo mes grįžome. Jis apie ketvirtą valandą išvažiuoja iš Šerlok-Bėjaus ir penkiolika po šešių būna čia. Miniatiūrų, žinoma, dėžutėje niekada ir nebuvo. Jos spyna

buvo išlaužta dar namie, prieš įdedant į lagaminą. Panelei Meri tereikėjo tik surasti du lengvatikius ir paveikti juos savo kerais, o po to kalbėti, ką tik nori. Bet vienas iš dviejų nebuvo naivus. Tai aš - Erkiulis Puaro!

Ši išvada man nepatiko. Atsikirsdamas aš pasakiau:

- Bet jūs, Puaro, taip pat skiedėte kalbėdamas apie savo pareigą - padėti bet kuriam svetimam žmogui. Kažkodėl neypatingai jūs padėjote panelei Meri.

- Aš jums nesumelavau, Hastingsai. Matyt, neaiškiai pasakiau ir jūs suklydote. Kalbėdamas apie svetimus žmones, aš turėjau galvoje ne šiaip nepažįstamus, o svetimą šioje šalyje žmogų - atvažiavusį iš Amerikos misterį Vudą.

Puaro veidas ištįso:

- Ne, aš vis negaliu pamiršti, kaip mus apgavo, kai pirkome bilietus. Kiek mes permokėjome! Man tiesiog užverda kraujas matant jūsų angliškas nesąmones! Taip, aš norėjau padėti užsieniečiui: misteris Vudas nemalonus žmogus, bet jis čia svetimas! O mums, atvykėliams, reikia laikytis kartu. Taigi aš visada juos gelbėsiu!



PREMJERO PAGROBIMAS

Dabar, kai karo metai jau praeityje, norėčiau papasakoti pasauliui, kokį vaidmenį suvaidino mano draugas Puaro nacionalinės krizės metu. Anksčiau ši paslaptis buvo kruopščiai saugoma.

Kartą vakare, tikslios datos nenoriu sakyti, sėdėjome Puaro kambaryje. Po sužeidimo aš nebetikau frontui ir buvau paskirtas į mokomąjį dalinį. Įpratau vakarus leisti pas Puaro, aptarinėdamas jo tiriamas bylas.

Tą kartą mes kalbėjomės apie pasikėsinimą į Anglijos pirmojo ministro Deivido Mak-Adamo gyvybę. Visi pranešimai laikraščiuose buvo perėję griežtą cenzūrą. Smulkmenų nebuvo. Buvo pranešta tik tai, kad premjeras nenukentėjo ir atsitiktinumo dėka kulka vos kliudė jo skruostą.

Aš laikiau mūsų policijos gėda tai, kad iš viso galėjo taip atsitikti. Aš supratau, kad priešų agentai rizikuos bet kuo, kad tik

įstengtų užbaigti pradėtą darbą. "Kovojantis Makas", kaip vadino premjerą jo partijoje, buvo ne vien pirmasis Anglijos ministras - jis buvo pati Anglija! Jo netektis būtų buvęs šokas visai šaliai.

Puaro valė šepečiu savo pilką kostiumą. Aš nepažinojau didesnio puošeivos už savo draugą. Jo aistra buvo švara ir nepriekaištinga išvaizda. Puaro atsiprašė, kad negali viso savo dėmesio skirti pokalbiui.

- Dar minutė, dragauži, ir aš - jūsų paslaugoms. Noriu išvalyti šią riebią dėmę!

- Ar yra kas įdomaus? - paklausiau patylėjęs.

- Šiuo metu padedu vienai skalbėjai susigrąžinti vyrą. Sunki užduotis, reikalaujanti daug diplomatijos. Man atrodo, kad vyras neapsidžiaugs, kada jį ras. Jis per daug protingas, kad dingtų atsitiktinai.

Aš nusijuokiau.

- Viskas! Dėmę išvaliau. Dabar aš jūsų valioje.

- Norėjau sužinoti jūsų nuomonę apie pasikėsinimą į Mak-Adamą.

- Vaikų žaidimai! - atsakė Puaro. - Nereikia to rimtai vertinti.

- Bet pasikėsinimas beveik pavyko, - pasakiau aš.

Puaro norėjo paprieštarauti, bet tuo metu atsidarė durys ir įėjo šeimininkė. Ji pranešė mums, kad du ponai, laukiantys apačioje, norėtų pamatyti Erkiulį Puaro.

- Jie nenori sakyti savo vardų, sere, tik pasakė, kad jų reikalas be galo svarbus.

- Palydėkite ponus į viršų, - pasakė Puaro lankstydamas savo pilkas kelnes.

Po kelių minučių abu lankytojai įžengė į kambarį. Mano širdis apmirė. Aš juos pažinau. Pirmasis - lordas Estairas, Bendruomenių rūmų lyderis. Jo palydovas - karinio kabineto narys Bernardas Dodžas, asmeninis pirmojo ministro draugas.

- Misteris Puaro? - paklausė lordas Estairas.

Mano draugas nusilenkė. Lordas žvilgterėjo į mane abejodamas.

- Reikalas asmeninis.

- Prie kapitono Hastingso, - Puaro linktelėjo į mano pusę, - galite kalbėti atvirai.

Lordas Estairas vis dar abejojo, bet misteris Dodžas paskubomis tarė:

- Apsieikime be ceremonijų! Nėra laiko. Greit visa Anglija sužinos, kokioje baisioje padėtyje mes atsidūrėme.

- Prašau sėstis, ponai, - mandagiai pasiūlė Puaro. - Milorde, gal sėstumėtės į tą didelį krėslą?

Lordas Estairas įdėmiai pasižiūrėjo į mano draugą.

- Jūs mane atpažinote?

Puaro nusišypsojo.

- Aš juk skaitau laikraščius, o juose kartais būna ir fotografijų.

- Misteri Puaro, aš atėjau norėdamas gauti jūsų patarimą vienu skubiu klausimu. Be to, prašau visiško slaptumo.

- Erkiulio Puaro žodis - didesnių garantijų neturiu.

- Kalbėsime apie pirmąjį ministrą. Mes labai susijaudinę.

- Mes tiesiog sugniuždyti! - pridūrė misteris Dodžas.

- Ar sužeidimas rimtas?

- Koks sužeidimas?

- Kulkos.

- Na, ką jūs! Mes visiškai ne apie tai kalbame.

- Kolega teisus, - pratęsė lordas Estairas, - tai jau praeityje. Kulka, laimei, pralėkė pro šalį. Norėčiau, kad ir antrasis bandymas baigtųsi taip pat nesėkmingai.

- Antrasis pasikėsinimas?

- Taip, bet visai kitoks. Premjeras dingo.

- Ką?

- Jį pagrobė!

- Tai neįmanoma! - sušukau apstulbęs.

Puaro metė į mane reikšmingą žvilgsnį, tarytum prašydamas laikyti liežuvį už dantų.

- Gaila, bet tai tiesa! - tęsė lordas Estairas.

Puaro pažvelgė į Dodžą:

- Jūs pasakėte, kad nėra laiko. Ką jūs turite omeny?

Svečiai susižvalgė ir lordas Estairas pasakė:

- Misteri Puaro, jūs, žinoma, girdėjote apie artėjančią valstybių ir sąjungininkų konferenciją?

Mano draugas linktelėjo.

- Dėl suprantamų priežasčių konferencijos vieta ir laikas nebu-

vo pranešti. Diplomatinėse sferose, suprantama, žinoma tiksli data. Konferencija turi prasidėti rytoj vakare Versalyje. Dabar jūs supratote, kokia rimta padėtis? Ar verta aiškinti, kad mūsų dalyvavimas būtinas? Kitaip pasekmės gali būti baisios.

Puaro veidas surimtėjo:

- Jūs vertinate pirmojo ministro pagrobimą kaip tiesioginį bandymą sutrukdyti jam dalyvauti konferencijoje?

- Būtent taip.

- Bet konferencija vis tiek įvyks?

- Ji prasidės rytoj, devintą valandą vakaro.

- Po dvidešimt keturių valandų, - susimąstęs ištarė Dodžas.

- Ir penkiolikos minučių, - patikslino jį Puaro, - nepamirškite, pone, šių penkiolikos minučių, jų dar gali prireikti. Dabar - apie smulkmenas: kur įvykdytas pagrobimas - Anglijoje ar Prancūzijoje?

- Prancūzijoje. Šiandien misteris Mak-Adamas linijiniu mininku perplaukė sąsiaurį. Bulonėje jį sutiko vyriausiojo vado adjutantas su štabo automobiliu.

- Taip ir buvo?

- Taip, jie išvažiavo iš Bulonės. Toliau jų pėdsakai dingsta.

- Ką?

- Misteri Puaro, tai buvo ne tas automobilis ir netikras adjutantas. Štabo automobilį rado gretimoje gatvėje. Vairuotojas ir adjutantas buvo surišti.

- O tas netikrasis automobilis?

- Jo kol kas nerado.

Puaro nekantriai mostelėjo ranka.

- Neįtikėtina! Jį jau turėjo rasti!

- Mes galvojame taip pat. Surengėme grandiozinę paieškų operaciją. Prancūzų policija, mūsų kariškiai, žmonės iš Skotland-Jardo ėmėsi visų priemonių, bet automobilio rasti nepavyko.

Į duris pasibeldė ir tarpduryje pasirodė jaunas karininkas. Jis perdavė lordui Estairui antspauduotą voką:

- Sere, laiškas tiesiai iš Prancūzijos.

Ministras paskubomis atplėšė voką ir nustebęs atsiduso. Karininkas išėjo.

- Pagaliau! Rado antrąjį automobilį - apleistoje fermoje, netoli K. Jame rastas surištas ir apsvaigintas, su kamščiu burnoje premjero

sekretorius Danielsas. Jis atsimena tik, kaip kažkas jį sugriebė už nugaros ir kažkuo užspaudė nosį. Pačiam išsilaisvinti jam nepavyko.

- O daugiau nieko nerado?

- Ne!

- Pirmojo ministro lavono irgi ne? Tai gerai, tačiau vis dėlto keista. Neseniai mėgino premjerą nušauti, o dabar šitaip stengiasi, kad išsaugotų jo gyvybę.

Dodžas palingavo galva.

- Aišku tik viena: grobikas nusprendė nesiskaitydamas su priemonėmis sukliudyti ministrui dalyvauti konferencijoje.

- Jeigu tai žmogaus galimybių ribose, ministras konferencijoje dalyvaus, - pasakė Puaro. - Aš tik prašau Dievo, kad nepavėluotume. Dabar, ponai, papasakokite viską nuo pradžios. Aš turiu išsiaiškinti šio pasikėsinimo istoriją.

- Praėjusią naktį premjeras, lydimas savo sekretoriaus kapitono Danielso...

- To paties, kuris lydėjo į Prancūziją?

- Taip. Jie važiavo automobiliu į Vindzorą. Mak-Adamas buvo priėmime karalienės rūmuose. Ryte, grįžtant į miestą, automobilis buvo užpultas.

- Atleiskite. Kas tas kapitonas Danielsas? Ką apie jį žinote?

Lordas Estairas nusišypsojo.

- Aš laukiau tokio klausimo. Apie jį mes žinome nedaug. Jis kilęs iš eilinės šeimos. Tarnavo Anglijos armijoje. Vidutinės kvalifikacijos, bet ypatingai gabus užsienio kalboms sekretorius. Jis moka kokias septynias kalbas. Vien dėl to premjeras ir pasiėmė jį į Prancūziją.

- Ar Danielsas turi giminių Anglijoje?

- Dvi tetas. Misis Everard gyvena prie Hemstedo, o mis Daniels - Askote.

- Askotas - netoli Vindzoro?

- Šią versiją patikrinome. Jokių rezultatų.

- Vadinasi, jūs visiškai pasitikite kapitonu Danielsu?

Lordas Estairas su kartėliu atsakė:

- Ne, misteri Puaro. Šiandien reikia tūkstantį kartų pagalvoti prieš pasakant, kad visiškai žmogumi pasitiki.

- Aš supratau, milorde. Kiek žinau, premjerą patikimai saugojo

policija ir bet koks užpuolimas buvo neįmanomas.

Lordas pritariamai linktelėjo.

- Paskui ministro mašiną važiuodavo kita mašina, kurioje sėdėdavo detektyvai, vilkintys civiliais rūbais. Misteris Mak-Adamas nieko nežinojo apie šias saugumo priemones. Jis bebaimis žmogus ir būtų atsisakęs policijos paslaugų. Bet policija, suprantama, gauna nurodymus, kurių ir laikosi. Premjero vairuotojas O'Merfis taip pat iš slaptosios policijos.

- O'Merfis? Tai juk airiškas vardas?

- Taip, jis airis.

- Iš kur jis kilęs?

- Aš manau, jog iš Klero grafystės.

- Gerai. Tęskite, milorde.

- Premjeras važiavo į Londoną. Automobilio langus dengė užuolaidėlės. Antroji apsaugos mašina, kaip įprastai, sekė iš paskos. Dėl neaiškių priežasčių premjero automobilis nukrypo nuo pagrindinio maršruto...

- Toje vietoje gatvė šakojasi? - paklausė Puaro.

- Taip, o iš kur jūs žinote?

- O, tai aišku! Tęskite!

- Policininkai nuvažiavo tiesiai, nepastebėję, kad pirmojo ministro automobilis pasuko iš pagrindinio kelio. Netrukus kelią užtvėrė grupė kaukėtų žmonių. Vairuotojas...

- Šaunusis O'Merfis, - sumurmėjo Puaro.

- Vairuotojas trumpam pasimetė ir spustelėjo stabdžius. Pirmasis ministras iškišo galvą pro mašinos langą. Pasigirdo šūvis, antras. Pirmoji kluka kliudė premjerui skruostą, antroji, laimei, pralėkė pro šalį. Pagaliau atsikvošėjęs vairuotojas nuspaudė akceleratorių ir mašina, šoktelėjusi pirmyn, privertė gaują pasitraukti iš kelio.

- Tai galėjo ir blogiau baigtis! - sušukau drebančiu balsu.

- Misteris Mak-Adamas sužeidimą pavadino nerimtu įdrėskimu. Jis tik leido perrišti žaizdą netoliese esančioje kaimo ligoninėje. Žinoma, jis nesakė, kas esąs. Iš ten jis nuvažiavo į Černing-Kroso stotį, kur laukė specialus traukinys. Po to kapitonas Danielsas policijai viską išsamiai paaiškino ir premjeras išvyko į Prancūziją. Duvre jo laukė specialiai iškviestas karinis laivas, o Bulonėje pasitiko grobikų automobilis.

- Tai ir viskas, ką jūs galite pranešti?

- Taip.

- Ir jūs, milorde, negalite daugiau nieko pridurti?

- Viena keista detalė...

- Kokia?

- Premjero mašina negrįžo iš Černing-Kroso stoties. Policija norėjo apklausti O'Merfį, todėl jo ieškojo. Automobilį rado Sohe. Jis stovėjo prie nedidelio restoranėlio, kuris žinomas kaip priešo agentų susitikimo vieta.

- O vairuotojas?

- Jo niekur nerado. Jis taip pat dingo.

- Taigi, - mįslingai prabilo Puaro, - dingę netgi du asmenys: premjeras - Prancūzijoje ir O'Merfis - Londone. - Jis tiriamai pažvelgė į lordą Estairą.

Šis skėstelėjo rankomis:

- Aš tik viena galiu pasakyti, misteri Puaro. Jei vakar man kas nors būtų pasakęs, kad O'Merfis išdavikas, aš būčiau tik nusijuokęs.

- O šiandien?

- Šiandien aš paprasčiausiai nebežinau, ką ir begalvoti.

Puaro supratingai linktelėjo ir žvilgterėjo į savo seną laikrodį.

- Ar mano rankos laisvos? Jūs suprantate, ką noriu pasakyti? Man turi būti suteikta galimybė įeiti visur, kur manysiu esant reikalinga.

- Suprantama, po valandos į Duvrą išvyks specialus traukinys su žmonėmis iš Skotland-Jardo. Jūsų žinioje bus karininkas ir keletas slaptosios policijos agentų. Jums to užteks?

- Taip. Dar vienas klausimas. Ponai, kaip jūs mane radote? Apie mane Londone beveik niekas nežino.

- Mes atėjome pagal vieno įžymaus jūsų tautiečio rekomendaciją.

- Nejaugi mano senasis draugas, prefektas?..

Lordas Estairas papurtė galvą:

- Tai daug įtakingesnis asmuo, negu prefektas.

Kilmingiems svečiams užvėrus duris, nekantriai paklausiau:

- Na, ką jūs pasakysite apie šį reikalą, Puaro?

Mano draugas buvo užsiėmęs. Kraudamasis lagaminėlį, jis susimąstęs palingavo galva.

- Nežinau, ką ir besakyti. Mano smegenims tai neįkandama.

- Kam reikėjo jį pagrobti, - svarsčiau aš garsiai, - jei galima buvo tiesiog nužudyti.

- Atleiskite, mano drauge, aš manau, kad ir iš pat pradžių jie norėjo tik pagrobti jį.

- Kodėl?

- Todėl, kad nežinomybė sukelia didesnę paniką. Tai viena priežastis. Premjerui žuvus, mums tektų su tuo susitaikyti ir veikti toliau. O dabar viskas neaišku. Atsiras pirmasis ministras ar ne? Ar jis gyvas, ar miręs? To niekas nežino, o kol nežinos, negalima nieko konkretaus nuveikti. Kartoju, nežinomybė sukelia didesnę suirutę. O to ir nori mūsų priešai. Paprastai priešiškų valstybių vyriausybės nelabai dosniai atsilygina savo agentams. Šiuo atveju jos bus priverstos gerai sumokėti. Ir dar. Nesėkmės atveju grobikams negresia mirties bausmė. Taigi pagrobimas šiuo atžvilgiu - patikimiausia priemonė.

- Kodėl gi jie vis dėlto šovė į premjerą?

Puaro suirzęs sušuko:

- Kaip tik to aš ir nesuprantu! Tai kvaila ir nepaaiškinama! Jie puikiai pasiruošė pagrobimui ir staiga - pigus spektaklis: gauja kaukėtų vyrų už dvidešimties mylių nuo Londono! Nesuprantu!

- Galbūt šie užpuolimai neturi nieko bendro? - pasiūliau savo versiją.

- Tokių sutapimų nebūna! Kas išdavikas? Galų gale nors pirmuoju atveju. Danielsas ar O'Merfis? Būtinai kuris nors iš jųdviejų! Kodėl mašina pasuko iš kelio? Negalima juk galvoti, kad premjeras buvo savo paties pagrobimo bendrininkas! Ar O'Merfis pats pasuko iš pagrindinio kelio, ar jam įsakė Danielsas?

- Greičiausiai tai buvo O'Merfis.

- Jei būtų įsakęs Danielsas, premjeras būtų girdėjęs jo žodžius. Šioje byloje apskritai daug klausimų ir visi jie prieštaringi. Jei O'Merfis nekaltas, kodėl pasuko iš kelio? Jei kaltas, kodėl po dviejų šūvių truktelėjo mašiną į priekį, tuo išgelbėdamas ministrą? O jeigu jis teisus, tai kodėl iš Černing-Kroso stoties nuvažiavo į tą šnipų lizdą?

- Viskas atrodo bjauriai, - pasakiau.

- Pasekime viską nuo pradžių, žingsnis po žingsnio: įvertinkime visus tuos žmones "už" ir "prieš". Pradėkime nuo vairuotojo. Prieš

O'Merfį liudija šie faktai: jis pakeitė maršrutą, jis airis, kilęs iš Klero grafystės, ir dingo jis keistomis aplinkybėmis. Už jį liudija tai: jis pasuko mašiną į banditus, tuo išgelbėdamas ministrui gyvybę, jis Skotland-Jardo žmogus ir, sprendžiant iš patikėtų pareigų, geras detektyvas. Toliau Danielsas. Prieš jį - neaiški kilmė ir tai, kad jis moka daugiau kalbų, negu įprasta normaliam anglui. Atleiskite, mano drauge, bet pas jus, Anglijoje, apverktina padėtis dėl užsienio kalbų! Už jį: tai, kad jis buvo rastas pritrenktas, surištas ir apsvaigintas chloroformu.

- Jis galėjo pats save apsvaiginti ir surišti, kad išvengtų įtarinėjimų.

- Prancūzų policija nesileistų taip lengvai apgaunama. Na ir kokia prasmė pasilikti pagrobus premjerą? Taip, bendrininkai galėjo jį apsvaiginti ir surišti, bet aš nesuprantu, kam to reikia? Po šio įvykio jis vis tiek bus nuolat sekamas ir jiems nenaudingas.

- Gal jis norėjo suklaidinti policiją ir nukreipti netikrais pėdsakais?

- Tai kodėl jis to nepadarė? Danielsas tegalėjo prisiminti, kad jam kažkuo užspaudė nosį. Tai įtartinai panašu į teisybę.

- Gerai, - pasakiau žiūrėdamas į laikrodį. - Manau, laikas važiuoti į stotį. Gal Prancūzijoje atsiras naujų įkalčių.

- Galbūt, mano drauge, bet aš abejoju. Niekaip nesuprantu, kaip nesugebėjo rasti premjero tokioje nedidelėje teritorijoje. Paslėpti žmogų, kai jo ieško dviejų šalių policija ir kariuomenė, - ne taip paprasta.

Černing-Kroso stotyje mūsų laukė misteris Dodžas. Jis kalbėjo nedaug:

- Tai detektyvas Barnsas iš Skotland-Jardo ir majoras Normanas, - pristatė savo palydovus. - Jie abu jūsų žinioje. Sunkus darbas, bet aš neprarandu vilties. Atleiskite, man jau laikas.

Ministras nuskubėjo, o mes persimetėme keliais žodžiais su majoru Normanu. Perone, nedidelės grupės centre, aš atpažinau neaukštą, panašų į šešką žmogelį. Jis kalbėjo su stambiu šviesiaplaukiu vyriškiu. Tai buvo inspektorius Džapas - senas Puaro pažįstamas. Jis buvo laikomas vienu iš geriausių Skotland-Jardo agentų. Džapas priėjo prie mūsų ir pasisveikino.

- Girdėjau, kad jūs taip pat tiriate šią bylą. Kažkokia beprotybė

Iki šiol jiems taip vykusiai sekasi išsisukti nuo persekiotojų. Negaliu patikėti, kad grobikai sugebės ilgai slėpti premjerą. Mūsų žmonės ir prancūzai iššukuos visą Prancūziją. Vargu ar spėsiu kuo nors padėti. Jį turbūt ras po poros valandų.

- Jeigu jis dar gyvas, - įsiterpė šviesiaplaukis detektyvas.

Džapas susiraukė:

- Taip, bet aš kažkodėl jaučiu, kad premjeras gyvas.

- Taip, taip, jis gyvas, - pritarė Puaro. - Tačiau ar sugebės jį laiku surasti? Manau, kad grobikams pasiseks ilgam paslėpti premjerą.

Nuskambėjus išvykimo signalui, sulipome į vagoną. Traukinys lėtai pajudėjo iš stoties.

Tai buvo labai savotiška kelionė. Skotland-Jardo žmonės, susirinkę į vieną kompaniją, išskleidė šiaurinės Prancūzijos žemėlapį ir vedžiojo pirštais linijas per kelius ir gyvenvietes. Kiekvienas gynė savąjį ieškojimų planą. Puaro nerodė įprasto pagyvėjimo. Jis sėdėjo sustingęs, abejingai žiūrėdamas tiesiai priešais save. Normanas pasirodė esąs puikus pašnekovas, todėl mes ėmėme šnekučiuotis.

Atvykus į Duvrą, mane prajuokino Puaro elgesys. Pūtė gan stiprus vėjas. Lipdamas į laivą, Puaro persigandęs įsikibo į mano ranką.

- Dieve mano! - niurnėjo jis, - tai siaubinga!

- Būkite tvirtas, Puaro, - pasakiau, - viskas bus gerai. Jūs rasite premjerą. Aš tuo tikiu.

- O, mano drauge, jūs ne taip mane supratote. Mane gąsdina tik ši baisi jūra. Jūros liga... bjaurios kančios!

- Taip... - sumykiau užjausdamas. Tuo metu laivas sudrebėjo - įsijungė varikliai. Puaro užmerkė akis ir sudejavo.

- Majoras Normanas turi Šiaurės Prancūzijos žemėlapį. Ar nenorėtumėte į jį žvilgterėti?

Puaro papurtė galvą.

- Ne, ne! Palikite mane ramybėje, mano drauge! Tam, kad galima būtų galvoti, smegenys ir skrandis turi dirbti harmoningai.

- Yra daug gerų būdų kovoti su jūros liga. Reikia lėtai kvėpuoti, sukinėjant galvą tai į kairę, tai į dešinę, tarp įkvėpimų skaičiuoti iki šešių.

Paaiškinau Puaro kvėpavimo pratimus ir išėjau į denį.

Kelionei einat į pabaigą, denyje pasirodė Puaro su šypsena

veide ir šnibštelėjo į ausį, kad mano metodas "stebuklingai padėjo".

Džapo pirštai vis dar braižė linijas žemėlapyje.

Kai prisišvartavome prie kranto, jau aušo. Majoras Normanas palietė Puaro ranką.

- Jūsų laukia karinis automobilis.

- Ačiū, bet aš visai nesiruošiu išvykti iš Bulonės.

- Ką-ą?

- Taip, taip, nesiruošiu. Pirmiausia užsukime štai į tą viešbutį krantinėje.

Mes visi trys, pasimetę ir nieko nesuprasdami, nusekėme paskui Puaro. Puaro užsisakė laisvą kambarį.

Pasižiūrėjęs į mus, Puaro tarė:

- Žinau, ką jūs galvojate, ponai. Galvojate, kad geras detektyvas privalo veikti? Jis energingai turi lakstyti pirmyn ir atgal, gulėti ant dulkino gatvės grindinio ir padidinamuoju stiklu tirti automobilių padangų pėdsakus, rinkti numestas nuorūkas ir degtukus. Jūs taip įsivaizduojate mano darbą? - Puaro įžūliai pažvelgė į mus. - Aš, Erkiulis Puaro, sakau jums, kad tai klaidingi metodai. Visa sėkmės paslaptis - čia! - Jis pastukseno pirštu sau į kaktą. - Nevertėjo net važiuoti iš Londono. Geriausia būtų, jei dabar aš tyliai sėdėčiau savo bute. Tam, kad judėtų mažosios pilkosios smegenų ląstelės, daugiau nieko ir nereikia. Jos dirba tyliai, nepastebimai ir, atėjus laikui, aš, pasiėmęs žemėlapį, galėčiau pasakyti: "Pirmasis ministras čia! Dirbant reikia remtis logika ir savais metodais!" Visa ši audringa kelionė į Prancūziją buvo beprasmiška. Mes ne vaikai, žaidžiantys slėpynes! Tačiau dabar, nors ir pavėluotai, aš veiksiu teisingai. Aš galvosiu. Man reikia ramybės.

Penkias valandas Puaro išsėdėjo net nekrustelėjęs. Jo žalios akys, rodos, dar labiau pažaliavo, vyzdžiai blizgėjo. Žmogus iš Skotland-Jardo žiūrėjo į Puaro su akivaizdžia panieka. Atrodė, kad majoro Normano kantrybė irgi tuojau trūks. Aš atsistojau ir ant pirštų galų priėjau prie lango. Reikalas pakrypo nelaukta linkme. Aš jaudinausi dėl savo draugo. Jeigu jis pralaimi, tai nors turėtų drąsos prisipažinti. Aš žiūrėjau į valtis krantinėje. Staiga Puaro balsas privertė mane krūptelėti:

- Mano ponai, viskas tvarkoje!

Aš atsisukau. Puaro buvo smarkiai pasikeitęs. Jo akys blizgėjo

iš susijaudinimo.

- Koks aš buvau kvailas! Pagaliau susiprotėjau.

- Tuojau iškviesiu mašiną, - eidamas prie durų, pasakė majoras Normanas.

- Man jos nereikia. Ačiū Dievui, vėjas nurimo.

- Jūs norite pasakyti, kad eisime pėsčiomis?

- Ne, draugužį. Aš ne šventasis Petras. Vandeniu man geriau būtų plaukti laivu.

- Jūs ruošiatės plaukti?

- Reikia dirbti metodiškai: nuo pradinio taško. O mūsų pradinis taškas Anglijoje. Dabar mes grįšime į Angliją.

Po trijų valandų mes vėl stovėjome Černing-Kroso stotyje.

Kelionės metu Puaro nekreipė dėmesio į mūsų skundus. Vieną kartą jis kažką tyliai paaiškino majorui Normanui. Iš Duvro majoras pasiuntė keletą telegramų.

Londone mūsų laukė didelis policijos automobilis ir keli agentai civiliais rūbais. Vienas jų padavė Puaro prirašytą lapuką. Aš klausiamai pasižiūrėjau į jį.

- Tai kaimo ligoninių, esančių į vakarus nuo Londono, sąrašas. Aš paprašiau jo telegrafu iš Duvro.

Mes pralėkėme Londono gatvėmis, po to - keliu į Batą; toliau - Hamersmitas, Čisvikas, Brendfortas. Pagaliau supratau, kur mes važiuojame. Ogi į Askotą per Vindzorą. Mano širdis ėmė plakti stipriau. Askote gyvena Danielso teta! Vadinasi, mes einame jo pėdsakais, o ne O'Merfio!

Sustojome prie puikios vilos vartų. Puaro iššoko iš mašinos ir paskambino. Jo veidas paniuro; atrodė, jog jis nepatenkintas savimi.

Pagaliau atidarė! Puaro dingo už vartų. Greitai jis vėl pasirodė ir įlipęs į mašiną liūdnai papurtė galvą.

Grįždami į Londoną, dažnai stabtelėdavome prie nedidelių, nuošalių kaimo ligoninių. Kiekvieną kartą Puaro, išeidamas iš ligoninės, atrodė vis labiau patenkintas ir pasitikintis savimi.

Jis pasišnibždėjo su Normanu ir pasakė:

- Taip. Sukime į kairę. Jie laukia prie tilto.

Mes pasukome aplinkiniu keliu. Ten mūsų laukė automobilis ir du vyrai civiliais rūbais. Puaro išlipęs pasakė jiems kelis žodžius ir mes nuvažiavome toliau į šiaurę. Sustojome prie didelio namo vartų.

Aš ir Normanas likome mašinoje, o Puaro ir vienas detektyvas nuėjo prie durų ir paskambino. Jiems atidarė simpatiška kambarinė. Detektyvas pasakė:

- Aš policijos karininkas ir turiu kratos orderį šiam namui.

Mergina šūktelėjo. Už jos nugaros pasirodė stambi vidutinio amžiaus moteris.

- Edita, uždarykite duris, - sukomandavo ji, - tai turbūt elgetos.

Puaro vikriai įkišo koją į tarpdurį ir sušvilpė švilpuku. Tuomet ir likusieji policininkai puolė į namą.

Keikdami savo neveiklumą, aš ir Normanas kokias penkias minutes sėdėjome mašinoje. Pagaliau namo durys atsivėrė. Išėjo detektyvai, lydintys tris suimtuosius - moterį ir du vyrus. Moterį ir vieną vyrą pasodino į policijos mašiną. Kitą vyriškį Puaro pats atvedė prie mūsų automobilio ir kreipėsi į mane:

- Aš važiuosiu kita mašina. Gerai prižiūrėkite šį poną. Nepažįstate? Tai misteris O'Merfis!

- O'Merfis?

Aš žiūrėjau į jį išsižiojęs. O'Merfis buvo be antrankių ir neatrodė, kad ruoštųsi bėgti. Jis sėdėjo lyg apsvaigęs, įsmeigęs akis į vieną tašką.

Mes nuvažiavome šiaurės kryptimi. Sumažėjus greičiui, aš supratau, kur atsidūrėme. Priešais mus plytėjo Gendono aerodromas. Puaro turbūt nutarė skirsti į Prancūziją. Ši mintis man pasirodė nepraktiška. Telegrama skrieja greičiau, o laiko mes turime mažai.

Mes sustojome. Majoras Normanas iššoko iš mašinos, o į jo vietą atsisėdo policininkas. Normanas šnektelėjo su Puaro ir kažkur nubėgo.

Aš išlipau iš mašinos ir priėjęs pasakiau Puaro:

- Sveikinu, seni! Jūs radote slėptuvę? Reikia telegrafuoti į Prancūziją. Jei skrisite pats, galite pavėluoti.

- Labai gaila, mano drauge, - atsakė Puaro. - Yra dalykų, kurių negalima perduoti telegrafu.

Grįžo majoras Normanas, lydimas jauno karininko, apsirengusio lakūno uniforma.

- Kapitonas Lojalis. Jis pristatys jus į Prancūziją.

Puaro žvilgtelėjo į savo senamadišką laikrodį ir subumbėjo panosėje:

- Taip, laiko dar yra, laiko turime pakankamai. - Po to jis pakėlė akis ir mandagiai pasakė lakūnui:

- Ačiū, jūsų keleiviu būsiu ne aš, o štai tas ponas, - ir pakvietė iš tamsos vyriškį, važiavusį antrąja mašina. Kai jis išėjo į šviesą, man užgniaužė kvapą. Tai buvo Anglijos pirmasis ministras.

- Dėl Dievo ir visų šventųjų, papasakokite, kaip jūs sugebėjote sugrąžinti jį į Angliją? - paprašiau nekantraudamas mūsų automobiliui pasukus atgal į Londoną.

- Nėra būtinybės, - sausai atsakė Puaro. - Premjeras nebuvo išvykęs iš Anglijos. Jis buvo pagrobtas kelyje iš Vindzoro į Londoną.

- Kaip?

- Tuoj viską paaiškinsiu. Premjeras sėdo į savo automobilį. Greta jo sėdėjo sekretorius Danielsas. Ministras staiga pajuto prie burnos prispaustą nosinę su chloroformu.

- Kas tai padarė?

- Kapitonas Danielsas. Ministrui praradus sąmonę, Danielsas per pasikalbėjimo įrenginį liepė vairuotojui artimiausioje sankryžoje pasukti į dešinę. O'Merfis nieko neįtardamas taip ir padarė. Tuščiame kelyje stovėjo didelė mašina. Jos vairuotojas davė ženklą O'Merfiui sustoti. Nepažįstamajam priėjus prie ministro mašinos, O'Merfis iškišo galvą. Vėl buvo pakartotas triukas su kažkokiomis stipriai veikiančiomis svaiginančiomis priemonėmis, sakykim, etilo chloridu. Per kelias minutes vairuotoją ir ministrą pernešė į kitą mašiną, o į jų vietas pasodino du kitus.

- Neįtikėtina!

- Argi jūs nesate matęs muzikiniuose salonuose imituotojų, pamėgdžiojančių įžymybes? Anglijos premjerą suvaidinti daug lengviau, negu, sakykim, misterį Džoną Smitą iš Klephemo. Niekas nepastebėjo O'Merfio pakeitimo. Iš Černing-Kroso vairuotojas nuvažiavo tiesiai pas savo sėbrus. Įėjo ten kaip O'Merfis, o išėjo - kaip visai kitas žmogus. O'Merfis dingo.

- Tačiau vyrą, suvaidinusį ministrą, kas nors privalėjo pamatyti!

- Niekas iš tų, kurie jį gerai pažinojo, nematė. Danielsas kiek įmanoma saugojo jį nuo bet kokių kontaktų. Be to, visus veido išraiškos pasikeitimus galima buvo pateisinti šoku po nepavykusio pasikėsinimo. Ir dar. Dėl dažnų viešų pasirodymų misteris Mak-Adamas buvo pertempęs balso stygas. Taigi iki Prancūzijos visą šią

pakeitimo operaciją buvo galima lengvai nuslėpti. Prancūzijoje - neįmanoma, todėl premjeras dingsta. Anglijos policininkai skubiai lekia į Prancūziją ir niekas nepasistengia tiksliau patikrinti pirmojo užpuolimo aplinkybių. Kad pasakėlė apie pagrobimą būtų įtikinamesnė, Danielsą apsvaigino ir surišo.

- O vyras, suvaidinęs ministrą?

- Nusimetė kaukę. Jį ir netikrą vairuotoją galėjo įtarti ir suimti, tačiau niekas nežinojo, kokius vaidmenis jie suvaidino. Juos būtų tekę paleisti dėl įkalčių stokos.

- O tikrasis premjeras?

- Jį ir O'Merfį nuvežė pas "misis Everard", vadinamąją Danielso "tetą", į Hemstedą. Tikrasis jos vardas - Berta Ebental ir ji jau seniai ieškoma policijos. Tai buvo gera dovanėlė Skotland-Jardui, o ką jau bekalbėti apie Danielsą. Jis turėjo puikų planą. Tačiau mūsų poliglotas nenujautė, kad teks susidurti su Erkiulio Puaro protu!

Šį kartą aš lengvai atleidau savo draugui už išpuikimą.

Kitą rytą Puaro parodė man ką tik gautą telegramą. Joje nebuvo siuntėjo adreso ir parašo. Tebuvo vienas vienintelis žodis: "Laiku".

Tą pačią dieną vakariniuose laikraščiuose pasirodė pranešimai apie konferenciją. Ypatingai didelio pasisekimo ir audringų ovacijų susilaukė ugninga misterio Mak-Adamo kalba.



TRAGEDIJA MASDON MEINORE

Kai po kelių dienų išvykos grįžau į miestą, radau Puaro besikraunantį daiktus į kelioninį lagaminą.

- Laba diena, Hastingsai! O aš jau bijojau, kad nespėsite grįžti iki mano išvažiavimo.

- Jus kviečia tirti naują bylą?

- Draudimo komanija "Šiaurės Sąjunga" paprašė manęs ištirti misterio Maltraverso mirties aplinkybes. Mirties išvakarėse jis apdraudė savo gyvybę penkiasdešimčia tūkstančių svarų.

- Štai kaip, - pasakiau susidomėjęs.

- Žinoma, sutartyje yra įprastinis punktas dėl savižudybės. Juk jūs žinote, kad apdraustajam mirus per metus nuo sutarties sudarymo momento, draudimas neišmokamas. Misteris Maltraversas, supran-

tama, buvo apžiūrėtas draudimo kompanijos gydytojo ir, nors jis nebuvo jaunas, gydytojas pripažino jį visiškai sveiku. Vis dėlto trečiadienį, užvakar, Esekse, Masdon Meinore, misterio Maltraverso dvare, rado jo lavoną. Nebūtų keista, jei apie misterio Maltraverso finansinę būklę nesklandytų gandai, o "Šiaurės Sąjunga" nebūtų nustačiusi, kad mirusysis buvo ties bankroto riba. Tai, žinoma, viską keičia. Maltraversas turėjo gražią jauną žmoną. Įtariama, jog jis po trupinėlį surinko apvalią sumą grynų pinigų, kad galėtų sudaryti draudimo sutartį žmonos naudai, o po to nusižudė. Taip dažnai būna. Šiaip ar taip, mano draugas Alfredas Raitas, vienas iš "Šiaurės Sąjungos" direktorių, paprašė manęs ištirti misterio Maltraverso mirties aplinkybes. Aš jam iškart pasakiau, kad pažadėti daug negaliu. Optimistiškiau būčiau nusiteikęs, jei mirties liudijime būtų įrašyta "infarktas". Tada galima būtų tikėtis, kad policijos gydytojas apsiriko; vidinis kraujoplūdis nustatomas iš karto ir vis dėlto kai ką reikėtų ištirti geriau. Jūs, Hastingsai, turite penkias minutes laiko susiruošti, o po to taksi važiuosime į Liverpulio gatvės stotį.

Maždaug po valandos mes išlipome mažoje Masdon Lei stotelėje. Stotyje paaiškėjo, kad Masdon Meinoro dvaras - už mylios nuo čia. Puaro nenorėjo važiuoti taksi ir mes nusprendėme eiti pėsčiomis.

- Koks bus veiksmų planas? - paklausiau aš.

- Pirmiausia surasime gydytoją. Masdon Lei yra tik vienas gydytojas. Na, štai mes jau ir atėjome.

Gydytojo namas buvo sode, kiek toliau nuo gatvės. Žalvarinėje lentelėje buvo užrašyta gydytojo pavardė. Perėję sodą paskambinome. Mūsų laimei, gydytojas, pagyvenęs, šiek tiek pasipūtęs, bet simpatiškas žmogus, buvo namie. Puaro prisistatė ir paaiškino, kokiu tikslu atvyko.

- Apgailestauju, bet draudimo kompanija panašiais atvejais turi pakartotinai viską patikrinti.

- Taip, taip! - pasakė daktaras Bernardas, - manau, jis buvo labai turtingas ir apsidraudęs didele suma?

- Jūs galvojate, kad jis buvo toks turtingas?

Gydytojas klausiamai pažiūrėjo į mus.

- Argi ne? Jis turėjo du automobilius. Masdon Meinoras - didelis dvaras; jam išlaikyti reikėjo daug lėšų. Tiesa, šis namas aplinkinių nekaip vertinamas. Kvaili prietarai!

- Aš girdėjau, kad misteris Maltraversas paskutiniuoju metu turėjo didelių išlaidų, - pasakė Puaro ir įdėmiai pažvelgė į gydytoją.

- Štai kaip! Tada jo žmonai pasisekė dėl šio draudimo. Misis Maltravers - labai graži ir žavi jauna moteris. Vargšelė ligi šiol tebėra šoko būsenoje. Stengiausi jai padėti, bet ne visai sėkmingai.

- Ar misteris Maltraversas kada nors kreipėsi į jus pagalbos?

- Ne, jis niekada nebuvo mano pacientas.

- Bet lavoną apžiūrėjote jūs?

- Taip. Mane iškvietė vienas iš jo sodininkų.

- Mirties priežastis jums buvo aiški?

- Jo lūpos buvo kruvinos, matyt, vidinis kraujavimas.

- Ar misteris Maltraversas mirė toje pačioje vietoje, kur jį rado?

- Taip, lavono niekas nelietė, jis taip ir gulėjo nedidelės giraitės aikštelėje. Tikriausiai misteris Maltraversas buvo išsiruošęs pašaudyti varnų, nes greta jo rastas mažo kalibro šautuvas. Kraujoplūdis, matyt, prasidėjo visiškai netikėtai ir aš įsitikinęs, kad jo priežastis - skrandžio opa.

- Ar gali būti taip, kad jį nušovė?

- Na, ką jūs, brangusis misteri Puaro!

- Atleiskite, - švelniai pastebėjo Puaro, - bet jei aš neapsirinku, neseniai vienoje nužudymo byloje gydytojas kaip mirties priežastį nurodė širdies priepuolį ir tik policininkui pastebėjus šautinė žaizdą galvoje jis pakeitė savo nuomonę.

- Misterio Maltraverso kūne nėra jokių šautinių žaizdų, - sausai pasakė gydytojas Bernardas. - Kuo jums, džentelmenai, dar galiu būti naudingas?

Mes supratome jo užuominą.

- Dėkojame, daktare, kad skyrėte mums tiek laiko. Ir vis dėlto... jūs manėte, kad skrodimas nereikalingas?

- Visiškai nereikalingas! - Ir jis sudirgęs paaiškino: - Mirties priežastis buvo visiškai akivaizdi, o mano profesijos žmogui priimta vengti visko, kas be reikalo jaudintų mirusiojo gimines.

Tai pasakęs, jis apsisuko ir piktai užtrenkė duris.

- Kaip jums patiko gydytojas, Hastingsai? - paklausė Puaro mums tęsiant savo pasivaikščiojimą pėsčiomis.

- Senas asilas.

- Teisingai. Jūs visada tiksliai įvertinate, mano drauge!

Aš pašnairavau į Puaro, bet jis kalbėjo visiškai rimtai.

Po minutėlės jis mirktelėjo ir pridūrė:

- Aš norėjau pasakyti, kad tiksliai įvertinate damas.

Aš priekabiai pažvelgiau į jį.

Mums atėjus į Masdon Meinorą, duris atvėrė vidutinio amžiaus kambarinė. Puaro padavė jai savo vizitinę kortelę ir laišką misis Maltravers nuo draudimo kompanijos. Kambarinė nuvedė mus į nedidelį valgomąjį ir nuėjo pranešti šeimininkei. Maždaug po dešimties minučių tarpduryje pasirodė liekna moteris, vilkinti gedulo rūbais.

- Misteris Puaro? - tyliai paklausė ji.

- Madam! - Puaro linktelėjo. - Labai gailiuosi, kad turiu jus sutrukdyti.

Pastebėjęs, kad misis Maltravers vos laikosi ant kojų, Puaro nuvedė ją prie kėdės. Aš tiesiog susižavėjau šia namų šeimininke. Nors moters akys buvo paraudusios nuo ašarų, ji buvo nepaprastai graži. Dvidešimt septynerių ar dvidešimt aštuonerių metų ryški žydrų akių ir kerinčių lūpų blondinė.

- Kalbėsime apie mano vyro draudimą, taip? Nejaugi dabar, praėjus tik dviems dienoms po jo mirties, man reikės tuo užsiimti?

- O, madam, atleiskite man. Jūsų vyras apsidraudė gana didele suma, o tokiais atvejais draudimo kompanija privalo išsiaiškinti visas detales. Ši misija pavesta man. Patikėkite, aš būsiu labai korektiškas ir neviršysiu savo įgaliojimų. Ar negalėtumėte papasakoti mums apie liūdnuosius trečiadienio įvykius?

- Aš kaip tik ruošiausi gerti arbatą, kai pas mane atskubėjo tarnaitė: vienas iš sodininkų atbėgo į namus... Jis rado jį...

Ji kalbėjo vis tyliau ir tyliau. Puaro spustelėjo jai ranką.

- Užjaučiu jus. Ir vis dėlto, ar jūs matėte savo vyrą antrojoje dienos pusėje?

- Po priešpiečių - ne. Ėjau į kaimą nusipirkti pašto ženklų ir galvojau, kad jis sode.

- Jis ten šaudė varnas?

- Vyras paprastai pasiimdavo mažo kalibro šautuvą. Šį kartą aš išgirdau vieną ar du šūvius.

- Kur dabar tas šautuvas?

- Turbūt hole.

- Dviejų šovinių nėra, - pasakė Puaro pastatydamas šautuvą į vietą. - O dabar, madam, norėčiau apžiūrėti, jei galima...

- Tarnaitė palydės jus, - bejėgiškai pasakė ji ir nusisuko.

Kambarinė nuvedė Puaro laiptais į viršų. Aš likau su misis Maltravers, tokia graži ir tokia nelaiminga. Ilgai galvojau, ar verta pradėti pokalbį, ar geriau palikti ją ramybėje, ir pagaliau vis dėlto išdrįsau tarti keletą bendrų frazių. Moteris atsakinėjo nerišliai, ji buvo labai išsiblaškiusi. Po kelių minučių grįžo Puaro.

- Dėkoju, madam, už mums skirtą dėmesį. Manau, daugiau jūsų netrukdysiu. Beje, ar jūs žinote apie savo mirusio vyro finansinę padėtį?

Ji papurtė galvą.

- Aš nesusigaudau finansiniuose dalykuose.

- Suprantu. Vadinasi, jūs negalėsite paaiškinti, kodėl jūsų vyras taip staiga nutarė apsidrausti. Kiek žinau, jis anksčiau niekada apie tai negalvojo?

- Galėsiu. Mes susituokėme šiek tiek seniau, negu prieš metus, bet aš žinau, kodėl jis nutarė apsidrausti. Vyras galvojo, kad ilgai negyvens. Aš žinojau, kad jam jau yra buvęs kraujoplūdis, ir vyras nujautė, kas gali įvykti, jeigu jis pasikartos. Aš visada stengiausi išsklaidyti jo blogą nuotaiką ir baimę. Dieve mano, jis buvo teisus!

- Na ir reikalai! Reikia grįžti į Londoną, mano drauge. Rodos, mes patekome į akligatvį. Ir vis dėlto...

- Ką?

- Gydytojo ir damos parodymai šiek tiek prieštarauja vieni kitiems. Jūs to nepastebėjote? Ne? Apskritai žmogaus gyvenime pilna visokiausių prieštaravimų. Nunuodyti misterio Maltraverso negalėjo niekas, nes nėra tokių nuodų, nuo kurių ant lūpų pasirodytų kraujas. Ne, ne, aš turiu atmesti tokias abejones. Čia viskas aišku, nors... Kas tai galėtų būti?

Nuo vartų pusės mūsų link ėjo aukštas jaunuolis. Jis praėjo pro mus nekreipdamas jokio dėmesio. Jo veidas buvo valingas, įdegęs; buvo matyti, kad jis ne iš šių kraštų. Sodininkas, grėbstantis lapus, nulydėjo nepažįstamąjį žvilgsniu. Puaro kreipėsi į jį:

- Prašau pasakyti, kas šis ponas? Jūs jį pažįstate?

- Aš neatsimenu jo vardo, sere, nors esu girdėjęs. Šią savaitę, antradienį, jis nakvojo pas mus.

- Greičiau, mano drauge, eime paskui jį, - pasakė man Puaro.

Mes nuskubėjome paskui tolstančią figūrą. Terasoje buvo gerai matyti juodai apsivilkusios damos siluetas. Nepažįstamasis pasuko iš takelio. Mes nusekėme paskui jį ir tapome susitikimo liudininkais.

Misis Maltravers sunkiai laikėsi ant kojų, jos veidas stipriai išbalo.

- Jūs... - sumurmėjo ji. - Aš galvojau, kad jūs jau jūroje.

- Aš gavau žinią iš savo patikėtinio, todėl ir užtrukau čia, - paaiškino jaunuolis. - Mano dėdė Škotijoje mirė ir paliko man šiokį tokį turtą. Teko atidėti kelionę. Po to laikraštyje perskaičiau liūdną žinią ir atvažiavau sužinoti, ar negalėčiau jums kuo nors padėti.

Tą akimirką jie pastebėjo mus. Puaro atsiprašinėdamas pasakė, kad hole palikęs savo lazdą. Su pastebimu nepasitenkinimu misis Maltravers pristatė abu vyriškius vieną kitam:

- Mesjė Puaro, kapitonas Bleikas.

Mes apsikeitėme keletu frazių ir Puaro sužinojo, kad kapitonas Bleikas gyvena viešbutyje "Prie inkaro". Užmirštoji lazda taip ir neatsirado ir tai, beje, nebuvo keista. Puaro dar kartą atsiprašė ir mes išėjome. Grįžus į kaimą, Puaro nudrožė tiesiai į viešbutį "Prie inkaro".

- Palauksime kapitono Bleiko čia, - pareiškė jis. - Jūs tikriausiai pastebėjote mano abejones, kai pasakiau, kad čia viskas aišku ir reikia grįžti į Londoną? Ar jūs patikėjote mano žodžiais? Tikiuosi, ne. Ar jūs pastebėjote misis Maltravers veido išraišką, kai ji pamatė jaunąjį Bleiką? Ji buvo tiesiog sukrėsta, o jis jai toks atsidavęs; ar jums taip neatrodo? Antradienio naktį, dieną prieš misterio Maltraverso mirtį, jis buvo čia, Hastingsai, mes turime išsiaiškinti, ką kapitonas Bleikas čia veikė.

Mes laukėme jaunuolio prie viešbučio ne ilgiau, kaip pusvalandį. Puaro užkalbino Bleiką ir iš karto nusivedė į viršų, į mūsų išsinuomotą kambarį.

- Aš paaiškinau kapitonui Bleikui, kas mus atvedė čia, - pasakė jis. Po to, kreipdamasis į jaunuolį, tęsė: - Jūs turėtumėte suprasti, mesjė Bleikai, kaip svarbu išsiaiškinti, kokioje dvasinėje būklėje buvo misteris Maltraversas prieš pat mirtį. Aš nenoriu varginti misis Maltravers tokiais sunkiais klausimais. Kadangi jūs buvote čia prieš pat šį liūdną įvykį, jūsų parodymai bus neįkainojami.

- Aš - jūsų paslaugoms ir esu pasiruošęs padaryti viską, ką galiu, bet bijau, kad nepranešiu jums nieko gero. Nors misteris Maltraversas ir buvo senas mūsų šeimos draugas, aš jį mažai tepažinojau.

- Kada jūs čia atvažiavote?

- Antradienį po pietų. Trečiadienį ryte vėl išvažiavau į miestą, nes mano laivas apie dvyliktą valandą turėjo išplaukti iš Tirlberi. Bet dėl mane pasiekusių žinių teko pakeisti planus. Manau, jūs girdėjote, aš apie tai sakiau misis Maltravers.

- Jūs ruošėtės grįžti į Rytų Afriką? Taip?

- Taip. Po karo aš gyvenau ten niekur neišvykdamas. Vietovės ten puikios.

- Be abejo. Na, o apie ką jūs kalbėjotės pietaudami antradienio vakare?

- Dabar neatsimenu. Paprasčiausi plepalai. Maltraversas manęs klausinėjo apie šeimą, paskui diskutavome apie politiką, o po to misis Maltravers pradėjo kalbą apie Rytų Afriką. Aš papasakojau jai porą istorijų - štai, atrodo, ir viskas.

- Ačiū jums, - Puaro minutėlę patylėjo ir tada atsargiai tarė: - Jums leidus, aš padarysiu mažytį eksperimentą. Jūs papasakojote viską, ką prisiminėte, - viską, kas įstrigo jūsų sąmonėje, tiesa? O dabar aš norėčiau užduoti keletą klausimų jūsų pasąmonei.

- Tai kažkas panašaus į psichoanalizės seansą? - paklausė Bleikas šiek tiek susijaudinęs.

- O, ne! - suskubo nuraminti jį Puaro. - Žinote, tai labai paprasta. Aš sakysiu žodį, o jūs - greitai surasite priešingos reikšmės žodį arba šiaip pasakysite pirmą, šovusį į galvą.

- Na, ką gi, - be entuziazmo sutiko Bleikas.

- Užrašinėkite žodžius, Hastingsai, - pasakė Puaro. Tada išsitraukė iš kišenės savo masyvų svogūno formos laikrodį ir pasidėjo priešais save ant stalo.

- Pradėsime: diena.

Po sekundę trukusios pauzės Bleikas atsakė:

- Naktis.

- Vardas.

- Pavardė.

- Bernardas.

- Šo.

- Antradienis.
- Pietūs.
- Kelionė.
- Laivas.
- Šalis.
- Uganda.
- Pasakojimas.
- Liūtai.
- Mažakalibris.
- Ferma.
- Šūvis.
- Savižudybė.
- Dramblys.
- Iltys.
- Pinigai.
- Advokatas.
- Ačiū jums, kapitone Bleikai. Gal būtumėte malonus ir leistumėte sutrukdyti jus po pusvalandžio?
- Su malonumu.

Jaunasis karininkas žvilgtelėjo į jį susidomėjęs ir kildamas nusibraukė nuo kaktos prakaitą.

- Na, o dabar, Hastingsai, jūs viską ir pats tikriausiai supratote. Taip?
- Ką jūs turite omenyje?
- Ar iš šių išvardintų žodžių jums niekas nepaaiškėjo?

Aš tik papurčiau galvą.

- Tada klausykitės. Pradžioje Bleikas atsakinėjo tvirtai, nesvyruodamas, vadinasi, jis neturėjo ką slėpti. "Diena" ir "Naktis", "Vardas" ir "Pavardė" - įprastos asociacijos. Įdomu darosi po žodžio "Bernardas". Jis turėjo priminti jam vietinį gydytoją, jei Bleikas jį pažinotų. Bet kapitonas, žinoma, jo nepažįsta. Toliau jis atsakė į mano "Antradienis" - "Pietūs", na, o į žodžius "Kelionė" ir "Šalis" atsakė "Laivas" ir "Uganda". Tai rodo, kokia svarbi jam buvo ta kelionė, kurios teko atsisakyti, kad atvažiuotų čia. "Pasakojimas" jam priminė vieną istoriją apie liūtus, kurią jis papasakojo prie stalo. Aš tęsiau: "Mažakalibris", o jis visai nelauktai atsakė "Ferma". Kai aš pasakiau "Šūvis", jis atsakė "Savižudybė". Asociacijos, atrodo,

aiškios. Kažkoks žmogus, jo pažįstamas, nusišovė kažkur fermoje mažo kalibro šautuvu. Jis, žinoma, vis dar prisimena istorijas, kurias pasakojo prie stalo pietų metu. Manau, jūs neprieštarausite, jei aš dabar pakviesiu kapitoną Bleiką ir paprašysiu papasakoti mums apie savižudybę. Galvoju, kad mano hipotezė tuojau pasitvirtins.

Bleikas buvo visiškai atviras.

- Per pietus aš tikrai pasakojau apie tai, kaip vienas mano pažįstamas iššovė mažo kalibro šautuvu sau į gerklę, o kulka įstrigo smegenyse. Gydytojai buvo visiškai pasimetę - paviršiuje nebuvo jokių žymių, tik truputėlis kraujo ant lūpų. Bet koks pagaliau...

- Bet koks pagaliau ryšys su misterio Maltraverso byla? Ar jūs nežinote, kad šalia jo rado mažo kalibro šautuvą?

- Manote, kad mano istorija pastūmėjo jį tokiam žingsniui? Kaip baisu!

- Nekaltinkite savęs. Tai vis tiek būtų įvykę. O dabar man reikia skubiai paskambinti į Londoną.

Puaro ilgai kalbėjo telefonu ir grįžo susikaupęs. Vėliau, po pusiaudienio, jis kažkur išėjo; grįžo tik apie septintą valandą vakaro ir pareiškė, kad dabar jam reikia kai ką pranešti jaunajai našlei. Misis Maltravers tuo tarpu spėjo užsikariauti mano simpatijas. Juk ji ne tik prarado pinigus, ji visą gyvenimą kankinsis galvodama, kad jos vyras savižudis. Tai nepakeliama bet kuriai moteriai. Aš tikėjausi, kad, praėjus pirmajam skausmo priepuoliui, Bleikas taps patikima atrama misis Maltravers.

Mūsų žodžiai jaunai moteriai pasirodė besą labai sunkūs. Ji netikėjo Puaro pateiktais faktais, o kai įsitikino jo teisumu, ėmė raudoti. Po kūno tyrimo mūsų įtarimai pasitvirtino. Atsisveikindamas Puaro pasakė misis Maltravers:

- Madam, jūs geriau negu kas kitas turėtumėte žinoti, kad mirusieji nenurimsta amžiams!

- Ką jūs norite tuo pasakyti? - išsigandusi sušnibždėjo misis Maltravers.

- Ar jūs niekada nedalyvavote spiritizmo seansuose? Yra žinoma, kad jūs geras mediumas.

- Taip, daugelis taip mano. O argi jūs tikite spiritizmu?

- Madam, gyvenime esu matęs daug keistenybių. Ar jūs žinote, kad kaime kalbama, jog šituose namuose vaidenasi?

Ji sutikdama linktelėjo. Įėjusi tarnaitė pranešė, kad stalas padengtas.

- Gal papietausite su mumis?

Mes mielai sutikome. Aš tikėjausi, kad mūsų dalyvavimas truputį išblaškys šeimininkę, atitrauks ją nuo niūrių minčių. Bevalgant sriubą, tarpduryje pasigirdo klyksmas ir dūžtančio porceliano skambesys. Mes pašokome. Laikydama ranką prie širdies, įpuolė tarnaitė:

- Koridoriuje žmogus!

Puaro išbėgo į koridorių, bet tuoj pat grįžo.

- Kas ten, sere? - paklausė mergina silpnu balsu. - Oi, kaip aš išsigandau!

- Ko jūs išsigandote?

Tarnaitė sušnibždėjo:

- Aš pagalvojau... man pasirodė, kad tai šeimininkas; jis buvo toks panašus!

Misis Maltravers suakmenėjo, o aš prisiminiau keistus prietarus apie savižudžius, kurie nenurimsta ir grįžta namo. Ji pagalvojo tą patį ir įsikibo į Puaro ranką.

- Jūs girdėjote? Kažkas tris kartus pabeldė į langą! Jis visada taip belsdavo, eidamas pro namą.

- Tai vijokliai! - pasakiau aš. - Vėjas juos plaka į langą.

Vis dėlto slegiantis jausmas užgulė mus visus. Tarnaitė buvo siaubingai išsigandusi. Vaišėms pasibaigus, misis Maltravers paprašė Puaro pasilikti. Ji bijojo likti viena. Mes sėdėjome mažame valgomajame. Pakilo vėjas. Du kartus savaime atsivėrė durys ir kaskart jaunoji moteris, slopindama dejones, kibdavo į Puaro ranką.

Puaro pakilo ir pasuko raktą, esantį spynoje.

- Nedarykite to, - pralemeno misis Maltravers. - Jei jos vėl atsidarys...

Nespėjus jai baigti žodžio, spragtelėjo spyna ir durys lėtai atsivėrė... Aš iš savo vietos negalėjau matyti koridoriaus, o misis Maltravers ir Puaro matė. Moteris suriko.

- Jūs matėte jį ten, koridoriuje?

Puaro suglumęs pažiūrėjo į ją ir papurtė galvą.

- Aš matau jį - savo vyrą! - sukliko moteris.

- Madam, jums tik pasirodė. Jūs negaluojate.

- Aš visiškai sveika, aš... O, Dieve mano!

Staiga lyg pagal komandą visi šviestuvai mirktelėję užgeso. Iš tamsos pasigirdo trys garsūs smūgiai. Aš išgirdau misis Maltravers dejonę.

Po to aš ir pats pamačiau vyriškį, kurio lavonas dar neseniai buvo viršuje: numirėlis stovėjo priešais mus. Nuo jo sklido silpnas švytėjimas. Jo lūpos buvo kruvinos, ištiestos dešinės rankos pirštu jis rodė į mus. Staiga nuo jo sklindanti šviesa taip sustiprėjo, kad net apakino. Šviesos spindulys peršliaužė Puaro, manimi ir sustingo ties misis Maltravers. Aš pamačiau jos siaubo iškreiptą, baltą kaip kreida veidą ir dar kai ką.

- Puaro! - šūktelėjau aš. - Pažiūrėkite į jos dešinę ranką. Ji visa kruvina!

Misis Maltravers žvilgtelėjo į savo ranką ir susmuko ant grindų.

- Kraujas! - klykė ji. - Taip, tai kraujas! Aš jį nužudžiau! Aš! Jis rodė man, kaip tai galima padaryti, o aš uždėjau pirštą ant gaiduko ir paspaudžiau. Išgelbėkite mane nuo jo... Išgelbėkite! Jis grįžo! - Moteris puolė į isteriją.

- Įjunkite šviesą, - sausai pasakė Puaro.

Tarsi mostelėjus burtų lazdele, šviesos vėl užsidegė.

- Na kaip, Hastingsai, ar visą gerai girdėjote? O jūs, misteri Everetai? Beje, tai - misteris Everetas, sostinės teatro artistas. Aš jį iškviečiau šiandien po pietų. Nebloga jo kaukė, ar ne tiesa? Jis atrodė kaip tikras misteris Maltraversas! O žibintuvėlis ir fluorescensiniai dažai duoda išties puikų efektą. Būdamas jūsų vietoje, Hastingsai, aš nesiliesčiau prie dešinės damos rankos; raudoni dažai sunkiai nusiplauna. Kai dingo šviesa, aš, jūs matėte, paėmiau jai už rankos. Beje, mes turime spėti į traukinį. Inspektorius Džapas laukia mūsų gatvėje. Oras bjaurus, bet jis šiek tiek prasiblaškė stuksendamas į langus.

- Matote, čia buvo keletas nesusijusių tarpusavyje faktų, - tęsė Puaro, mums klampojant stotelės link, - misteris Maltraversas nesikreipė į gydytoją, nors jo žmona tvirtina, kas jos vyrą kankino artėjančios mirties nuojauta. Kodėl ją taip sukrėtė jaunojo Bleiko sugrįžimas? Ir pagaliau moteris, kurios vyras mirė, turi nešioti gedulo rūbus, bet ar jai dera naudoti kosmetiką? Nejaugi jūs to nepastebėjote, Hastingsai? Ne? Aš juk visada sakiau, kad jūs nieko nematote!

Įmanomi buvo tik du variantai. Arba misterio Bleiko pasakojimas pastūmėjo Maltraversą savižudybei, arba jo žmona, išgirdusi

pasakojimą, suplanavo nužudymą. Aš ėmiausi antrosios versijos. Kartoju, mane daugiau traukė mintis, kad tai buvo žmogžudystė, o ne savižudybė. Bet tuo pat metu aš neturėjau nė menkiausio įrodymo. Todėl aš ir pasistengiau surežisuoti mažą vaidinimą, kurį jūs šiandien vakare stebėjote.

- Man ir dabar sunku visa tai tiksliai įsivaizduoti, - prisipažinau aš.

- Pradėkime viską nuo pradžios, mano drauge. Gyvena pasaulyje nekvaila moteris, kuri vien dėl pinigų išteka už daug vyresnio žmogaus. Sužinojusi apie artėjantį finansinį krachą, pataria vyrui apsidrausti. Jaunas kapitonas papasakoja istoriją, kuri padeda išsisukti iš padėties. Kitą dieną ji eina su vyru pasivaikščioti. "Kokią keistą istoriją pasakojo misteris Bleikas. Nesąmonė. Jei įmanoma, parodyk, kaip jis tai padarė", - koketiškai paprašo ji vyro.

Vyrui apžiojus šautuvo vamzdį, ji nuspaudžia gaiduką.

Pabaiga, Hastingsai, jums žinoma.



MISTERIJA HANTERS LODŽE

- Šį kartą, - sumurmėjo Puaro, - aš vos neatsisveikinau su gyvenimu.

Tokia pastaba, išsprūdusi sveikstančiajam po gripo, man buvo maloni, nes rodė, kad šis žmgus vėl pradeda jausti gyvenimo džiaugsmą. Apskritai aš irgi buvau jo ligos auka. Dabar Puaro jau galėjo sėdėti lovoje, apsisiautęs vilnoniu paltu, tarp daugybės pagalvių ir, linguodamas galvą, gerti neskanią žalią arbatą, kurią jam prašant aš virdavau. Kai Puaro pažvelgdavo į vaistų buteliuką ir menzūrėlių eiles, išrikiuotas ant židinio, jo žandai virpčiodavo iš pasitenkinimo.

- Taip, taip, - tęsė mano draugas. - Šį kartą aš, didysis Erkiulis Puaro, visų piktadarių siaubas, vos nežuvau! Juk būtent man, kaip jūs žinote, laikraščių "Dienos naujienų" skyriuose skiriamos ištisos pastraipos. Tegul dreba nusikaltėliai! Greitai Erkiulis Puaro sveikas pakils iš savo guolio ir sučiups juos.

Aš šyptelėjau.

- Mano mielasis Puaro! Jūs dar ne kartą pasižymėsite. Laimei, kol jūs sirgote, nieko įdomaus neįvyko.

- Tiesa. Dėl tų nereikšmingų įvykių, kuriuose negalėjau dalyvauti, neverta gailėtis.

Pasirodė mūsų ekonomė.

- Apačioje kažkoks džentelmenas būtinai nori pamatyti Puaro arba jus, Hastingsai. Jis labai susijaudinęs, todėl aš ir ryžausi jus sutrukdyti.

Ji ištiesė man vizitinę kortelę.

- Misteris Rodžeris Haveringas, - perskaičiau garsiai. Puaro linktelėjo knygų lentynos pusėn. Tai reiškė, kad man reikia paduoti jam žinyną "Kas yra kas". Paėmęs iš mano rankų storą tomą, pradėjo greitai jį sklaidyti.

- Barono Vindzoro sūnus. Vedęs Viljamo Grablė dukterį Zoją.

- Hm! - išsprūdo man. - Aš anksčiau pažinojau šią merginą, tada ji buvo artistė "Trivoli" teatre. Tiesa, tada ją vadino Zoja Karisbruk. Atsimenu, prieš pat karą ji už kažko ištekėjo.

- Hastingsai, jums teks nusileisti į apačią ir mandagiai išklausyti, kokios bėdos ir rūpesčiai atvedė pas mus šį lankytoją. Prašau perduoti jam mano nuoširdžiausią užuojautą...

Rodžeris Haveringas buvo aukštas, elegantiškai apsirengęs keturiasdešimtmetis vyriškis. Atrodė labai susijaudinęs ir pavargęs.

- Kapitonas Hastingsas? Kiek žinau, jūs misterio Puaro kompanionas. Norėčiau, kad jis skubiai, šiandien pat, vyktų su manimi į Derbšyrą.

- Tai neįmanoma, - paprieštaravau aš. - Puaro serga.

Rodžeris Haveringas labai nusiminė.

- Dieve mano, kokia tai nelaimė man!

- Ar viskas taip rimta?

- Dieve mato, taip! Mano dėdė, pats artimiausias man žmogus šiame pasaulyje, praėjusią naktį buvo nužudytas.

- Čia, Londone?

- Ne, Derbšyre. Aš buvau mieste ir šį rytą gavau telegramą nuo žmonos. Ją perskaitęs, nutariau kreiptis į misterį Puaro, prašydamas ištirti šį įvykį.

- Atleiskite, aš jus paliksiu kelioms minutėms, turiu vieną idėją,

- pasakiau aš.

Pakilęs į viršų, viską trumpai papasakojau Puaro. Jis mane iškart suprato.

- Norite važiuoti pats, tiesa? Jūs juk žinote visus mano metodus. Aš paprašysiu tik vieno: kasdien siųsti man smulkią ataskaitą ir tiksliai vykdyti visus mano nurodymus, kuriuos gausite telegrafu.

Po kelių valandų aš su misteriu Haveringu jau sėdėjau pirmos klasės kupė. Traukinys greitai dundėjo palikdamas už langų Londono gatves.

- Pirmiausia, kapitone Hastingsai, noriu jums pasakyti, kad Hanters Lodžas - vieta, kurioje įvyko tragedija ir kur mes dabar važiuojame - mažas medžioklės namelis Derbšyro pelkių viduryje. Mūsų dvaras yra Nju Markete. Hanters Lodžą prižiūri ekonomė, kuri puikiai sutvarko visus reikalus. Mes ten praleidžiame savaitgalius. Savaime suprantama, medžioklės sezono metu mes ten nusivežame keletą tarnų iš namų Nju Markete. Paskutiniuosius trejus metus dėdė Haringtonas Šeizas gyveno kartu su mumis. Su mano tėvu ir vyresniuoju broliu jis nekaip sugyveno ir tai, man atrodo, dar labiau suartino dėdę su manimi. Teisybė, aš neturtingas, o mano dėdė turtuolis - kitaip sakant, jis apmokėdavo visas sąskaitas! Mes puikiai supratome, koks jis pedantiškas šiuo atžvilgiu, ir visi trys gerai sutarėme. Prieš porą dienų dėdė pasiūlė trumpam nuvažiuoti į Derbšyrą. Mieste jam nepatiko ir dar tą pačią dieną mes atvažiavome į Hanters Lodžą. Vakar man teko grįžti į miestą, o žmona ir dėdė liko ten. Šį rytą gavau telegramą.

Išlankstęs popierių, jis perskaitė tekstą:

- "Greičiau atvažiuok. Šią naktį nužudytas dėdė Haringtonas. Jei galėsi, atsivežk gerą detektyvą. Zoja".

- Vadinasi, jums kol kas nežinomos visos įvykio smulkmenos?

- Ne. Tikiuosi perskaityti laikraščiuose. Policija tikriausiai jau pradėjo tyrimą.

Apie trečią valandą mes atvykome į nedidelę Elmers-Deilo stotį. Po to teko nuvažiuoti dar penkias mylias iki nedidelio pilkų akmenų namelio, stovinčio niūrios pelkės viduryje.

- Nieko nepasakysi, linksma vietelė, - pastebėjau aš.

Haveringas linktelėjo.

- Pabandysiu jį parduoti. Po to, kas atsitiko, negalėsiu čia

gyventi.

Atidarę vartus, už kurių driekėsi žemės sklypas, siauru takeliu nuėjome į namus. Žmogus, kuris mus pasitiko, man pasirodė labai pažįstamas.

- Džapas! - šūktelėjau aš.

Skotland Jardo inspektorius draugiškai nusišypsojo man ir kreipėsi į mano palydovą.

- Misteris Haveringas? Aš nesuklydau? Mane čia atsiuntė iš Londono ištirti šį įvykį. Jei galima, labai norėčiau su jumis pasikalbėti, sere.

- Mano žmona...

- Su jūsų žmona aš jau kalbėjausi, sere, taip pat ir su ekonome. Ilgai jūsų nesutrukdysiu. Po apžiūros privalau tuoj pat grįžti į kaimą.

- Bet aš ligi šiol nežinau, kas...

- Suprantama, - ramindamas tarė Džapas. - Vis dėlto aš norėčiau išgirsti jūsų nuomonę keliais man iškilusiais klausimais. Mes pažįstami su Hastingsu. Nuėjęs į namus jis praneš, kad jūs jau čia. O kas nutiko mūsų draugui Puaro, kapitone?

- Jis serga gripu ir guli lovoje.

- Vėl surietė? Labai gaila. Atrodo, jūs daug netekote likęs be jo?

Išklausęs šį abejotiną komplimentą, nuėjau į namus. Man teko pasibelsti, nes Džapas išeidamas užtrenkė duris. Po poros minučių ant slenksčio pasirodė vidutinio amžiaus moteris.

- Misteris Haveringas jau čia, - pradėjau aiškinti, - jį trumpam sutrukdė inspektorius Džapas. Aš su misteriu Haveringu atvykau iš Londono ištirti šį įvykį. Papasakokite trumpai, kas nutiko praėjusią naktį.

- Įeikite, sere, - ji užvėrė duris ir įvedė mane į apytamsį prieškambarį. - Buvo taip. Vakar vėlai vakare, po vakarienės, atėjo nepažįstamas žmogus, kuris norėjo pamatyti misterį Šeizą. Jo tartis buvo panaši į misterio Šeizo, todėl aš nusprendžiau, kad tai vienas iš jo draugų amerikiečių. Palydėjusi jį į medžiotojų svetainę, nuėjau pranešti misteriui Šeizui. Svečias neprisistatė. Dabar tai atrodo gana keista. Aš pranešiau apie jo atvykimą misteriui Šeizui ir ši žinia, kaip man pasirodė, jį šiek tiek sutrikdė. Vis dėlto jis pasakė poniai: "Einu, sužinosiu, ko jam reikia".

Misteris Šeizas nuėjo į svetainę, o aš grįžau į virtuvę. Po kiek

laiko išgirdau garsius balsus. Buvo aišku, kad kažkas pykstasi, ir aš išbėgau į prieškambarį. Tuo metu pasirodė ir ponia. Tą pačią sekundę nugriaudėjo šūvis ir įsivyravo kapų tyla. Mes abi puolėme į svetainę, bet durys buvo užrakintos ir mums teko bėgti aplink namą prie lango. Pro atlapotą langą viduryje kambario ant grindų pamatėme gulintį misterį Šeizą.

- O kur buvo svečias?

- Jis spėjo išlįsti pro langą prieš mums ateinant.

- Kas dėjosi toliau?

- Misis Havering pasiuntė mane iškviesti policiją - ji beveik už penkių mylių nuo čia. Aš grįžau kartu su policininkais; vienas iš jų budėjo čia visą naktį. O ryte atvažiavo ponas iš Londono policijos.

- Kaip atrodė misterio Šeizo svečias?

Ekonomė susimąstė.

- Vidutinio amžiaus, juoda barzda, apsirengęs lengvu paltu. Ypatingų žymių, išskyrus amerikietišką akcentą, nepastebėjau.

- Ačiū. Dabar norėčiau pamatyti misis Havering.

- Ji viršuje. Pranešti apie jus, sere?

- Taip. Pasakykite, kad misteris Haveringas ir inspektorius Džapas tuoj ateis, o ponas, kurį jos vyras atsivežė iš Londono, norėtų kuo greičiau pasikalbėti.

- Gerai, sere.

Aš degiau nekantrumu sužinoti kuo daugiau naujų smulkmenų. Džapas aplenkė mane keliomis valandomis ir aš turėjau kartoti jo veiksmus.

Misis Havering nepriverte ilgai laukti. Po kelių minučių išgirdau ant laiptų lengvus žingsnius ir pakėliau akis. Prieš mane stovėjo jauna, labai graži moteris. Ji dėvėjo ryškiai raudoną palaidinukę, ypač pabrėžiančią jos lieknumą. Tamsūs plaukai buvo susegti tokios pat raudonos spalvos odiniu dirželiu. Atrodė, kad net pati baisiausia situacija negali išmušti jos iš pusiausvyros. Man prisistačius, ji mandagiai linktelėjo.

- Aš tiek daug girdėjau apie jus ir jūsų kolegą. Jūs sugebėjote išaiškinti tokius nežmoniškai painius nusikaltimus. Mano vyras labai protingai pasielgė, pakviesdamas jus. Manau, kad paprasčiausias būdas sužinoti viską apie šį liūdną įvykį - tai užduoti klausimus man, ar ne taip?

- Būsiu labai jums dėkingas, misis Havering. Gerai, pradėkime. Kelintą valandą atėjo tas paslaptingasis svečias?

- Apie devintą valandą. Mes, baigę pietauti, gėrėme kavą.

- Jūsų vyras tuo laiku jau buvo išvažiavęs į Londoną?

- Taip, jis išvažiavo traukiniu, išvykstančiu penkiolika minučių po šešių.

- Į stotį jis ėjo pėsčias ar važiavo mašina?

- Mūsų mašinos čia nėra, taigi, kad nuvažiuotų į stotį, jis išsikvietė automobilį iš Elmers-Deilo.

- Ar misterio Šeizo elgesys nebuvo keistas?

- Ne, jis elgėsi kaip visada.

- Gal nupasakotumėte, kaip atrodė vakarykštis lankytojas?

- Labai gaila, bet negaliu. Aš jo nemačiau. Misis Midlton palydėjo jį tiesiai į svetainę ir tik po to pranešė misteriui Šeizui.

- Kaip jis reagavo?

- Misteris Šeizas atrodė labai nepatenkintas, bet vis dėlto iš karto nuėjo į medžiotojų svetainę, kur laukė nekviestasis svečias. Maždaug po penkių minučių aš išgirdau garsius, susijaudinusius balsus. Išbėgusi į prieškambarį, aš vos nesusidūriau su misis Midlton. Po to mes išgirdome šūvį. Svetainė buvo užrakinta ir mums teko bėgti aplink namą iki lango. Pasinaudodamas šia proga, žudikas spėjo paspruktі. O vargšas misteris Šeizas... Jam buvo peršauta galva.

Ji kalbėjo labai tyliai, balsas pastebimai drebėjo.

- Misis Midlton aš pasiunčiau į policiją ir iki jos atvykimo kambaryje nieko neliečiau.

Aš linktelėjau.

- O ginklas?

- Ant sienos kabėjo du mano vyro revolveriai. Vienas iš jų dingo. Aš atkreipiau policijos dėmesį į tą faktą ir jie pasiėmė antrąjį revolverį. Išėmę kulką, policininkai galbūt galės pasakyti ką nors konkretesnio.

- Ar galėčiau apžiūrėti medžiotojų kambarį?

- Žinoma. Policininkai jau viską ten kruopščiai apieškojo, o lavoną išvežė.

Misis Havering palydėjo mane į nusikaltimo vietą. Tuo metu į kambarį įėjo jos vyras ir ji, atsiprašiusi manęs, puolė prie jo. Likau vienas. Kambario apžiūros rezultatai mane nuvylė. Visą kambarį

apžiūrėjau labai kruopščiai, bet nieko, išskyrus didelę kraujo dėmę, neradau. Atsivežtu fotoaparatu padariau keletą nuotraukų. Po to, nuėjęs į sodą, pradėjau ieškoti vyriškio pėdsakų po langu. Dirva aplink namą buvo smarkiai sutrypta ir mano pastangos pasirodė beviltiškos. Hanters Lodžas neskubėjo atskleisti savo paslapčių. Nutariau grįžti į Empers-Deilą ir susitikti su inspektoriumi Džapu.

Džapą radau viešbutyje "Metloko ranka". Jis ruošėsi lavono apžiūrai ir pasikvietė mane. Haringtonas Šeizas buvo liesokas, mažo ūgio, švariai nusiskutęs, aiškiai amerikietiškų veido bruožų vyriškis. Jis buvo nužudytas šūviu į pakaušį iš labai nedidelio atstumo.

- Misteris Šeizas turbūt nusisuko, - pastebėjo Džapas, - o žudikas tuo metu griebė revolverį ir iššovė. Revolveris, kurį mums atidavė misis Havering, buvo užtaisytas; aš įtariu, jog antrasis - taip pat. Keisti žmonės - sugalvojo pakabinti ant sienos du užtaisytus revolverius!

- Ką jūs galvojate apie šią bylą? - paklausiau, kai išėjome į gatvę.

- Atvirai pasakius, pradžioje įtariau Haveringą!

Pamatęs mano nustebimą, Džapas paaiškino:

- O kodėl gi ne? Jo praeityje yra pora tamsių dėmių. Dar besimokydamas Oksforde, jis suklastojo savo tėvo parašą čekyje. Suprantama, šį reikalą užglaistė. Vėliau atsitiko šis tas rimtesnio. Jaunasis Haveringas iki ausų įklimpo į skolas ir slėpė tai nuo savo dėdės. Manau, kad dėdė paliko testamentą savo sūnėno naudai. Taip, aš įtariau Haveringą ir būtent todėl norėjau pasikalbėti su juo prieš jam susitinkant su žmona. Bet jų parodymai neprieštaravo vieni kitiems. Gavus reikalingą informaciją geležinkelio stotyje, mano abejonės dingo. Haveringas tikrai išvažiavo traukiniu. Šeštą valandą penkiolika minučių. Vadinasi, į Londoną jis atvyko dešimtą trisdešimt. Jis sakosi iškart važiavęs į savo klubą ir jei tai pasitvirtins, vadinasi, jis neturėjo galimybės prisiklijavęs juodą barzdą devintą valandą nušauti savo dėdę.

- Noriu paklausti dar kai ko: ką jūs galvojate apie tą barzdą?

Džapas mirktelėjo.

- Manau, ji išaugo ypatingai greitai - kaip tik per tą laiką, kurio reikia įveikti penkioms mylioms kelio nuo Elmers-Deilo iki Hanters Lodžo. Man yra tekę sutikti tik švariai nusiskutusius amerikiečius. Jei mes norime surasti misterio Šeizo žudiką, mums reikia ieškoti jo tarp

draugų amerikiečių. Aš apklausiau ekonomę, po to - misis Havering. Jų parodymai visiškai sutampa. Gaila, kad misis Havering nematė to vaikino.

Atsisėdęs aš parašiau ilgą ir išsamią ataskaitą Puaro. Prieš vežant ją į paštą, teko papildyti naujais duomenimis. Pagaliau buvo išimta kulka, kuri galėjo būti iššauta iš tokio pat tipo revolverio, kokį mes paėmėme Hanters Lodže. Tikrindami misterio Haveringo parodymus, nustatėme, kad jis tikrai atvažiavo į Londoną tuo traukiniu, apie kurį kalbėjo. Verta dėmesio buvo ir kita informacija. Kažkoks tarnautojas iš Sičio tarp bėgių rado popierinį paketą su revolveriu. Atidavus paketą į artimiausią policijos skyrių, buvo nustatyta, kad tai būtent tas revolveris, kurio ieškoma. Jame trūko vieno šovinio.

Apie tai aš taip pat pranešiau savo ataskaitoje. Kitą rytą man atnešė Puaro telegramą: "Haveringas negalėjo būti tas juodabarzdis vyriškis - tik jums ir Džapui galėjo kilti tokia absurdiška mintis - perduokite telegrafu ekonomės požymius - kaip buvo apsirengusi ekonomė ir misis Havering - negaiškite laiko fotografuodamas - jūsų nuotraukos vis tiek būna tamsios ir neaiškios".

Puaro telegramos turinys man atrodė įžūlus. Nors jo prašymas aprašyti abiejų moterų rūbus man sukėlė šypseną, aš jį sąžiningai įvykdžiau. Apie vienuoliktą valandą man atnešė Puaro atsakymą: "Patarkite Džapui, kol nevėlu, suimti ekonomę".

Apstulbęs aš ištiesiau telegramą Džapui. Perskaitęs jis subambėjo:

- Misteris Puaro išprotėjo! Aš neturiu pagrindo jos suimti, todėl paprašysiu jus pasekti ekonomę. Eime greičiau, pažiūrėkime, kas tai per paukštis.

Mes pavėlavome. Misis Midlton tarytum ištirpo ore. Visi jos daiktai buvo likę namuose, bet tarp jų nebuvo nieko, paaiškinančio, kas ji tokia ir iš kur atsirado Hanters Lodže.

Misis Havering suteikė šiek tiek žinių.

- Aš nusisamdžiau ją maždaug prieš tris savaites, kai iš mūsų namų išėjo buvusi ekonomė - misis Emeri. Ją mums atsiuntė misis Selborn biuras iš Maunt-Stryto, - viena žinomiausių Londono agentūrų. Aš visada naudojausi jos paslaugomis rinkdamasi tarnus. Jie man atsiuntė keletą pretendenčių, bet misis Midlton man labiausiai patiko, be to, ji turėjo puikias rekomendacijas. Aš ir dabar netikiu,

kad galėjau apsirikti dėl šios ramios ir mielos moters.

Viskas dar labiau susipainiojo. Ekonomė negalėjo būti žudikė, nes nusikaltimo metu kartu su misis Havering buvo prieškambaryje. Nepaisant to, ji kažkuo susijusi su nusikaltimu! Aš niekaip negalėjau suprasti, kodėl ji taip nelauktai dingo.

Telegramoje Erkiuliui Puaro pranešiau, kad ruošiuosi grįžti į Londoną ir atlikti tyrimą misis Selborn agentūroje. Jo atsakymą gavau tuoj pat: "Klausinėti agentūros darbuotojų beprasmiška - jos ten nepažįsta - išsiaiškinkite, kokiu automobiliu ji suvaidino šį spektaklį".

Nors šis pavedimas man atrodė kvailas, pasistengiau jį įvykdyti. Transporto priemonių čia buvo nedaug. Du senutėliai "Fordai" stovėjo vietiniame garaže, o geležinkelio stotyje buvo dar du taksi automobiliai. Tą dieną mašinoms nebuvo nė vieno užsakymo. Pakartotinai pasikalbėjus su misis Havering, paaiškėjo, jog kelionei į Derbšyrą tarnaitei ji davusi pakankamai pinigų, kad jų užtektų pasamdyti mašinai iki Hanters Lodžo.

Ta aplinkybė, kad žmogžudystės vakarą niekas nematė nepažįstamojo su juoda barzda ar be jos, leido daryti tam tikras išvadas; nusikaltėlis atvažiavo mašina, kurią kažkur netoliese paslėpė. Įvykdęs nusikaltimą, jis išvažiavo ta pačia mašina kartu su ekonome.

Informacija, gauta iš Londono agentūros, patvirtino Puaro prielaidas. Misis Selborn biuro dokumentuose nebuvo misis Midlton pavardės. Kelios pretendentės tikrai buvo pasiųstos pas misis Havering, bet ji, sumokėjusi komisinį mokestį, pamiršo nurodyti išrinktosios pavardę.

Į Londoną grįžau nusiminęs. Puaro radau sėdintį prie židinio. Jis vilkėjo prabangiu šilkiniu chalatu. Mano parvykimas jį labai nudžiugino.

- Mano brangusis Hastingsai! Kaip aš džiaugiuosi vėl jus matydamas. Jūs man labai patinkate. Ar daug sužinojote? Ar daug pasiekėte su seniu Džapu? Ar pavyko nuraminti sielą ir užduoti pakankamai klausimų?

- Puaro! - šuktelėjau aš, - tai tokia paini byla. Bijau, kad ir jums nieko nepavyks.

- Taip, didelio derliaus čia nebus!

- Būtent taip! Tai kietas riešutėlis!

- Na, tokius riešutus aš gliaudau be ypatingo vargo. Kaip voverė! Mane jaudina visai ne tai. Aš tiksliai žinau, kas nužudė misterį Haringtoną Šeizą.

- Jūs žinote žudiko vardą?

- Aš išaiškinau tikrąjį nusikaltėlį studijuodamas išsamius jūsų atsakymus į mano klausimus. Štai žiūrėkite, Hastingsai, išeitų tokia loginė grandinė. Misteris Haringtonas buvo turtingas žmogus. Po jo mirties turtas, aišku, atitenka misteriui Haveringui. Tai pirma. Giminaitis, kaip žinoma, paskendęs skolose. Tai antra. Beje, giminaičio, švelniai tariant, ne kokia reputacija. Tai trečia.

- Bet juk įrodyta, kad Rodžeris Haveringas išvažiavo tiesiai į Londoną.

- Iš to seka išvada: misteris Haveringas nenužudė savo dėdės. Jį reikia išbraukti iš įtariamųjų sąrašo, nes jis išvažiavo į Londoną penkiolika po šešių, o dėdė, pagal gydytojo parodymus, mirė daug vėliau. Bet yra dar ir misis Havering.

- Tai neįtikėtina. Šūvio metu greta jos buvo ekonomė.

- Na, taip, ekonomė. Bet po to ji dingo!

- Ją galima rasti.

- Manau, ne. Ar jums, Hastingsai, neatrodo, kad su ta ekonome kažkas ne taip? Tai iš karto krito man į akis.

- Jūs manote, kad, suvaidinusi jai skirtą vaidmenį, ekonomė žaibiškai dingo?

- O koks vaidmuo jai buvo skirtas?

- Matyt, ji turėjo įsileisti į namus tą juodabarzdį vyrą - savo bendrininką.

- Ne, jos užduotis buvo ne tokia! Ji turėjo garantuoti misis Havering alibi šūvio metu. Niekas, mano drauge, nesugebės jos surasti, nes tos moters niekada ir nebuvo! "Tokio žmogaus niekada nebuvo" - taip pasakė dar didysis Šekspyras.

- Taip pasakė Dikensas, - pralemenau aš. - Bet kodėl jūs manote, kad ekonomė niekada neegzistavo?

- Aš prisiminiau, kad iki vedybų Zoja Havering buvo artistė. Ir jūs, ir Džapas matėte ekonomę tik silpnai apšviestame prieškambaryje, kur viskas priminė viduramžių teatrą: aptemdytas fonas, prislopinti balsai... Nei jūs su Džapu, nei policininkai, atvesti įsivaizduojamos misis Midlton, - niekas nematė ekonomės ir jos šeimininkės

kartu. Patyrusiai artistei toks persikūnijimas nesukėlė daug sunkumų. Sakydama, kad eina pranešti šeimininkei, ji pakildavo laiptais, viršuje greitai užsimesdavo ryškiaspalvę palaidinukę, užsidėdavo peruką. Keliais žaibiškais judesiais nusivalydavo grimą ir į apačią jau nusileisdavo žavingoji misis Zoja Havering. Niekam iš jūsų nekilo mintis geriau įsižiūrėti į ekonomę. O kodėl? Todėl, kad jos niekuo neįtarėte. Juk ji turėjo alibi.

- Na, o rastas revolveris? Pati misis Havering juk negalėjo numesti jo stotyje.

- Tai padarė misteris Haveringas, padarydamas didelę klaidą, kuri mane ir atvedė į teisingą kelią. Asmuo, įvykdęs žmogžudystę pasigriebtu nuo sienos revolveriu, pasistengtų kuo greičiau juo atsikratyti. Jis jokiu būdu nesivežtų revolverio į Londoną. Ne, čia tikslas aiškus. Nusikaltėliai norėjo kiek galima toliau atitraukti policijos dėmesį nuo Derbšyro, supainioti pėdsakus. Aišku, misterį Šeizą nušovė ne tuo revolveriu, kurį rado Eilingo stotyje. Misteris Haveringas iššovė juo kur nors miške ir atsivežė į Londoną. Čia jis iškart nuvyko į klubą, kad užsitikrintų sau alibi, po to priemiestiniu traukiniu nuvažiavo iki Eilingo, išmetė paketą su revolveriu ir vėl grįžo į miestą. Tuo metu jo puikioji žmonelė šaltakraujiškai nužudo misterį Šeizą, - prisiminkite, jį juk, rodos, pribaigė šūviu į pakaušį? Dar viena svarbi detalė! Po to ji užtaiso pistoletą, kabina jį ant sienos ir ruošiasi tai nedidelei komedijai, kurią greitai suvaidina jums.

- Neįtikėtina, - šūktelėjau apstulbęs, - ir visa tai...

- Ir visa tai - teisybė. Deja, mano drauge, taip ir buvo. Bet kaip dabar šią vikrią porelę pasodinti į teisiamųjų suolą? Džapas, žinoma, padarys viską, ką galės, ir, nors jam pasiunčiau laišką su išsamiu aprašymu, bijau, kad šį kartą mes būsime bejėgiai.

- Blogis žydi kaip žalias lauro medis, - pasakiau.

- Kaip brangiai visa tai kainuoja, Hastingsai. Juk už viską reikia mokėti!

Puaro abejonės pasitvirtino. Džapas, nepaisant visų pastangų, nesugebėjo patraukti jų atsakomybėn - pritrūko įrodymų. Žudikams atiteko didžiulis jų aukos turtas. Bet Nemezidės kardas neaplenkė jų. Kartą, skaitydamas laikraštyje apie aviakatastrofoje netoli Paryžiaus žuvusius misterį ir misis Haveringus, pagalvojau apie Aukščiausiąjį Teismą, atlyginusį jiems pagal nuopelnus.

Pasakojimai apie Parkerį Painą



MEILĖ REIKALAUJA AUKŲ

Majoras Vilbrehemas neryžtingai stabtelėjo prie misterio Parkerio Paino ofiso durų. Jis čia atėjo rytiniame laikraštyje perskaitęs trumpą, bet intriguojantį skelbimą: "Ar jūs laimingas? Jei ne, kreipkitės į misterį Parkerį Painą, Ričmond-Strytas 17". Giliai atsiduseęs, majoras spustelėjo ofiso durų rankeną.

- Labas rytas! - džiugiai pasveikino jį misteris Painas. - Gal prisėsite? Kuo galiu būti naudingas?

- Mano pavardė Vilbrehemas, - pradėjo iš tolo lankytojas.

- Majoras? O gal pulkininkas? - paklausė misteris Painas.

- Majoras.

- Ir, suprantama, neseniai grįžote iš užsienio. Indija? Rytų Afrika?

- Rytų Afrika.

- Nuostabios vietos! Aš tuo įsitikinęs! O dabar jūs vėl namie, bet

čia jums nepatinka, taip? Tai ir yra jūsų nelaimė?

- Būtent taip. Tačiau kaip jūs visa tai sužinojote?

- Toks mano darbas - viską žinoti. Aš trisdešimt penkerius savo gyvenimo metus praleidau sudarinėdamas suvestines valstybinėse įstaigose. Dabar aš išėjau į pensiją ir nutariau panaudoti sukauptą patyrimą. Viskas labai paprasta. Žmogiškąsias nelaimes galima klasifikuoti ir suskirstyti į ne daugiau, kaip penkias pagrindines grupes, ne daugiau, patikėkite. O žinant ligos priežastis, galima surasti ir vaistus nuo jos, juk taip? Štai, pavyzdžiui, gydytojas. Pirmiausia nustato diagnozę, o po to skiria gydymo kursą. Žinoma, būna ir beviltiškų atvejų. Tada gydytojas sako: aš pasistengsiu ką nors padaryti, bet... O kai aš imuosi reikalo, pasveikimas beveik garantuotas. Patikėkite, majore, kad 96 procentai imperijos saugotojų, - taip aš juos vadinu, - išėję į atsargą ir apsivilkę civilius rūbus, jaučiasi esą nelaimingi.

- Viskas, ką jūs sakote - teisybė! - pasakė majoras. - Slegia nuobodulys. Nežmoniškas nuobodulys ir begaliniai provincijos smulkmenų aptarinėjimai. Tačiau ką daryti? Mano pensija nedidelė, o namui prie Kolhemo išlaikyti reikia daug pinigų. Medžioklė ir žvejyba - per brangūs man užsiėmimai. Žmonos neturiu. Visi giminės - padorūs žemdirbiai ir galvoja tik apie derlių.

- Trumpiau šnekant, visa bėda yra ta, kad jūsų gyvenimas atrodo jums neįdomus.

- Velniškai neįdomus!

- Jūs turbūt mėgstate pavojus ir nuotykius?

Senasis kareivis tik truktelėjo pečiais.

- Argi jų būna šioje šalyje, kur viskas tik perkama ir parduodama?

- Atleiskite, bet jūs klystate, - rimtai pasakė misteris Painas. - Londone užtenka ir pavojų, ir nuotykių; paprasčiausiai reikia žinoti, kur jų ieškoti. Jūs matote tik išorinę angliškojo gyvenimo pusę - jo ramybę ir monotoniją. Jei norite, parodysiu jums ir kitokią.

Majoras Vilbrehemas susimąstęs pažvelgė į jį. Misteris Painas jam padarė patikimo žmogaus įspūdį.

- Privalau jus įspėti - tai šiek tiek pavojinga, - pridūrė misteris Painas.

Senojo kareivio akys sublizgėjo.

- Puiku! - suriko jis. - Kiek aš jums skolingas?

- Penkiasdešimt svarų, mokėkite dabar. Ir jeigu po mėnesio jūsų nuobodulys nedings, grąžinsiu viską, iki paskutinio penso.

- Sutinku. Išrašysiu jums čekį.

Sutartis buvo sudaryta ir misteris Painas paspaudė ant savo stalo įtaisytą skambučio mygtuką.

- Jau pirma valanda dienos. Noriu jūsų paprašyti: palaikykite kompaniją priešpiečiams vienai jaunai ledi.

Durys atsidarė.

- Madelin, brangioji! Leisk pristatyti tau misterį Vilbrehemą, kuris palydės tave į restoraną.

Vilbrehemas maloniai nusišypsojo. Mergina buvo nepaprastai graži: judesiai grakštūs, akys šviesios, puikūs juodi plaukai, nuostabi figūra, apsirengusi skoningai, žodžiu, tikra tobulybė.

- Aš sužavėtas, - teištarė majoras.

- Mis de Sara, - pristatė merginą Parkeris Painas.

- Labai malonu, - tarė mis de Sara.

- Jūsų adresą žinau, - baigė misteris Painas, - rytoj gausite instrukcijas.

Majoras Vilbrehemas ir puikioji Madelin išėjo. Apie trečią valandą Madelin grįžo į misterio Paino kabinetą. Šis klausiamai pažvelgė į merginą.

Madelin papurtė galvą.

- Aš bijau. Man kartais pradeda atrodyti, kad aš - vampyras, iščiulpiantis iš žmonių jų paslaptis.

- Aš taip negalvoju. Jūs paprasčiausiai vykdote mano nurodymus.

- Taip, mes aptarėme visas, sėdėjusias prie gretimų staliukų. Jam patinka moterys ilgais plaukais, ypač neaukštos išblyškusios blondinės.

- Na, tokių rasti bus nesunku, - atsikvėpė misteris Painas. - Paduokite man kartoteką, pažiūrėsime. O! Freda Kleg. Kaip tik tai, ko mums reikia.

Kitą dieną majoras gavo tokio turinio laišką: "Pirmadienį ryte, 11 valandą, būkite Iglemonte, Frearz-laine, Hempstede. Šiuo adresu prisistatysite misteriui Džonsui".

Vykdydamas įsakymą, šaunusis majoras nuvyko į Iglemonto Frearz-lainą, nė neįtardamas, kad šis pirmadienis pakeis visą jo

ligšiolinį gyvenimą. Pradžioje jis net pasiklydo metropoliteno keliuose, todėl nelengvai surado Frearz-lainą. Tai buvo prastai grįstas akligatvis. Abiejose jo pusėse stovėjo apšiurę namai, kuriems reikėjo kapitalinio remonto. Majoras Vilbrehemas ėjo gatve, įdėmiai skaitydamas lenteles su pavardėmis, kabančias prie vartų. Staiga jo dėmesį patraukė kažkoks keistas triukšmas, primenantis slopinamą riksmą. Majoras įsiklausė. Riksmas pasikartojo ir dabar buvo galima aiškiai suprasti žodį "padėkite!". Kažkas šaukėsi pagalbos, kaip tik už tvoros, pro kurią ėjo majoras. Jis negalvodamas atidarė vartelius ir tyliai nubėgo žole užžėlusiu takeliu. Aukštuose krūmuose mergina gynėsi nuo ją sugriebusių dviejų negrų. Vienas užpuolikas buvo užspaudęs burną, kitas suko rankas.

Pastebėjęs majorą, vienas piktadarys paleido merginą ir puolė jį, bet jau pirmu smūgiu buvo pargriautas. Majoras atsigręžė į antrąjį, bet abu piktadariai, turbūt supratę, su kuo turi reikalą, leidosi bėgti. Majoras Vilbrehemas norėjo juos vytis, bet sustojo ir grįžo pas merginą, kuri sunkiai alsuodama glaudėsi prie medžio.

- Dėkoju jums, - ištarė ji atsikvėpusi, - tai buvo siaubinga.

Majoras pagaliau gavo galimybę geriau įsižiūrėti į savo išgelbėtoją. Jai buvo dvidešimt vieneri ar dveji metai. Ilgi šviesūs plaukai, žydros akys. Tikra gražuolė!

- Nenueikite, - sušnabždėjo ji.

- Na, dabar viskas tvarkoje. Aš manau, kad mums nevertėtų čia ilgiau užtrukti. Tie vaikinai gali grįžti su pastiprinimu.

Nedrąsi šypsena pasirodė merginos lūpose.

- Jie ilgai atsimins jūsų pamoką. Jūs buvote tiesiog šaunus!

Majoras Vilbrehemas paraudo nuo jos susižavėjusio žvilgsnio.

- Nieko ypatingo, - drąsiai pasakė jis. - Ar jūs galėsite eiti, jei įsikibsite man į ranką?

- Dabar jau viskas gerai, - užtikrino mergina, įsikibdama į majoro ranką. Tačiau ji vis dar drebėjo ir nurimo tik išėjusi iš sodo.

- Nieko nesuprantu, atrodo, šis namas tuščias.

- Taip, - sutiko majoras, pažvelgęs į uždarytas langines, - čia niekas negyvena.

- Tačiau į šį namą aš turėjau ateiti. Štai užrašas lentoje: "Uaitfrearzas".

- Nesirūpinkite niekuo, - tvirtai tarė majoras. - Dabar susistab-

dysime taksi ir nuvažiuosime kur nors išgerti po puodelį kavos.

Išsukę iš akligatvio, jie pateko į gana judrią gatvę. Koks laimingas atsitiktinumas! Kaip pagal užsakymą, prie šaligatvio stovėjo laisvas taksi. Majoras valdingai mostelėjo taksistui, pasakė adresą.

- Prašau jūsų, nekalbėkite. Jums reikia pailsėti, - rūpestingai pasakė majoras bendrakeleivei. - Beje, aš - majoras Vilbrehemas.

- Mano vardas Freda Kleg.

Po dešimties minučių Freda Kleg mažais gurkšneliais gėrė kavą, susižavėjusiu žvilgsniu žvelgdama į savo išgelbėtoją.

- Visa tai kaip sapne. Kaip košmariškame sapne, - suvirpėjo ji. - O dar taip neseniai aš norėjau, kad mano gyvenime įvyktų kas nors visiškai netikėto. Na, dabar aš galutinai įsitikinau, kad nemėgstu nuotykių!

- Papasakokite, kaip visa tai atsitiko?

- Kad viskas būtų aiškiau, teks papasakoti ir apie save, ir apie savo gyvenimą.

- Manau, kad tai bus pati maloniausia mūsų pokalbio tema! - karštai sušuko majoras ir nusilenkė.

- Aš našlaitė. Mano tėvas - jis buvo kapitonas - mirė, kai man sukako aštuoneri metai. Dar po trejų metų numirė ir mama. Aš dirbu tarnautoja Sityje, kompanijoje "Dujos". Praėjusią savaitę vieną vakarą grįždama namo, pamačiau manęs laukiantį žmogų. Jis pasisakė esąs advokatas iš Melburno, misteris Reidas. Jis buvo labai mandagus. Šiek tiek paklausinėjęs apie mano šeimą, pasakė, kad prieš daugelį metų pažinojo mano tėvą. Jis parūpindavo mano tėvui darbo. Po to jis paaiškino ir savo vizito tikslą: "Mis Kleg, aš manau, kad vienas jūsų tėvo sumanymas galėtų duoti jums didelį pelną". Aš, žinoma, labai nustebau. "Suprantama, jūs nieko nesate girdėjusi apie šį reikalą, - tęsė jis. - Džonas Klegas nedarė didelių žygių. Viskas, apie ką kalbu, turėtų būti aprašyta dokumentuose, kuriuos gavote drauge su palikimu. Žinoma, šie popieriai galėjo ir neišlikti. Sakykite, ar liko kokių nors dokumentų?" Aš jam paaiškinau, kad motina saugojo viską, kas buvo likę po tėvo mirties. Dokumentai buvo senoje jūrininko skrynelėje. Aš kažkada juos peržiūrėjau, bet nieko įdomaus neradau. "Jums paprasčiausiai sunku suprasti šių dokumentų vertę", - šyptelėjo jis.

Tada mes pakilome į mano kambarį. Aš atidariau skrynelę ir padaviau popierius advokatui. Jis skubiai peržvelgė visus dokumen-

tus ir pasakė, kad dabar negalįs nustatyti, kurie iš jų reikalingi, todėl pasiims visus ir susiras mane, kai tik prireiks.

Ir štai šeštadienį aš gavau laišką, kuriame jis kvietė mane į savo namus aptarti vieną reikalą. Jis nurodė tokį adresą: "Uaitfrearzas, Frearz-lainas, Hempstedas". Jis pasiūlė man atvykti ryte, penkiolika minučių po dešimtos. Iš pradžių aš pasiklydau, bet po to radau tuos vartus ir nuėjau takeliu prie namo. Staiga iš krūmų iššoko tie du bjaurūs tipai ir užpuolė mane. Vienas jų užspaudė man ranka burną, kad negalėčiau šaukti, bet aš ištrūkau.

- Taip, jums pasisekė, kad aš ten buvau. Gaila tik, kad nepavyko jų sulaikyti. Jūs, žinoma, niekada anksčiau jų nematėte?

Mis Kleg papurtė galvą. Po to paklausė:

- Kaip galvojate, ką visa tai galėtų reikšti?

- Sunku pasakyti, tačiau aišku tik viena: tai susiję su jūsų tėvo popieriais.

- Tačiau kokie dokumentai tai galėjo būti?

- Nežinau! Beje, jūsų tėvas buvo jūrininkas, vadinasi, jam teko buvoti įvairiausiose vietose. Gal jis žinojo ką nors apie paslėptus lobius?

- Nejaugi jūs iš tiesų taip galvojate? - išbalęs merginos veidas truputėlį paraudo.

- O dabar norėčiau sužinoti, ką mes darysime toliau. Jūs nesiruošiate apie tai pranešti policijai?

- Turbūt ne.

- Džiaugiuosi, kad jūs galvojate taip, kaip ir aš. Nežinau, kuo ji galėtų padėti, tik padarytų naujų nemalonumų. Siūlau kur nors papietauti ir važiuoti pas jus: pirmiausia, kad jums kelionėje nieko neatsitiktų, ir antra - reikia apžiūrėti skrynelę, gal dar liko joje kokių nors dokumentų.

Jie puikiai papietavo. Bevalgant Vibrehemas linksmino Fredą įvairiausiais pasakojimais apie savo gyvenimą Rytų Afrikoje. Jis atskleidė jai dramblių medžioklės paslaptis. Mergina buvo sujaudinta iki sielos gelmių. Po pietų majoras sustabdė taksi ir parvežė Fredą namo. Ji gyveno prie Notinkhilio vartų. Prieš įeidama, Freda šnektelėjo su šeimininke. Po to grįžo pas Vilbrehemą ir abu užlipo į antrą aukštą. Freda čia nuomojo nedidelį dviejų kambarių butą.

- Viskas buvo taip, kaip mes ir galvojome. Šeštadienį buvo

atėjęs vyriškis, pasivadinęs elektriku. Jis pasakė, kad mano miegamojo rozetėje įvyko trumpas sujungimas ir ten šiek tiek užtruko.

- Parodykite man savo tėvo skrynelę! - paprašė Vilbrehemas.

Freda padavė jam nedidelę varinėmis juostomis apkaltą jūrininko skrynelę.

- Kaip matote, ji tuščia, - pasakė ji pakėlusi dangtelį.

Vilbrehemas susimąstęs linktelėjo.

- Taigi, nebėra jokių tėvo popierių?

- Aš įsitikinusi, kad nebėra. Mama viską laikė čia.

Vilbrehemas toliau kruopščiai apžiūrinėjo skrynelės vidų.

- Pažvelkite čia, dugne yra plyšys!

Jis atsargiai apčiupinėjo plyšio kraštus. Pasigirdo tylus šlamesys ir po sekundės majoras laikė rankoje nešvarią popieriaus skiautę! Pasidėjęs popierių ant stalo, išlygino jį ir pradėjo tyrinėti. Freda nekantriai žvilgčiojo jam per petį.

- Čia kažkokie keisti ženklai!

- Tai užrašai suahili kalba, - ptarė jis. - Vakarų Afrikos dialektas.

- Kaip viskas paslaptinga! O jūs galite tai perskaityti?

- Žinoma, galiu.

Jis pakėlė skiautelę prieš šviesą.

- Kas? Kas ten parašyta? - paklausė Freda drebančiu balsu.

Majoras Vilbrehemas įdėmiai apžiūrėjo popierėlį iš visų pusių ir atsigręžė į merginą.

- Viskas tvarkoje, - iškilmingai ištarė jis. - Štai jos, jūsų brangenybės.

- Lobis? Teisybė? Ispanų auksas iš nuskendusio laivo?

- Na, gal ne taip romantiška, bet kažkas panašaus. Čia pažymėta vieta, kur užkastas dramblio kaulas.

- Dramblio kaulas? - nustebusi paklausė mergina.

- Taip, visa dramblio kaulo partija. Čia nurodytos tikslios koordinatės ir visi orientyrai, reikalingi lobiui surasti.

- Jūs manote, kad visa tai iš tikrųjų verta daug pinigų?

- Taip, tai puiki galimybė jums praturtėti.

- Tačiau kaip šis popierėlis galėjo patekti pas mano tėvą?

Vilbrehemas truktelėjo pečiais.

- Galbūt lobio savininkas mirė, gal jam kas nors atsitiko. Jis,

pavyzdžiui, galėjo parašyti kam nors laišką suahili kalba, kad niekas nesuprastų, ir perduoti jūsų tėvui, kurį kur nors susitiko. Jūsų tėvas, aišku, taip pat nieko nesuprato ir neįvertino laiško reikšmės. Tai tik mano versija, bet, galvoju, tai panašu į tiesą.

Freda nusišypsojo.

- Kokia maloni staigmena!

- Taip, reikia nutarti, ką toliau daryti su šituo dokumentu. Aš nenorėčiau jo čia palikti. Jie gali vėl sugrįžti. Ar jūs neprieštarausite, jei aš pasiimsiu šį popierėlį?

- Žinoma, ne! O jeigu jus kas nors užpuls? - su neslepiamu susijaudinimu paklausė Freda.

- Na, aš kietas riešutėlis! - rūsčiai pareiškė Vilbrehemas. - Manimi galite nesirūpinti. - Ir jis paslėpė raštelį piniginėje.

- Jei galima, aš užeisiu pas jus rytoj vakare. O kol kas reikia patikrinti raštelį atidžiai išstudijavus žemėlapį. Kada jūs rytoj grįšite namo?

- Pusę šešių.

- Puiku. Mes viską aptarsime, o po to, jei neprieštarausite, pakviesiu jus į restoraną. Galų gale mes turime progą atšvęsti! Na, tai iki rytojaus!

Kitą dieną, lygiai pusę šešių, majoras paskambino prie durų ir pasiteiravo mis Kleg. Durininkė neatidariusi pasakė, kad mis Kleg nėra namuose. Majoras pagalvojo, kad ji kur nors užtruko. Pasakęs, jog užsuks vėliau, jis įsitaisė kitoje gatvės pusėje, kad galėtų pamatyti grįžtančią mis Kleg. Laikas bėgo. Be ketvirčio šešios. Šešios. Penkiolika po šešių. Majoras ėmė vis labiau nerimauti. Jis vėl priėjo prie durų ir paskambino.

- Aš susitariau su mis Kleg susitikti pusę šešių. Ar jūs įsitikinusi, kad jos tikrai nėra namie? Ar ji neprašė ko nors perduoti?

- Jūs - majoras Vilbrehemas? - pasidomėjo durininkė.

- Taip.

- Štai šį raštelį paprašė įteikti jums į rankas.

Majoras skubiai atplėšė voką. Raštelyje buvo tik kelios eilutės:

"Brangusis majore!

Atsitiko kažkas keisto. Daugiau parašyti negaliu. Ar atsimenate tą vietą, kur mes susipažinome? Gavęs šį raštelį, atvažiuokite ten."

Vilbrehemas susiraukė ir susimąstė. Jo ranka automatiškai užčiuopė kišenėje laišką, skirtą jo siuvėjui.

- Puiku! - pasakė jis durininkei. - Gal jūs turite pašto ženklą?

- Tuojau paieškosiu.

Po minutės ji grįžo su pašto ženklu, o dar po kiek laiko majoras Vilbrehemas jau skubėjo metro stoties link. Pakeliui jis įmetė laišką į pašto dėžutę.

Jam nedavė ramybės Fredos raštelis. Kas galėjo priversti merginą sugrįžti į tą nelemtą vietą?

Vyksta kažkas nepaprasto. Nejaugi vėl atsirado tas Reidas? Ir atsivežė ką nors tokio, kas privertė Fredą patikėti juo ir važiuoti į Hempstedą?

Majoras pažvelgė į laikrodį. Buvo beveik pusė septynių. O Freda galvojo, kad jis važiuos iš karto, pusę šešių - visa valanda anksčiau! Prabėgo per daug laiko! Per daug! Tačiau ji galėjo bent užsiminti laiške, kas įvyko!

Kuo daugiau majoras galvojo apie tą raštelį, tuo labiau jis atrodė keistas. Raštelio stilius buvo pernelyg familiarus. Kai majoras pasiekė Frearz-lainą, buvo apie aštunta valanda vakaro. Sutemo. Majoras įdėmiai apsižvalgė ir atsargiai, kad nesugirgždėtų, atidarė vartelius. Takelis, vedantis į namą, buvo tuščias. Namas, didelis ir tamsus, stūksojo sodo gilumoje. Vilbrehemas, dairydamasis į šalis, be garso žengė į priekį, kiekvieną sekundę laukdamas užpuolimo. Staiga jis apmirė: pro uždarytas langines skverbėsi siauras šviesos ruoželis. Vis dėlto namas nebuvo tuščias!

Majoras atsargiai prasibrovė pro krūmus ir nuslinko aplink namą. Pagaliau jis rado tai, ko ieškojo. Vienas pirmojo aukšto langas buvo be langinių. Tai buvo virtuvės langas. Vilbrehemas įsitvėrė į palangę ir įjungė žibintuvėlį, kurį apdairiai pakeliui buvo nusipirkęs. Majoras atvėrė langą ir įlingo į vidų. Atsargiai atidarė virtuvės duris ir gerai įsiklausė. Name nebuvo girdėti nė garso. Jis vėl įjungė žibintuvėlį ir apšvietė gretimą kambarį. Jis taip pat buvo visiškai tuščias. Nedideli laipteliai vedė į priekinę namo dalį. Vilbrehemas pravėrė kitas duris ir vėl įsiklausė. Ir čia tvyrojo mirtina tyla. Jis išslinko į koridorių ir pateko į holą. Dabar priešais majorą buvo dvejos durys - kairėje ir dešinėje. Jis priglaudė ausį prie dešiniųjų ir tyliai nuspaudė rankeną. Durys pajudėjo. Jis lėtai pravėrė jas ir

įslinko į vidų. Vėl teko uždiebti žibintuvėlį. Kambarys buvo tuščias ir netvarkingas.

Tą pačią sekundę už nugaros jis išgirdo šnaresį ir staigiai atsisuko, bet buvo per vėlu. Kažkas sunkaus trenkė jam per galvą ir majorui viskas aptemo.

Vilbrehemas nežinojo, kiek laiko gulėjo be sąmonės. Po truputį jis pradėjo atsipeikėti. Galva plyšo nuo skausmo. Rankos ir kojos buvo surištos, bet jas be didelio vargo pavyko išlaisvinti. Po truputį majoras prisiminė viską, kas jam nutiko, viską - iki smūgio per galvą. Apsidairęs jis suprato, jog yra rūsyje, kurį silpnai apšvietė dujinis žibintas. Majoras pasuko galvą ir jo širdis suspurdėjo iš džiaugsmo. Ant grindų, beveik šalia, jis išvydo gulinčią Fredą. Ji buvo surišta, užsimerkusi, tačiau gyva! Tą akimirką mergina kaip tik atmerkė akis. Sunkiai pravėrusi lūpas, ji paklausė:

- Ir jūs čia? Kas atsitiko?

- Mes spąstuose. Pasakykite, ar jūs palikote man raštelį prašydama susitikti čia?

Mergina nustebusi išplėtė akis:

- Aš?! Priešingai, tai jūs mane čia pakvietėte!

- Aš?

- Taip. Man į darbą atnešė jūsų laišką, kuriame buvo parašyta, kad susitikti turime čia.

- Tas pats braižas! - sudejavo majoras. - Dabar viskas aišku.

- Taip, bet ko gi jie siekia?

- Jie nori gauti tą popierėlį su lobio koordinatėmis.

- Ar jiems tai pavyks?

- Nelaimei, aš negalėjau visko numatyti.

Staiga pasigirdo skardus, nemalonus balsas, sklindantis, rodos, iš dangaus:

- Cha-cha-cha! Ačiū! Aš gavau tą popierėlį, jūs nesuklydote!

Majoras ir mergina net krūptelėjo iš netikėtumo, tada Freda tarė:

- Tai misteris Reidas!

- Taip, mane vadina misteriu Reidu! - tęsė balas. - Tačiau tai tik vienas iš mano vardų. O jų daug, labai daug... Aš nebuvau mandagus su jumis, bet jūs įsipainiojote į mano planus! Jūs sužinojote mano slėptuvę! Nors jūs dar nepranešėte policijai, bet galite tai padaryti bet

kuriuo momentu. O aš nelabai to norėčiau. Šis namas labai tinka mano nusikalstamiems darbams, cha-cha-cha! Čia jau niekas nebegrįš. Ir iš čia taip pat!

Balsas trumpam nutilo ir po kurio laiko užbaigė:

- Jūs sutrikdėte mano ramybę. Jūs patekote čia ir atskleidėte mano paslaptį. Atlyginimas už tai - mirtis! Tačiau aš nemėgstu kraujo. Mano metodas daug paprastesnis ir sukelia daugiau kančių, cha-cha-cha! Tačiau man jau laikas. Malonaus jums vakaro!

- Palaukite! - sušuko Vilbrehemas. - Man galite daryti ką tik norite, bet merginą paleiskite!

Atsakymo nebuvo.

Staiga Freda suriko:

- Vanduo! Žiūrėkite, vanduo!

Vandens čiurkšlė, tekėjusi iš krano rūsyje, pastebimai sumažėjo.

- Jis nori, kad mes mirtume čia iš troškulio! - sušuko Freda.

- Mes ką nors sugalvosime, - stengėsi ją nuraminti majoras. Pamėginsime šauktis pagalbos. Gal kas išgirs.

Jie šaukė iš visų jėgų, bet niekas neatsiliepė.

- Beviltiška, - pasakė liūdnai Vilbrehemas. - Mes giliai po žeme, o durys užrakintos.

- Tai aš dėl visko kalta! - sušuko Freda. - Aš įpainiojau jus į šitą reikalą.

- Nesirūpinkite, brangioji Freda. Jūs - mergina, apie kurią aš svajojau visą gyvenimą. Nebūsiu aš majoras Vilbrehemas, jei neištrauksiu jūsų iš čia! Mes dar turime laiko. Kol dings paskutinis vandens lašas, mes dar spėsime ką nors padaryti!

- Koks jūs nuostabus! - sušuko Freda. - Niekada nebuvau sutikusi vyro, panašaus į jus. Galvojau, kad tokie būna tik knygose!

Po penkiolika minučių trukusių įtemptų pastangų Vilbrehemui pavyko išlaisvinti iš pančių rankas. Po minutės ir mergina jau buvo laisva.

- Na štai, o dabar pamėginsime iš čia išsikapstyti! - tarė majoras ir apžiūrėjo rūsio duris. - Medis sudūlėjęs, vyriai taip pat seni.

Jis įrėmė petį. Pasigirdo traškesys ir durys atsilapojo. Už jų buvo laiptai ir dar vienerios durys, apkaustytos geležimi. Laimei, misteris Reidas, turbūt skubėdamas, buvo pamiršęs jas užrakinti. Majoras jas

atsargiai pravėrė ir jie pateko į virtuvę. Greitai jie jau stovėjo Frearzlaine, po žvaigždėtu dangumi.

- Ak! - atsikvėpė Freda. - Koks siaubas! Mes buvome per plauką nuo mirties.

- Mano brangioji! - majoras apkabino merginą. - Tu parodei tokį vyriškumą! Freda, mano angele, aš myliu tave! Siūlau tau savo ranką ir širdį!

Po ilgokos pauzės, kurios prireikė sutramdyti juos užvaldžiusiems jausmams, Vilbrehemas ir Freda pasuko į miestą.

- Dabar mes galėsime ieškoti lobio! - pasakė majoras.

- Bet juk jie atėmė iš tavęs planą, mielasis!

Majoras patenkintas nusijuokė:

- Supranti, mano angele, aš buvau pasiėmęs kopiją, o tikrąjį planą užklijuotame voke pasiunčiau savo siuvėjui. Žinai, ką mes padarysime? Vestuvinę kelionę surengsime Vakarų Afrikoje ir ieškosime lobio!

* * *

Misteris Parkeris Painas išėjo iš savo kabineto ir pakilo į antrąjį aukštą. Čia dirbo rašytoja misis Oliver, bendradarbiaujanti su jo firma.

- Nuostabus scenarijus, misis Oliver!

- Viskas vyko sklandžiai? Aš džiaugiuosi.

Misis Oliver atvertė aplanką, gulėjusį priešais ją ant stalo.

- Suskaičiuokite išlaidas. Taigi du negrai: Persis ir Džeris. Prašo visai nedaug. Jaunasis Larimeris, puikiausiai suvaidinęs misterį Reidą, nori gauti penkias ginėjas. Kalba rūsyje - ypatinga. Kad būtų didesnis efektas, mes įrašėme ją į fonogramą. Iš viso - dvi dalys.

- Taip, tas Uaitfrearzas - puikus radinys! Jau dvyliktas spektaklis - ir toks pasisekimas! Beje, misis Oliver, iš kur jūs mokate suahili kalbą?

- Aš jos visai nemoku!

- Konsultavotės Britų muziejuje?

- Visai ne! Delfridžo informacijos biuras!

- Taigi mane stebina tik jaunavedžių energija. Kaip po visų tų išgyvenimų jie dar sugeba ieškoti lobio?

- Kaip ten bebūtų, jie gerai praleis medaus mėnesį.

* * *

Misis Vilbrehem sėdėjo krėsle. Jos vyras rašė laišką.

- Kelinta šiandien diena, Freda?

- Šešiolikta.

- Šešiolikta?

- Kas nors negerai, brangusis?

- Nieko, tik aš prisiminiau tą Džonsą, pas kurį tada vykau į Hempstedą.

Majoras nutilo. Žinoma, po vestuvių jaunieji vis dar turėjo savo mažų paslapčių. Jis pagalvojo: "Reikėtų nueiti pas misterį Parkerį Painą ir atsiimti savo pinigus, juk mėnuo jau praėjo. Tačiau galų gale jei nebūčiau ieškojęs to Džonso, nebūčiau išgirdęs Fredos riksmo ir mes niekada nebūtume susitikę. Tebūnie, dovanoju jiems tuos penkiasdešimt svarų!"

Misis Vilbrehem taip pat buvo paskendusi mintyse: "Viešpatie, kokia aš buvau kvaila. Patikėjau tuo vaidinimu ir atidaviau už jį tris ginėjas. Aišku, jeigu ne jie, nieko nebūtų atsitikę. Kad aš būčiau žinojusi, ką jie suras! Tas bjaurusis misteris Reidas! Kiek dėl jo sielojausi! Tačiau jei ne visa tai, nebūčiau susipažinusi su Čarliu. Net pagalvoti baisu! Juk mes galėjome visiškai nesusitikti".

Ji pasisuko krėsle ir pažvelgė į vyrą meilės kupinu žvilgsniu.



PASAKOJIMAS APIE IŠPRUSUSĮ VYRĄ

Be abejo, vienas iš didžiausių misterio Parkerio Paino privalumų buvo jo geros manieros. Manieros, skatinančios žmonių atvirumą. Painas žinojo, kad tereikia klientui peržengti jo kontoros slenkstį ir žmogų užplūsta nepaaiškinamas silpnumas ir palengvėjimas. O misteriui Parkeriui Painui ir reikėjo nuteikti žmogų visiškam atvirumui.

Tą įsimintiną rytą jis sėdėjo priešais savo naująjį klientą - misterį Redžinaldą Ueidą. Parkeris iš karto pastebėjo, kad misteris Ueidas pilkas, neišraiškingas žmogus, sunkiai sugebantis nusakyti žodžiais savo jausmus. Tai buvo aukštas, įdegęs, tvirtai sudėtas vyras mėlynomis akimis. Mechaniškai glostydamas savo trumpus ūsiukus, misteris Ueidas ilgai stebėjo misterį Parkerį Painą.

- Skaičiau jūsų skelbimą, - pagaliau prabilo jis. - Žinoma, galėjau neatkreipti į jį dėmesio. Keistas paslaugas jūs siūlote, ar ne?

- Kai žmogui nesiseka, jis visokiais būdais stengiasi pakeisti susidariusią situaciją, - su jam būdingu tikslumu reagavo į šią neaiškią repliką misteris Parkeris Painas.

- Taip, tai tiesa. Aš taip pat noriu išspręsti savo problemas. Bet kokiomis priemonėmis. Mano popieriai prasti, misteri Painai. Aš netgi nežinau, ko griebtis. Velniškai kebli situacija.

- Štai tokiais atvejais žmonės ir kreipiasi į mane. Aš visada žinau, ką daryti. Juk mano specializacija - padėti žmonėms išbristi iš nelaimių.

- Aha, vadinasi, jūs turite Dievo dovaną.

- Na ką jūs, aš paprasčiausiai klasifikuoju nelaimės ištiktus žmones į keletą pagrindinių grupių. Prasta sveikata. Nuobodulys. Žmonos, kurios sielojasi dėl vyrų ir vyrai... - jis užsikirto, tačiau tęsė toliau, - kurie sielvartauja dėl žmonų.

- Štai jūs ir pataikėte į "dešimtuką".

- Taigi pasakokite.

- Pasakoti aš beveik neturiu ką. Žmona reikalauja mano sutikimo skirtis, kadangi ketina ištekėti už kito.

- Tai įprasta mūsų dienų istorija. Ir jūs, žinoma, nesutinkate?

- Aš myliu ją, - patikliai atsakė misteris Redžinaldas Ueidas. - Suprantate, myliu ją, ir viskas.

Net jeigu jis būtų pasakęs: "Aš dievinu ją, aš galiu išbučiuoti žemę, kuria ji vaikšto, dėl jos aš sutikčiau būti sukapotas į gabalus", nebūtų buvę aiškiau.

- Tačiau aš nieko negaliu pakeisti, - tęsė misteris Ueidas.- Jeigu ji susirado kitą, man belieka pasitraukti iš žaidimo.

- Jūs manote, kad ji atkakliai sieks skyrybų?

- Žinoma! Tačiau aš negaliu leisti, kad ji pradėtų skyrybų procesą!

Misteris Parkeris Painas susimąstęs pažvelgė į jį.

- Vis dėlto, kodėl jūs atėjote pas mane?

Pašnekovas droviai nusišypsojo.

- Pats nežinau, kodėl. Aš - paprastas neišprusęs žmogus. Pagalvojau, gal jūs ką nors patarsite. Ji sutiko palaukti dar šešis mėnesius. Po pusmečio, jeigu ji neapsigalvos, aš žuvęs. Kaip man elgtis? Kiek-

vienas mano poelgis ją erzina. Ir vsa tai dėl to, misteri Painai, kad man trūksta išsilavinimo. Mėgstu pamėtyti kamuolį, žaisti golfą, tenisą. Tai mano stichija. O štai apie muziką, tapybą ir panašius dalykus nieko nenutuokiu. Mano žmona, priešingai, labai išsilavinusi. Jai patinka paveikslai, operos, koncertai - žinoma, jai su manimi nuobodu. Tas ilgaplaukis niekšas irgi domisi tais dalykais ir gali apie juos taukšti ištisas valandas. Tad visiškai suprantama, kad gražiai ir protingai moteriai iki gyvo kaulo įgriso tokio asilo, koks esu aš, draugija.

Misteris Painas atsiduso.

- Jūs seniai susituokęs? Prieš devynerius metus? Mano manymu, nuo pat pirmųjų šeimyninio gyvenimo žingsnių jūs elgėtės klaidingai. Nusižeminimas - tai klaida ir jos pasekmės tragiškos. Niekada nežeminkite savęs kalbėdamasis su moterimi. Ji pati pasistengs pakelti jus iki tokio lygio, kokio nori. Atkreipkite jos dėmesį į savo atletišką kūną, jėgą, o apie muziką ar tapybą, pasitaikius progai, sakykite: "A, šitais niekais domisi mano žmona". Jūs privalote nuolat apgailestauti, kad ji nieko nenutuokia apie sportą. Nusižeminimas santuokoje - nelaimė. Nė iš vienos moters negalima tikėtis, kad anksčiau ar vėliau ji nesukils prieš nuolankumą. Nenuostabu, kad jūsų žmona nebegali ilgiau taip gyventi.

Iš misterio Ueido žvilgsnio buvo matyti, kad jis nieko nesupranta.

- Vadinasi, jūsų manymu, dabar aš turiu demonstruoti savo pranašumą?

- Taip, čia ir slypi visa esmė! Jūs viską sugadinote jau prieš devynerius metus. Ne, mums būtina imtis naujos taktikos. Ar jūs palaikote ryšius su kitomis moterimis?

- Žinoma, ne!

- Aš turėjau omenyje lengvą flirtą.

- Aš niekada per daug nesidomėjau moterimis.

- Gaila. Dabar teks susidomėti.

Misteris Ueidas išsigandęs pažvelgė į Parkerį Painą.

- Ne, aš negaliu. Tai yra ...

- Nieko blogo jums neatsitiks. Aš pristatysiu jums savo bendradarbę. Ji paaiškins, kokio dėmesio ženklai iš jūsų pusės yra reikalingi.

Misteris Ueidas pastebimai pralinksmėjo.

- Tačiau ar jums neatrodo, kad tada Airisė dar greičiau šveis mane per bortą?

- Jūs nepažįstate žmogiškosios prigimties, misteri Ueidai. O ką jau kalbėti apie moters prigimtį. Kas jūs esate šiandien, žvelgiant iš moters pozicijų? Jumis niekas nesidomi. Vadinasi, jūs niekam nereikalingas. Ar gali moteris norėti tokio vyro, kuris niekam nereikalingas? Niekada! Taigi dabar pakeiskime rakursą. Na, tarkime, jūsų žmona sužinos, kad jūs, kaip ir ji, į skyrybas žiūrite kaip į galimybę atgauti prieš devynerius metus prarastą laisvę. Kas bus tada?

- Ją tai tik pradžiugintų.

- Galbūt atrodo, kad taip turėtų būti, tačiau iš tikrųjų kažin ar pradžiugintų. Dar daugiau, ji sužinos, kad jus įsimylėjo jauna, žavi moteris, be jokių abejonių, galinti išsirinkti kokį tik nori vyrą pagal savo skonį.Jūsų akcijų vertė iš karto pakils. Ir jūsų žmona greitai supras, kad skyrybų atveju visi jos draugai ir draugės nuspręs, jog būtent ji jums nusibodo ir jūs susiradote įdomesnę moterį. Tai užgaus jos savimeilę, ir dar kaip.

- Jūs taip manote?

- Esu įsitikinęs! Jūs daugiau nebebūsite "vargšas senukas Regis". Jūs tapsite "tuo perėjūnu Regiu". Šioks toks skirtumas yra, ar ne tiesa? Nenutraukdama ryšių su kitu vyriškiu, ji bandys susigrąžinti jus. O jūs nepasiduosite. Jūs atvedate ją į protą ir pakartojate jai jos pačios argumentus: "geriau jau išsiskirti", "charakteriai nesutampa". Prisipažinkite: jūs pagaliau suvokėte, jog visi jos tvirtinimai, kad jūs niekada jos nesupratote - gryna teisybė. Drauge jums pasidarė aišku, kad ir ji niekada nesuprato jūsų. Beje, dabar mes be reikalo gilinamės į tokias smulkmenas. Kai ateis laikas, jūs gausite išsamią instrukciją.

Misteris Ueidas vis dar atrodė susirūpinęs.

- Jūs galvojate, kad šis sumanymas mums pavyks? - abejodamas paklausė jis.

- Negaliu sakyti, kad esu absoliučiai tuo įsitikinęs, - atsargiai atsakė Parkeris Painas. - Gali būti ir taip, kad jūsų žmona taip susižavėjusi tuo kitu vyriškiu, jog visi jūsų žodžiai ir poelgiai nesukels jai jokio susidomėjimo. Tačiau greičiausiai jūsų žmona ėmė flirtuoti iš nuobodulio, be to, savo vaidmenį suvaidino ir ta absoliutaus nuolankumo ir ištikimybės atmosfera, kurią jūs, būdamas neapdairus, sukūrėte. Jeigu jūs laikysitės mano nurodymų, tai jūsų šansas laimėti - maždaug 97 procentai.

- Ką gi, neblogai, - atsiliepė misteris Ueidas. - Aš sutinku. Beje... ė-ė... Kiek tai kainuos?

- Du šimtus ginėjų. Mokėkite iš anksto.

Misteris Ueidas išsitraukė čekių knygutę.

* * *

Lorimer-kortas buvo nutviekstas karštos vidudienio saulės spindulių. Airisė Ueid gulėjo šezlonge, stengdamasi, kad jos kūnas įdegtų iki norimo atspalvio. Ji buvo apsirengusi rausvai alyvinės spalvos drabužiais, su kuriais atrodė daug jaunesnė, negu trisdešimt penkerių metų amžiaus. Gulėdama Airisė šnekučiavosi su savo bičiule misis Masington, kuriai visada jautė simpatiją. Abi moterys neapkentė savo vyrų, kurie kalbėdavo tik apie akcijas, pajų arba golfą.

- ... patys negyvena ir kitiems trukdo, - baigė Airisė.

- Negaliu tavimi atsistebėti, brangioji, - tarė misis Masington ir staiga greitai paklausė: - Pasakyk, o kas tai per mergina?

Airisė tik gūžtelėjo pečiais.

- Geriau neklausinėk. Ir iš kur jis tokią iškasė? Tiesiog nuostabu. Tu juk žinai, Regis anksčiau niekada nesidomėjo merginomis. Ir štai prieina prie manęs, trypčioja, mikčioja, pagaliau pareiškia paprašęs tos mis de Saros, kas ši praleistų su juo savaitgalį. Aš negalėjau susilaikyti nenusijuokusi.

- Kur jie susitiko?

- Nežinau. Nieko konkretaus jis nepasakoja.

- O gal jie jau seniai pažįstami?

- Nemanau, - atsakė misis Ueid. - Žinoma, - tęsė ji, - tai tiesiog nuostabu. Tokia įvykių seka mane visiškai patenkina. Aš taip nerimavau dėl Regio likimo. Dėl mielo senuko Regio. Aš ir Senkleriui visada sakiau, kad Regis to nepakels. Tačiau jis tvirtino, kad Regis tai ištvers, ir pasirodė esąs teisus. Dar prieš dvi dienas atrodė, kad Regiui tiesiog širdis plyšta, o štai dabar jis pasikviečia tą mergaitę. Tai nuostabu! Tegul jam būna gera. Vargšelis tikriausiai manė, kad aš imsiu pavyduliauti. Kokia nesąmonė. "Na, žinoma, - pasakiau aš, - pakviesk savo draugę". Vargšas Regis, vargu ar kokia nors mergina gali rimtai juo susidomėti. Greičiausiai jai visa tai paprasčiausias žaidimas.

- Tačiau ji gana patraukli, - pastebėjo misis Masington. - Netgi labai. Tu juk supranti, ką aš turiu omenyje. Tokioms merginoms rūpi tik vyrai. Neįsivaizduoju, kad ji galėtų būti gera draugė.

- Taip, tikriausiai negalėtų, - sutiko misis Ueid.

- Ji tiesiog pritrenkiančiai rengiasi, - tęsė misis Masington.

- Man atrodo, pernelyg egzotiškai.

- Tačiau jos rūbai labai brangūs.

- Įmantrūs. Ir apskritai viskas joje per daug įmantru.

- O štai ir jie, - baigė pokalbį misis Masington.

Madelin de Sara ir Redžinaldas Ueidas ėjo pievute jų link. Jie juokėsi gyvai šnekučiuodamiesi ir atrodė labai laimingi. Paskui Madelin atsisėdo ant kėdės, atsilošė, nusiėmė beretę ir suleido pirštus į savo tamsias garbanas. Ką ir bekalbėti, ji buvo žavinga.

- Mes puikiai leidžiame laiką! - sušuko ji. - Tiktai man labai karšta. Aš tikriausiai atrodau siaubingai.

Regis atsakė šiek tiek nervingai:

- Jūs atrodote... jūs atrodote... aš geriau patylėsiu.

Madelin pažvelgė jam į akis. Budrioji misis Masington pastebėjo, kad tai buvo abipusį supratimą reiškiantis žvilgsnis.

- Jums būtina žaisti golfą, - kreipėsi Madelin į misis Ueid. - Jūs tiek daug prarandate... Kodėl gi nepamėginus? Aš turiu bičiulę, kuri daug vyresnė už jus, tačiau ji išmoko ir dabar puikiai žaidžia.

- Manęs nedomina tokie užsiėmimai, - šaltai atsakė Airisė.

- Jums nepatinka sportiniai žaidimai? Gaila. Daug prarandate. Mūsų laikais, misis Ueid, sportiniai žaidimai tokie populiarūs, kad visi, norintys užimti deramą vietą visuomenėje, išmoko puikiai žaisti. Praėjusią vasarą aš padariau pažangą tenise. O štai golfą žaidžiu prastai.

- Niekai, - paprieštaravo Regis, - tereikia tik kruopščiai treniruotis. Ši diena tau gana sėkminga.

- Todėl, kad tu parodei man, kaip tai daroma. Tu puikus treneris. Daugelis nesugeba mokyti kitų, o tu tiesiog turi Dievo dovaną. Aš taip tau pavydžiu, kad tu viską moki.

- Na, taip jau ir viską, - sumišęs atsiliepė Regis.

- Jūs, žinoma, didžiuojatės juo, - pasakė Madelin. - Kaip jums ir pavyksta išlaikyti tokį lobį? Turbūt jūs labai protinga moteris. Aš suprantu, jūs slepiate jį nuo visų.

Misis Ueid tylėdama vartė knygą. Jos rankos drebėjo. Regis juokaujančiu (nors ir nepasitikinčiu) tonu pasiūlė damoms pasikeisti vietomis, paskui sumurmėjo, kad jam reikia persirengti, ir dingo.

- Man atrodo, kad jums nepatinka, jog aš čia esu, - vėl kreipėsi Madelin į misis Airisę. - Kai kurios moterys įtariai žiūri į savo vyrų draugiškus ryšius. Man atrodo, kad pavyduliauti kvaila. O jūs kaip galvojate?

- Taip, aš irgi pritariu jums. Net neįsivaizduoju, kaip galima pavyduliauti Regiui.

- Jūs tiesiog stebuklas! Esate tokio žavaus vyro žmona ir taip šaltakraujiškai laikotės! Mane tiesiog ištiko šokas, kai sužinojau, kad jis vedęs. Na ir kodėl gi visi dėmesio verti vyrai nuo pat jaunų dienų jau kieno nors rankose?

- Aš džiaugiuosi, kad jūs manote, jog Regis patrauklus.

- Nejaugi ne? Simpatiškas, sportiškas... O koks demonstratyvus abejingumas moterims! Tai dar labiau kursto susidomėjimą juo.

- Jūs tikriausiai turite daug draugų, - pastebėjo misis Ueid.

- Taip, nežinau kodėl, tačiau bendrauti su vyrais man įdomiau, negu su moterimis.

- Tikriausiai todėl, kad jų vyrams įdomiau būti su jumis, negu su savo žmonomis! - garsiai nusijuokė misis Masington.

- Kartais būna taip skaudu dėl žmonių... Daugelis įdomių vyriškių galų gale pabėga nuo savo nuobodžių žmonų. Žinote, yra tokių moterų, kurios tarsi nugrimzdusios į meną ir pernelyg išdidžios. Žinoma, vyrams įdomiau bendrauti su jaunesnėmis ir paprastesnėmis. Mano manymu, tie, kurie pradeda viską iš naujo, elgiasi protingai. Taip geriausia visiems. Galų gale tos kilnios žmonos irgi susiranda atitinkamus vyrus, sakysim, kokį nors ilgaplaukį dailininką. Apskritai šiuolaikinės pažiūros į vedybas ir skyrybas labai tolerantiškos. Tai protinga, ar ne tiesa, misis Ueid?

- Suprantama, - atsakė moteris, nutvilkyta ledinio šalčio.

Madelin, pasakiusi, kad eina persirengti, paliko savo pašnekoves.

- Kokios atstumiančios tos šiuolaikinės merginos, - pareiškė misis Ueid. - Jų galvose nėra nė vienos protingos minties.

- Viena mintis vis dėlto yra, Airise, - įgėlė Masington. - Ji nori tapti tavojo Regio meilužė.

- Nesąmonė!

- Taip, taip, taip! Aš pastebėjau, kaip ji žiūri į jį. Jai tas pats, ar jis vedęs, ar ne, svarbiausia - užkariauti jo širdį. Kokia bjaurybė!

Po neilgos pauzės misis Ueid netikėtai nusijuookė:

- Netgi jeigu tai ir tiesa, - pasakė ji, - kuo aš čia dėta?

* * *

... Misis Ueid lipo laipteliais. Jos vyras, tyliai niūniuodamas, rengėsi savo kambaryje.

- Tu nepaprastai geros nuotaikos, brangusis!

- Taip... žinoma.

- Aš labai džiaugiuosi. Noriu, kad tau visada būtų gera.

- Ačiū, brangioji.

Redžinaldas Ueidas nebuvo įpratęs apsimetinėti ir dabar, kai jam teko tai daryti, jis ypatingai stokojo fantazijos. Jis bijojo pažvelgti žmonai į akis ir krūptelėdavo, kai ji užkalbindavo jį. Jam buvo nepakeliamai gėda. Kaip jis nekentė viso šio farso! Tačiau kaip tik dėl to jo elgesys atrodė labai natūralus. Netgi pati meistriškiausia vaidyba nebūtų davusi tokio puikaus rezultato. Regis atrodė kaip žmogus, prisiimantis sau visą kaltę.

- Ar jūs seniai pažįstami? - staiga paklausė misis Ueid.

- E... e... su kuo?

- Su mis de Sara.

- Netgi nežinau, ką atsakyti... Tai yra, nelabai... seniai...

- Taip? Bet juk tu man nieko apie ją nesakei.

- Argi? Tikriausiai užmiršau.

- Tu iš tikrųjų praradai atmintį! - sušuko misis Ueid ir išėjo šiugždindama savo rausvai alyvinį apdarą.

Po arbatos misteris Ueidas nusivedė mis de Sarą į rožyną. Eidami pievele, jie jautė, kaip dvi poros akių atidžiai juos seka.

Kai rožių krūmai paslėpė juos nuo svetimų žvilgsnių, misteris Ueidas prabilo:

- Paklausykite, gal jau laikas visa tai baigti? Žmona žiūri į mane su tokia neapykanta...

- Nesijaudinkite, - atsakė Madelin, - viskas klostosi kuo puikiausiai.

- Jūs taip galvojate? Aš nenoriu gadinti santykių su ja. Ji tiek visokių šlykštybių prikalbėjo, kai gėrėme arbatą.

- Viskas gerai, - vėl nuramino jį Madelin. - Jūs elgiatės tiesiog nuostabiai.

- Jūr tikrai taip manote?

- Taip, - ji pritilo. - Jūsų žmona vaikštinėja už terasos kampo. Ji nori pamatyti, ką mes čia veikiame. Gal pabučiuotumėte mane?

- Ak, - nervingai riktelėjo misteris Ueidas, - kam gi tó reikia? Tai yra...

- Pabučiuok mane! - įniršusi nutraukė jį Madelin.

Misteris Ueidas pabučiavo. Madelin kompensavo Regio šaltumą karštai spausdama jį savo glėbyje.

- Och! - tepratarė jis.

- Nejaugi jums taip šlykštu?

- Žinoma, ne, - delikačiai paprieštaravo misteris Ueidas, - paprasčiausiai labai jau viskas netikėta. Gal mums jau gana vaikščioti po šį sodą?

- Taip, - sutiko Madelin, - mes neblogai suvaidinome šią sceną.

Jie grįžo į žaliąją veją.

Misis Masington pranešė jiems, kad misis Ueid šiek tiek negaluoja ir nuėjo trumpam prigulti.

* * *

Kiek vėliau misteris Ueidas priėjo prie Madelin.

- Jos savijauta tiesiog siaubinga, ji apimta isterijos.

- Puiku.

- Ji matė, kaip aš bučiavau jus!

- To mums ir reikėjo.

- Taip, bet juk aš negalėjau jai to pasakyti. Aš apskritai nežinojau, ką ir besakyti. Pasakiau, kad tai... na... na... atsitiktinumas.

- Puiku.

- Ji pareiškė, kad jūs norite, jog aš jus vesčiau, ir dėl to taip šlykščiai elgiatės. Man atrodo, kad tai grubu ir neteisinga jūsų atžvilgiu. Tai yra, aš noriu pasakyti, kad jūs juk paprasčiausiai sąžiningai dirbate savo darbą. Aš pareiškiau jai, kad be galo gerbiu jus ir kad ji kalba netiesą. Bijau, kad tai pasakiau pernelyg šiurkščiu tonu.

- Nuostabu!

- Ji liepė man nešdintis. Pareiškė, kad niekada daugiau nekalbės su manimi, kad tuoj pat susikraus lagaminus ir išvažiuos, - Regis atrodė labai išsigandęs.

Madelin nusišypsojo:

- Štai ką jūs turėtumėte jai atsakyti. Pasakykite, kad išvažiuojate jūs. Kad jūs kuo greičiau susirinksite savo daiktus ir išvyksite į miestą.

- Bet aš juk nenoriu išvažiuoti!

- Nusiraminkite, išvažiuoti jums nereikės. Nejaugi jūsų žmona išleis jus pramogauti į Londoną!

Kitą rytą Redžinaldas Ueidas pranešė naujieną:

- Žmona sako, jog pamąsčiusi ji nusprendė: jeigu jau sutiko palaukti šešis mėnesius, tai dabar jai išvažiuoti nepatogu. Tačiau jei jau aš atsivedu į namus savo draugužes, tai kodėl gi jai nepasikvietus savo draugų. Ji pasikviesianti Senklerį Džordaną.

- Tą patį?

- Taip. Tačiau tebūsiu aš prakeiktas, jeigu pakęsiu jį savo namuose!

- O juk teks, - pasakė Madelin. - Nesirūpinkite, aš užsiimsiu juo. Pasakykite, ką jūs galvojate, ir neprieštaraukite, jeigu ji, žinoma, nereikalauja, kad aš tuojau pat išvažiuočiau.

- O Viešpatie, - atsiduso misteris Ueidas.

- Nepameskite galvos, - paakino Madelin. - Dar vienas vakaras ir jūsų problemos bus išspręstos.

- Tik vienas vakaras... jūs iš tiesų taip galvojate?

- Galvoju! Aš įsitikinusi tuo.

* * *

Po savaitės Madelin de Sara įžengė į kontorą ir pavargusi atsisėdo ant kėdės.

- Sveikinu pačią žavingiausią moterį vampyrą, - nusišypsojo misteris Parkeris Painas.

- Na, kokia gi aš vampyrė, - tarė Madelin dusliai juokdamasi. - Man dar niekada nebuvo taip sunku vaidinti. Vyrukas tiesiog pamišęs dėl savo žmonos. Tai turbūt kokia nors liga.

Misteris Parkeris Painas vėl nusišypsojo.

- Galbūt. Tačiau tai tam tikra prasme palengvina mūsų uždavinį. Juk ne kiekvienas vyriškis, kurį aš išbandau jūsų kerais, mano brangioji Madelin, turi tokią tyrą sielą.

Gražuolė nusijuokė.

- Jeigu jūs žinotumėte, kiek pastangų reikėjo, kol priverčiau jį pabučiuoti mane! Nors nepasakyčiau, kad jam tai buvo labai nemalonu.

- Užtat jūs įsigijote daugiau patirties, brangioji. Jūs puikiai atlikote savo uždavinį.

- Paskutiniąją naktį įvyko siaubinga scena. Aš kaip tik rašiau jums savo paskutinę ataskaitą. Prieš tris dienas...

- Taip?

- Aš juk jau rašiau: vos tik kartelį žvilgtelėjau į tą perėjūną Senklerį Džordaną, ir jis iš karto pasidarė mano. Ypač didelį įspūdį jam padarė mano puošni suknelė. Jis įsivaizdavo, kad aš turtinga. Misis Ueid, žinoma, be galo įniršo. Abu džentelmenai šoko tik su manimi ir tik man skyrė dėmesį. Pagaliau aš ėmiau atvirai šaipytis iš tos poniutės ir jos gerbėjo. Juokiausi iš jo drabužių, ilgų plaukų, sulinkusių kelių.

- Puiki technika, - pagarbiai pratarė misteris Parkeris Painas.

- Audra įsisiautėjo paskutiniąją naktį. Misis Ueid apkaltino mane tuo, kad aš noriu išskirti jos šeimą. Regis įsiterpė, kad Senkleris Džordanas čia irgi vaidina šiokį tokį vaidmenį. Poniutė atsakė, kad to Senklerio atsiradimas - jos vienatvės rezultatas. Ji sakėsi paskutiniuoju metu pastebėjusi savo vyro atšalimą, tačiau nesupratusi priežasties. Ji pareiškė, jog jie visada buvo ideali pora ir kad ji dievina tiktai jį, ir jis tai puikiai žinąs. Aš atsakiau, kad ji per vėlai susigriebė. Ueidas kruopščiai laikėsi jūsų instrukcijų. Tegul jį velniai griebia, jeigu jis neves manęs. Būtent taip ir atkirto. Tegul misis Ueid išteka už savo Sinklerio, kada tik įsigeis. Ir apskritai, kodėl gi jiems nepradėti skyrybų proceso. Kvaila laukti dar ištisus šešis mėnesius. Po keleto dienų, pažadėjo jis, ji gaus visus būtinus popierius ir galės pasisamdyti advokatą. Jis pridūrė, kad negali gyventi be manęs. Tada misis Ueid susigriebė už krūtinės, sumurmėjo kažką apie savo nesveiką širdį ir paprašė brendžio. Tačiau Regis nepasidavė. Šiandien ryte jis išvažiavo į miestą ir aš neabejoju, kad ji nusekė paskui jį.

- Tvarka, - linksmai pasakė misteris Parkeris Painas, - visų mūsų

laimei, viskas baigėsi gerai.

Tuo momentu atsivėrė durys. Ant slenksčio pasirodė Regis Ueidas.

- Ji čia? - reikalaujančiu tonu paklausė jis įsiveržęs į kambarį. - Kur ji? - ir staiga jis pamatė Madelin. - Brangioji! - jis sugriebė ją už rankų. - Brangioji! Brangioji! Juk jūs supratote, kad tą naktį Airisei aš pasakiau tiesą? Kaip aš galėjau būti toks aklas? Tik per paskutines tris dienas aš ėmiau viską suprasti!

- Ką suprasti? - tyliai paklausė Madelin.

- Kad aš dievinu jus. Nė viena pasaulio moteris jums neprilygsta. Tegul Airisė pradeda skyrybas ir mes galėsime susituokti. Pasakykite, kad jūs sutinkate, Madelin. Aš jus dievinu, - ir jis apkabino apstulbusią Madelin.

Staiga durys vėl atsivėrė ir į kambarį įgriuvo išdžiūvusi moteris, vilkinti purvinai žalios spalvos suknelę.

- Aš taip ir galvojau! - suriko ji. - Aš susekiau tave! Aš žinojau, kad tu eisi pas ją!

- Garantuoju jums, - greitai prašneko misteris Parkeris Painas, pamažu atsigaudamas nuo šoko, tačiau nekviesta viešnia nekreipė į jį nė mažiausio dėmesio.

- Ak, Regi, tu juk negali perplėšti mano širdies! Tik sugrįžk! Aš niekada nepriekaištausiu tau. Aš išmoksiu žaisti golfą. Nebendrausiu su tais, kurie tau nepatinka. Po to, kai mes laimingai pragyvenome drauge tiek metų...

- Iki šio laiko aš nebuvau laimingas! - atrėžė misteris Ueidas, vis dar neatitraukdamas akių nuo Madelin. - Tu juk norėjai ištekėti už to velnio Džordano, tai eik ir bučiuokis su juo!

- Aš jo neapkenčiu! - suspiegė misis Ueid. - Man šlykštu netgi pažvelgti į jį! O jūs - šlykšti moteris! - ji pasisuko į Madelin. - Jūs suvedžiotoja! Jūs pavogėte iš manęs vyrą!

- Man nereikalingas jūsų vyras, - abejingai atsakė Madelin.

- Madelin! - misteris Ueidas beviltiškai pažvelgė į ją.

- Prašau išeiti, - paliepė Madelin.

- Ne, paklausyk, aš nepretenduoju į tavo meilę, tačiau...

- Išeikite! - Madelin taip pat buvo ties isterijos riba. - Išeikite.

Regis labai nenorom pasuko durų link.

- Aš grįšiu, - perspėjo jis, - mes dar pasimatysime. - Jis išėjo

trenkęs durimis.

- Tokias, kaip jūs, reikia lupti ir niekinti! - suriko misis Ueid, kreipdamasi į Madelin. - Regis dievino mane, kol nepasirodėte jūs, o dabar jis visai kitas žmogus! Aš paprasčiausiai jo neatpažįstu! - Ji ėmė raudoti ir nusekė paskui vyrą.

Madelin ir misteris Parkeris Painas tylėdami žvelgė vienas į kitą.

- Niekuo negaliu jam padėti, - pagaliau susikrimtusi sumurmėjo Madelin. - Jis, be jokių abejonių, geras žmogus, tačiau aš nenoriu už jo tekėti. Apie tai aš net nepagalvojau. O kaip sunku buvo priversti jį pabučiuoti mane...

- Hm... Gaila, kad viskas taip susiklostė. Tai buvo mano klaida, - misteris Parkeris Painas liūdnai palingavo galva, išėmė aplanką su misterio Ueido byla ir užrašė ant jo: "Nesėkmė. Įvyko dėl natūralių priežasčių. Tai buvo galima numatyti".



MIESTO TARNAUTOJO NUOTYKIS

Misteris Parkeris Painas atsilošė supamojoje kėdėje ir susimąstęs pažvelgė į naująjį lankytoją. Tai buvo maždaug keturiasdešimt penkerių metų amžiaus kresnas vyriškis. Jo droviame žvilgsnyje atsispindėjo nedrąsi viltis.

- Skaičiau jūsų skelbimą laikraštyje, - susijaudinęs prašneko jis.

- Jums atsitiko kokia nors nelaimė, misteri Robertsai?

- To negalima pavadinti nelaime, tačiau...

- Kas nors ne taip? Gyvenimas ne kaip susiklostė?

- Nepasakyčiau. Aš esu dėkingas likimui. Turiu viską: gerą darbą, šeimą, stiprius, sveikus vaikus. Pavyko susitaupyti ir šiek tiek pinigų.

- Tai ko gi jūs vis dėlto norite?

- Nežinau.

Jis paraudo.

- Aš suprantu, jog tai absurdiška...

- Na, ką jūs, pasakokite.

Pamažu misteris Robertsas išsipasakojo. Pasirodo, jis dirba klestinčioje firmoje. Iš lėto, bet garantuotai kopia aukštyn. Vedęs. Išleido į mokslus savo vaikus. Žinoma, teko taupyti. Kiekvienais metais atidėdavo po keletą svarų. Žodžiu, papasakojo apie gyvenimą, kuris buvo nuolatinė atkakli kova dėl egzistencijos.

- O štai dabar, - tęsė misteris Robertsas, - žmona su abiem vaikais išvažiavo aplankyti savo motinos. Ir vaikai prasiblaškys, ir ji šiek tiek pailsės. O aš pasilikau vienišas. Nuolatinių pramogų aš neturiu - negaliu sau to leisti. Perskaičiau laikraštyje jūsų skelbimą ir susimąsčiau. Man jau keturiasdešimt aštuoneri metai, o aš dar nemačiau pasaulio. Visur juk taip įdomu... Visur kas nors vyksta...

Misterio Robertso akyse atsispindėjo provincialui būdinga melancholija.

- Taigi jūs norite nors trumpam panirti į tikrą gyvenimą? - paklausė misteris Parkeris Painas.

- Aš ne taip norėjau pasakyti. Tačiau tikriausiai jūs teisus. Norisi ko nors neįprasto. Aš būčiau labai dėkingas, jeigu turėčiau ką prisiminti.

Jis su nerimu pažvelgė į misterį Painą.

- O gal tai neįmanoma, sere? Brangiai mokėti aš negaliu.

- O kiekgi galite?

- Penkis svarus.

Jis sulaikė kvėpavimą.

- Penkis svarus, - pakartojo misteris Parkeris Painas. - Aš galvoju, kad mums pavyks surasti ką nors už penkis svarus. Ar jūs nebijote pavojų?

Švelnus raudonis užliejo liguistą misterio Robertso veidą.

- Ką jūs pasakėte, sere? Pavojų? Ne!.. Nebijau... Nors sunku pasakyti. Mano gyvenime jų buvo tiek nedaug.

Misteris Parkeris Painas nusišypsojo.

- Užsukite rytoj. Aš pasakysiu, kuo galiu jums padėti.

* * *

Viešbutis "Bon Vojažer" nebuvo garsus. Jo restoraną lankydavo nedidelis būrelis nuolatinių klientų. Naujų veidų jie nemėgo. Parkeris Painas čia buvo gerai pažįstamas ir gerbiamas žmogus.

- Kur misteris Boningtonas? - paklausė jis įeidamas į salę.

- Sėdi prie savo įprastinio staliuko, sere.

Misteris Boningtonas buvo stambus džentelmenas, turintis buliaus sprandą ir kvailoką veidą. Jis linksmai pasveikino savo bičiulį:

- Sveikas, Parkeri! Paskutiniuoju metu tavęs kažkodėl čia nebuvo matyti. Nesitikėjau, kad tu pasirodysi.

- O aš vis dėlto pasirodžiau. Juk žinai, kaip kartais norisi pliaukštelėti per petį senam draugui.

- Tu turi omenyje mane?

- Žinoma, tave. Atvirai pasakius, Lukai, man neišeina iš galvos mūsų ankstesnis pokalbis.

- Apie Peterfildą? Skaitei apie jį naujuosiuose laikraščiuose? Beje, tu negalėjai to perskaityti, apie tai išspausdins tik vakare.

- O kas gi atsitiko?

- Jie nužudė Peterfildą praėjusią naktį, - pranešė misteris Boningtonas ramiai nurydamas salotas.

- Ak, Viešpatie!

- O aš nesistebiu. Tas senas kvailys Peterfildas pats kaltas. Jis juk mūsų net klausyti nenorėjo, visus popierius laikė pas save.

- Juos, žinoma, pagrobė?

- Ne. Tai tiesiog anekdotas. Kažkokia pažįstama atnešė Peterfildui kulinarijos receptą ir profesorius padėjo jį į seifą, o slaptuosius popierius paliko virtuvėje.

- Taip... Tai Dievo ranka!

- Laimingas atsitiktinumas. Dabar tiktai reikia kam nors nuvežti tą popierių į Ženevą. Meitlandas ligoninėje, Karsleikas Berlyne, aš taip pat negaliu važiuoti. Vadinasi, teks siųsti Huperį.

Jis išraiškingai pažvelgė į Parkerį Painą.

- Jūsų nuomonė apie jį taip ir nepasikeitė?

- Ne. Aš neturiu įrodymų, tačiau nuoširdžiai tau sakau, Parkeri, - to vaikino rankos nešvarios. Bet ką darysi! Schemas būtina nugabenti į Ženevą. Nežinau, ką daryti. Huperis neišmanėlis. Kaipgi jį

siųsti? Pamatysi, traukinyje jį nunuodys, o jeigu jis skris lėktuvu, tai šis būtinai sudūš. Be to, jis viską supainioja. Ne, aš negaliu jo siųsti... Po velnių, patekau į beviltišką padėtį.

- Tu klausei, ar aš nerasčiau tinkamo žmogaus?

- Taip, tu juk turi agentūrą. Reikalingas stiprių nervų vyrukas, kuris, be to, nieko neįtartų.

- Atrodo, aš surasiu tokį vyruką.

- Na ir ačiū Dievui, kad pasaulyje yra riziką mėgstančių vaikinų! Vadinasi, nuspręsta?

- Nuspręsta, - pasakė misteris Parkeris Painas.

* * *

Misteris Parkeris Painas instruktavo misterį Robertsą:

- Jūs važiuosite iki Ženevos pirmosios klasės miegamajame vagone. Iš Londono išvyksite 10.45, per Folkestoną nuvažiuosite iki Bulonės, ten ir įlipsite į savo miegamąjį vagoną. Ženevoje jūs būsite kitos dienos aštuntą valandą ryto. Perduosite paketą šiuo adresu. Prašau įsiminti jį. Paskui vyksite į viešbutį ir lauksite tolesnių nurodymų. Štai pinigai - prancūziška ir šveicariška valiuta. Jų pakaks. Ar jums viskas aišku?

- Taip, sere.

Robertso akys švytėte švytėjo nuo išankstinio mėgavimosi neįprasta išvyka.

- Atleiskite, sere, ar negalėčiau sužinoti, ką man teks vežti?

Misteris Parkeris Painas globėjiškai nusišypsojo.

- Jūs gabensite užšifruotus laiškus, kuriuose nurodytos Rusijos carų brangenybių slaptavietės, - iškilmingai pranešė jis. - Jūs, žinoma, suprantate, kad bolševikų agentai norės jus sumedžioti. Taigi, jeigu kas nors paklaus, kur važiuojate, atsakykite, jog paprasčiausiai turite šiek tiek atliekamų pinigų ir nusprendėte praleisti atostogas užsienyje.

* * *

Misteris Robertsas iš mažo puodelio gurkšnojo kavą ir gėrėjosi Ženevos ežeru. Jis buvo laimingas, bet drauge ir šiek tiek nusivylęs.

Laimingas jis jautėsi todėl, kad pirmą kartą gyvenime išvažiavo į užsienį ir netgi apsistojo tokiame viešbutyje, kuriame vargu ar dar kada nors teks apsistoti. Be to, ne už savo pinigus. Jis gyveno prabangiame kambaryje, kuriame buvo vonia; jį nuostabiai maitino ir idealiai aptarnavo. Taigi Robertsui buvo ko džiūgauti.

O nusivylęs jis buvo todėl, kad vis neprasidėjo žadėtieji nuotykiai. Nebuvo nei persirengusių bolševikų, nei kitokių paslaptingų rusų. Vienintelis žmogus, prakalbinęs Robertsą, buvo prancūzas, keliaujantis su komerciniais reikalais ir puikiai kalbantis angliškai. Jie traukinyje labai maloniai paplepėjo. Atvykęs į Ženevą, jis paslėpė popierius lagamine ir pagal instrukcijas nunešė juos nurodytu adresu. Jokių pavojų, jokių kvapą gniaužiančių gaudynių neteko patirti. Taigi misteris Robertsas buvo nusivylęs.

Tuo momentu kažkoks barzdotas vyriškis sumurmėjo "pardon" ir atsisėdo priešais jį.

- Jūs, atrodo, esate pažįstamas su vienu mano draugu? Jo vardas ir pavardė prasideda raide "P".

Misteris Robertsas buvo maloniai suintriguotas. Pagaliau pasirodė mįslingasis rusas.

- Tai tiesa.

- Tada mes suprasime vienas kitą, - pasakė nepažįstamasis.

Misteris Robertsas dar kartą pažvelgė į jį. Visa tai vyko iš tikrųjų, o ne kokiame nors sapne! Nepažįstamasis buvo maždaug penkiasdešimties metų amžiaus malonios išvaizdos vyriškis. Jis nešiojo akinius ir buvo pasipuošęs maža trispalve juostele. Tai buvo rusų vėliavos spalvos.

- Užduotį jūs atlikote puikiai. Bet ar jūs pasiruošęs atlikti dar vieną?

- Be abejo.

- Puiku. Rytojui užsisakysite bilietą į traukinį "Ženeva-Paryžius". Paprašykite į devintąją kupė.

- O jeigu ji bus užimta?

- Ji bus laisva.

- Devintoji kupė, - pakartojo Robertsas. - Gerai, aš būsiu ten.

- Kelionės metu prieis vienas žmogus ir paklaus: "Atleiskite, mesjė, ar jūs nebuvote Grasse prieš keletą dienų?" Jūs atsakysite: "Taip, aš buvau ten visą mėnesį". Toliau jis paklaus: "Ar jūs kartais

negaminate kvepalų?" Jūsų atsakymas turėtų būti toks: "Taip, mano fabrike gaminamas rinktinis jazminų aliejus". Tada jūs turėsite visiškai paklusti to žmogaus nurodymams. Beje, ar jūs ginkluotas?

- Ne, - atsakė misteris Robertsas apimtas nerimo. - Aš niekada negalvojau, kad...

- Šį reikalą galima sutvarkyti.

Nepažįstamasis apsidairė. Šalia jų daugiau nieko nebuvo. Misteris Robertsas pajuto savo rankoje kažką sunkaus.

- Mažytis, tačiau patikimas, - nusišypsojo nepažįstamasis.

Misteris Robertsas, kuriam niekada gyvenime neteko šaudyti iš revolverio, atsargiai įsidėjo pavojingą daikčiuką į kišenę. Apimtas siaubo, jis pagalvojo, kad bet kuriuo momentu jį gali kas nors aptikti.

- Linkiu sėkmės, - pasakė jis. - Tikiuosi, kad viskas baigsis gerai. Jūs - drąsus žmogus, misteri Robertsai.

Pašnekovas išėjo palikęs sutrikusį misterį Robertsą. "Drąsus žmogus... Kaip jam tai šovė į galvą? Aš juk nė už ką pasaulyje negalėčiau nužudyti žmogaus. Ne, nė už ką!" Malonų susijaudinimą nustelbė ne itin malonios dvejonės.

Misteris Robertsas nuėjo į savo kambarį ir atidžiai apžiūrėjo ginklą, tačiau taip ir nesuprato, kaip su juo reikia šaudyti. Beliko tikėtis, kad šio daikčiuko neprireiks. Paskui jis nuėjo užsisakyti kupė.

* * *

Traukinys išvyko 9.30. Robertsas sėkmingai atvyko į stotį. Užsimiegojęs palydovas patikrino jo bilietą, pažvelgė į pasą, stebėjo, kaip Robertsas krauna ant lentynos savo bagažą.

- Devintoji kupė ne čia, - pasakė jis.

Robertsas atsisuko ruošdamasis persėsti ir susidūrė su aukštaūgiu keleiviu, kuris tuo metu įėjo į kupė. Abu vienas kito atsiprašė - Robertsas angliškai, o nepažįstamasis prancūziškai. Tai buvo žaliūkas plikai nuskusta galva. Jis įtariai žvelgė pro storus akinių stiklus.

"Bjaurus tipas", - pagalvojo Robertsas. Bendrakeleivio išvaizdoje jis įžvelgė kažką grėsmingo. Gal jį pasodino čia, į devintąją kupė, kad sektų tą tipą? Tai juk visiškai įmanoma.

Misteris Robertsas išėjo į koridorių. Iki traukinio išvykimo buvo likę dešimt minučių, ir jis nusprendė truputį pasivaikščioti po

platformą. Grįždamas atgal, jis stabtelėjo ir praleido į vagoną moterį. Ji jau buvo betiesianti palydovui bilietą, tačiau staiga išmetė rankinę. Misteris Robertsas skubiai pakėlė ją ir padavė šeimininkei.

- Dėkoju, mesjė, - moteris kalbėjo angliškai, tačiau su ryškiu užsienietišku akcentu. Ji kažkaip neryžtingai žvilgterėjo į jį ir staiga maloniai paklausė:

- Atleiskite, mesjė, ar jūs nebuvote Grasse prieš keletą dienų?

Robertso širdis ėmė smarkiau plakti nuo susijaudinimo. Taigi jis patenka šios puikios damos žinion! O, ji iš tikrųjų buvo nuostabi! Tikra ledi! Be to, turtinga ir, be jokių abejonių, aristokratė. Ji vilkėjo brangiais kailiniais, buvo užsidėjusi puikią kepuraitę. Ant jos kaklo spindėjo brangakmenių koljė. Robertsas buvo tiesiog sužavėtas.

- Taip, aš buvau ten visą šį mėnesį, - vos išlemeno jis.

- Ar jūs kartais negaminate kvepalų?

- Taip, mano fabrike gaminamas rinktinis jazminų aliejus.

Ledi pasilenkė arčiau.

- Susitiksime koridoriuje, kai tik traukinys pajudės, - sušnibždėjo ji.

Tos dešimt minučių Robertsui tapo amžinybe. Pagaliau traukinys pajudėjo ir jis nuskubėjo į pagalbą savo puikiajai bendrakeleivei, kuri kaip tik bandė atidaryti koridoriuje langą.

- Dėkoju, mesjė. Aš norėjau pakvėpuoti tyru oru, tačiau čia visi langai uždaryti.

Paskui jos balsas pasidarė tylesnis.

- Kai pervažiuosime sieną - ne anksčiau! - ir jūsų kaimynas užmigs, apsimeskite, kad einate į tualetą, ir nepastebimai įeikite į gretimą kupė. Jūs viską supratote?

- Taip, - sušnibždėjo jis, atidarė langą ir garsiai pasiteiravo:

- Dabar geriau, madam?

- Labai dėkoju.

* * *

Robertsas grįžo į kupė. Jo kaimynas jau tysojo ant viršutinio gulto. Jis tebuvo nusivilkęs striukę ir nusiavęs batus. Robertsas pagalvojo, kaip pasielgti jam. Nenusirengsi juk, jeigu ruošiesi eiti į pasimatymą su dama.

Robertsas susirado šlepetes, apsiavė jomis vietoj batų, išjungė šviesą ir atsigulė. Po keleto minučių iš viršaus pradėjo sklisti kaimyno knarkimas. Lygiai dešimtą valandą jie pervažiavo sieną. Staiga durys plačiai atsidarė: "Mesjė nori ką nors pasakyti?" - paklausė Robertsas. Palydovas - pasirodo, tai buvo jis - nieko nepaaiškino. Durys užsidarė.

Ant viršutinio gulto gulintis kaimynas vėl užknarkė. Robertsas dėl viso pikto luktelėjo dar dvidešimt minučių ir atsikėlė. Jis atsargiai išslinko, uždarė duris ir pasuko į kaimyninę kupė. Jos durys buvo uždarytos, bet neužrakintos. Jis suabejojo: belstis ar ne? Belstis atrodė kvaila, o įeiti nepasibeldęs pas damą nesiryžo. Pagaliau jis vis dėlto pravėrė duris ir tyliai kostelėjo.

Toliau viskas klostėsi žaibišku greičiu. Jį švelniai, tačiau ryžtingai sugriebė už rankų ir traukte įtraukė į kupė.

Robertsas sulaikė kvėpavimą. Jis net neįsivaizdavo, kad gali įvykti kas nors panašaus!

Jo bendrakeleivė, vilkinti puošniu peniuaru, stovėjo atsišliejusi į duris ir sunkiai alsavo. Ji Robertsui pasirodė panaši į mažą žvėriuką, įvarytą į kampą.

- Na, ačiū Dievui, - su palengvėjimu atsiduso žavi nepažįstamoji.

Robertsui tiesiog kvapą užgniaužė - priešais jį stovėjo nežemiško grožio moteris. Tai bent nuotykis!

Ji sušnibždėjo:

- Aš taip džiaugiuosi, kad jūs atėjote. Siaubingai jaudinausi. Vasiljevičius čia, šiame traukinyje. Jūs suprantate, ką tai reiškia?

Robertsas nieko nesuprato, tačiau vis dėlto linktelėjo galva.

- Aš tikiuosi, kad mums pavyks pasprukti. Tačiau visko numatyti neįmanoma. Ką gi mums dabar daryti? Vasiljevičius gretimoje kupė. Supraskite, jokiu būdu negalima atiduoti jam brangenybių! Netgi jeigu jis nužudys mane, brangenybės neturi patekti į jo rankas.

- Nusiraminkite. Jis nieko nenužudys ir negaus jokių brangenybių, - tvirtai pasakė Robertsas.

- Bet kurgi man jas paslėpti?

Robertsas pažvelgė į kupė duris.

- Užsirakinkite, - pasakė jis.

Mergina nervingai nusijuokė.

- Jokios durys ir jokios spynos Vasiljevičiaus nesustabdys.

Robertsas ėmė vis labiau tikėti, kad tapo savo mėgstamų roma-

nų herojumi, ir tęsė toliau:

- Yra tik viena išeitis. Atiduokite jas man.

Mergina abejodama žiūrėjo į jį.

- Jų čia už ketvirtį milijono.

Robertsas išdidžiai linktelėjo galva.

- Jūs galite manimi pasitikėti.

Dar keletą sekundžių paabejojusi, ji ryžtingai ištiesė jam paketą su šilkinėmis kojinėmis.

- Štai jos, mano drauge, - pasakė mergina apstulbusiam Robertsui.

Jis paėmė paketą ir iš karto viską suprato - kojinės pasirodė besančios neįtikėtinai sunkios.

- Nusineškite į savo kupė. Grąžinkite rytoj ryte, jei aš... dar būsiu... čia.

Robertsas kostelėjo.

- Klausykite, - sumišęs tarė jis ir paraudo, - aš privalau jus saugoti... Ne čia, žinoma. Aš stovėsiu koridoriuje.

- Jūs galite pasilikti čia, - mergina pažvelgė į laisvą viršutinį gultą.

Robertsas dar labiau paraudo.

- Man ir ten bus gerai. Jeigu būsiu reikalingas, pašaukite.

- Ačiū, mano drauge, - švelniai tarė ji.

Mergina atsigulė, užsiklojo pledu ir nusišypsojo. Robertsas išėjo į koridorių, neryžtingai pastoviniavo ten ir nuėjo į savo kupė, kad niekam nekristų į akis. Praslinko maždaug valanda. Visą tą laiką jis atidžiai klausėsi. Staiga jam pasirodė, kad už sienos kilo kažkoks triukšmas. Jis vėl įsiklausė. Buvo visiškai tylu, tik ratai bildėjo. O gal ne? Štai ir vėl kažkokie garsai. Paskui vėl tyla. Tikriausiai jam tik pasirodė.

Jis išėjo ir tyliai atidarė gretimos kupė duris. Ten viskas buvo kaip ir anksčiau. Pro langą blyškiai švietė mėnulis. Robertsas palaukė, kol akys pripras prie tamsos, ir žvilgterėjo į apatinį gultą.

Jis buvo tuščias!

Robertsas įjungė šviesą. Kupė nieko nebuvo. Jis užuodė švelnų, vos juntamą kvapą, kurį iš karto pažino, - tai buvo saldokas, šleikštus chloroformo kvapas.

Jis apžiūrėjo koridorių - nė gyvos dvasios. Jo žvilgsnis stabtelėjo

ties gretimos kupė durimis. Nepažįstamoji sakė, kad Vasiljevičius yra būtent joje. Robertsas patraukė rankeną. Durys buvo iš vidaus užrakintos.

Ką daryti? Pareikalauti, kad atidarytų? O jeigu neatidarys? Be to, moters ten gali ir nebūti. O jeigu ji ten ir yra, tai kažin ar padėkos Robertsui už tai, kad jis sukėlė triukšmą.

Juk ji sakė, kad visą šį reikaliuką reikia sutvarkyti tyliai.

Robertsas susimąstęs slinko koridoriumi. Paskutiniosios kupė durys buvo atidarytos iki galo, ten ramiai miegojo palydovas. Greta jo ant pakabos kabėjo ruda uniforminė striukė ir kepurė.

Robertsas iš karto sugalvojo veikimo planą. Jis čiupo striukę ir kepurę, apsirengė ir nuskubėjo atgal. Ties Vasiljevičiaus kupė durimis jis sustojo ir ryžtingai pasibeldė.

Atsakymo nebuvo. Jis vėl pasibeldė:

- Mesjė!

Durys prasivėrė, pasirodė įpykęs vyriškis; iš išvaizdos buvo matyti, kad tai užsienietis. Po minutės jis išėjo į koridorių.

Robertsas suprato, kodėl vyriškis taip padarė: mergina yra kupė ir jis, žinoma, nenori, kad ją pamatytų palydovas. Robertsas veikė žaibiškai ir ryžtingai. Jis iš visų jėgų griebė svetimšalį už krūtinės. Šis nuskriejo į šalį, kadangi nesitikėjo būsiąs užpultas, be to, ir traukinys stipriai siūbavo. Robertsas įsiveržė į kupė ir iš vidaus užrakino duris.

Jaunoji moteris gulėjo ant gulto krašto surištomis rankomis, užkimšta burna. Kai jis atrišo ją, moteris iš lėto atsisėdo ir nusižiovavo.

- Aš jaučiu kažkokį silpnumą, - sumurmėjo ji, - tikriausiai tai nuo chloroformo. Jis... jis atėmė brangenybes?

- Ne, - Robertsas pliaukštelėjo sau per kišenę. - Ką dabar daryti?

Moteris pamažu atsitokėjo. Ji pastebėjo jo naująjį apdarą.

- Jūs nepaprastai protingas. Kas gi kitas būtų taip sugalvojęs!.. Jis grasino nužudysiąs mane, jeigu nepasakysiu, kur briliantai. Aš jau buvau netekusi vilties ir štai pasirodėte jūs.

Ji staiga nusijuokė.

- Mes nukenksminome jį! Jis neišdrįs daugiau nieko daryti, bijos triukšmo. Netgi į savo kupė dabar jis neįeis. Pasilikime čia iki ryto. Jis turėtų išlipti Dižone - ten traukinys stovi maždaug pusvalandį - ir telegrafuos į Paryžių, kad mus sučiuptų ten. Dabar išmeskite

striukę ir kepurę pro langą, jie gali padaryti jums nemalonumų.

Robertsas paklausė patarimo.

- Mums negalima miegoti, - įspėjo puikioji nepažįstamoji. - Reikia būti budriems.

Kokia žavinga ši bemiegė naktis! Šeštą ryto Robertsas atsargiai pravėrė duris ir apsižvalgė. Koridorius buvo tuščias. Mergina šmurkštelėjo į savo kupė. Robertsas nusekė paskui ją, apžiūrėjo viską aplinkui ir, įsitikinęs, kad pavojus jai negresia, grįžo į savąją kupė. Kaimynas kuo ramiausiai tebeknarkė.

Septintą valandą traukinys atvyko į Paryžių. Palydovas garsiai keikėsi ieškodamas striukės ir kepurės. Kad buvo dingęs vienas iš keleivių, jis net nepastebėjo.

Tačiau dabar prasidėjo patys netikėčiausi dalykai. Robertsas su savo bendrakeleive keletą valandų važinėjo po visą Paryžių, keisdami taksi, įbėgdami į viešbučius ir restoranus pro vienas duris ir išsprukdami pro kitas. Pagaliau moteris su palengvėjimu atsiduso.

- Viskas. Dabar aš esu tikra, kad jie pametė mūsų pėdsakus.

Po pusryčių jie išskrido į La Buržė ir po trijų valandų nusileido Kroidone. Robertsas niekada anksčiau nebuvo skridęs lėktuvu.

Kroidone jų laukė aukštas pagyvenęs džentelmenas. Jis su didele pagarba pasveikino Robertso bendrakeleivę.

- Automobilis laukia jūsų, ponia, - pranešė jis.

- Šis džentelmenas važiuos su mumis, Polai, - įspėjo mergina. - Grafas Polas Stepani, - pristatė ji Robertsui aukštąjį džentelmeną.

Jie įsėdo į didžiulį limuziną ir po valandos privažiavo prie ištaigingos užmiesčio vilos durų. Misteris Robertsas buvo nuvestas į kambarį, primenantį darbo kabinetą, iš jo buvo paimtos kojinės su brangakmeniais ir jis liko visiškai vienas. Netrukus grafas Stepani grįžo.

- Misteri Robertsai, - prabilo jis, - leiskite pareikšti jums padėką už vyriškumą ir išradingumą.

Jo rankose atsirado raudona tymo dėžutė.

- Man pavesta įteikti jums Šventojo Stanislovo ordiną.

Robertsas tarsi sapnuodamas atidarė tymo dėžutę ir sužavėtas įsistebeilijo į brangųjį ordiną.

- Didžioji kunigaikštienė Olga nori pati jums padėkoti, kol jūs dar neišvažiavote.

Robertsą palydėjo į svetainę, kur jis išvydo savo nuostabiąją bendrakeleivę.

Po valdingo jos mosto aukštasis džentelmenas paliko juos vienus.

- Jūs išgelbėjote man gyvybę, misteri Robertsai, - pasakė didžioji kunigaikštienė.

Ji ištiesė jam ranką. Robertsas pabučiavo ją. Kunigaikštienė staiga pasilenkė prie jo.

- Jūs toks drąsus.

Jų lūpos susitiko... Apkabindamas puikią virpančią būtybę, Robertsas pajuto stebuklingą rytietiškų kvepalų aromatą... Jis tebebuvo pusiau sapne, kai tarnas jam pasakė:

- Mašina atvyko, sere. Ji pristatys jus ten, kur jums reikia.

Po valandos didžioji kunigaikštienė Olga įsėdo į tą pačią mašiną, kuri buvo ką tik grįžusi. Žilaplaukis džentelmenas nusekė paskui ją. Jis nuleido stiklą ir atstatė veidą prieš gaivų vėją.

Automobilis sustojo prie didžiosios kunigaikštienės namo Stritheime. Didžioji kunigaikštienė įžengė į namą.

- Ak, Megi, brangioji, tu jau sugrįžai! - pasveikino ją pagyvenusi moteris su puodeliu arbatos rankoje.

Taip, taip, didžioji kunigaikštienė Olga iš ekspreso "Ženeva-Paryžius" (lygiai kaip ir Modelin de Sara iš misterio Parkerio Paino kontoros) iš tikrųjų buvo Megi Sajers, ir buvo ji ketvirtasis vaikas garbingoje darbščioje Stritheimo gyventojų šeimoje. Taip, žemiškoji šlovė - trumpalaikis dalykas.

* * *

Misteris Parkeris Painas vėl pietavo su savo draugu misteriu Boningtonu.

-Sveikinu, jūsų vyrukas viską atliko puikiai. Tormalio gauja bus įsiutusi, kai susiprotės, kad šautuvo schemos pateko į reikiamą vietą. Ar tu bent paaiškinai tam vyrukui, ką jis veža?

- Aš nusprendžiau viską truputį... pagražinti.

- Labai protinga.

- Ir tai ne vien dėl atsargumo. Norėjosi, kad jis šiek tiek prasiblaškytų. Aš pamaniau, kad kažkoks šautuvas jam pasirodys esąs

niekniekis. O jam reikia tikro nuotykio.

- Niekniekis? - misteris Boningtonas įsistebeilijo į savo draugą. - Bet juk dėl to niekniekio jau žuvo tiek žmonių!

- Žinoma, žinoma, - švelniai paprieštaravo Parkeris Painas, - tačiau aš nenorėjau, kad jis žūtų. Man reikėjo tik parūpinti jam nuotykį.

- Klausyk, Parkeri, ar daug pinigų tu susižeri toje savo kontoroje?

- Kartais aš netgi leidžiu sau pasidaryti nuostolių, jeigu reikalas būna to vertas.

* * *

Misteris Robertsas sėdėjo priešais dujinę krosnelę, laikydamas ant kelių misterio Parkerio Paino laišką. Voke buvo 50 svarų čekis "nuo žmonių, susižavėjusių tuo, kaip jis atliko jų pavedimą".

Ant stalelio priešais jį gulėjo atversta knyga iš bibliotekos. "Ji prisispaudė prie durų tarsi puikus į kampą įvarytas žvėriūkštis". Taip, dabar jis labai gerai įsivaizdavo, kaip tai būna. Robertsas ėmė skaityti toliau: "Jis įkvėpė oro ir pajuto silpną, tačiau šleikštų chloroformo kvapą". Tai jis irgi gerai įsivaizdavo. "Jis apkabino ją ir pajuto jos ryškiai raudonų lūpų virpesį". Taip, dabar tai jam jau nebebuvo tik svajonė. Visa tai jam buvo atsitikę iš tikrųjų. Kelionės pradžia lyg ir nieko nežadėjo, užtat kaip viskas baigėsi!

Jis buvo tiesiog pakerėtas. O grįžti namo vis dėlto irgi malonu. Jis juto, kad įvykiai rutuliojosi pernelyg smarkiai. Ir didžioji kunigaikštienė Olga, ir tas atsisveikinimo bučinys... To jau buvo per daug. Netgi galima suabejoti, ar visa tai vyko iš tikrųjų...

Rytoj grįš Meri su vaikučiais. Misteris Robertsas laimingas nusišypsojo. Ji pasakys: "Mes taip šauniai praleidome atostogas. Tik dėl tavęs aš sielojausi, kad tu čia vienui vienas, vargšas mano senuk". O jis atsakys: "Viskas gerai, senele! Aš buvau išvykęs į užsienį firmos reikalais. Šiaip vienas delikatus biznio sandėris. Štai, pažiūrėk, ką man už tai atsiuntė".

Ir parodys jai 50 svarų čekį. Jis prisiminė ir Šventojo Stanislovo ordiną su lauro lapais. Paslėpti jį? O jeigu Meri ras? Teks sugalvoti pasiaiškinimą. Aha, jis pasakys, kad atsitiktinai pirko Ženevoje,

antikvarinėje krautuvėje, šiaip sau, prisiminimui.

Jis vėl atsivertė knygą ir su pasitenkinimu ėmė skaityti. Daugiau jo veide nerimo ženklų nepasirodė, juk dabar ir jis vienas iš tų šaunių žmonių, kuriems gali atsitikti Viskas.



AR JŪS GAVOTE VISKĄ, KO NORĖJOTE?

Liono geležinkelio stoties platforma ėjo aukšta moteris, vilkinti audinių kailiniais. Iš paskos nešikas gabeno jos sunkų bagažą.

Ant moters galvos buvo tamsiai ruda megzta beretė. Iš po jos virš mažos tobulos ausies buvo išlindusios auksinės garbanos. Ši tipiška amerikietė traukte traukė vyrų dėmesį. Jie atsisukdavo ir nulydėdavo ją susižavėjimo kupinais žvilgsniais. Moteris ėjo palei stovintį traukinį ir skaitė užrašus ant vagonų. "Paryžius-Atėnai", "Paryžius-Bukareštas", "Paryžius-Stambulas".

Priešais paskutiniąją lentelę nešikas staiga sustojo. Jis atsegė diržus, kuriais buvo surišęs lagaminą.

Prie miegamojo vagono laiptelių stovėjo palydovas. Jis puolė prie aukštosios moters sveikindamas "madam" su tokia pagarba,

kokia kyla išvydus prašmatnius audinių kailinius ir apskritai prabangą.

Ji ištiesė jam savo bilietą.

- Šeštoji vieta, štai čia, - tarė palydovas.

Jis vikriai įšoko į vagoną. Moteris įlipo paskui jį ir koridoriuje vos nesusidūrė su stambiu džentelmenu iš gretimos kupė. Ji spėjo pamatyti platų geraširdišką veidą ir malonų žvilgsnį.

Konduktorius parodė kupę. Jis atidarė langą ir davė ženklą nešikui. Šis įnešė lagaminus ir užkėlė juos ant bagažui skirtos lentynos. Moteris atsisėdo pasidėjusi greta savęs mažą raudoną skrynutę ir rankinę. Nors kupė buvo karšta, jai kažkodėl neatėjo mintis nusivilkti kailinius. Ji sėdėjo įsistebeilijusi į langą nieko nematančiu žvilgsniu. Po platformą zujo laikraščių, šokolado, vaisių ir mineralinio vandens pardavėjai. Jie pro langą siūlė jai savo prekes, tačiau moters akys žvelgė šaltai ir abejingai. Ji atrodė liūdna ir susirūpinusi.

- Parodykite savo pasą, madam.

Ji nė nepajudėjo. Palydovas pakartojo savo prašymą. Elsi Džefrais pagaliau atsitokėjo.

- Atleiskite, ką jūs pasakėte?

- jūsų pasas, madam.

Ji išėmė iš rankinės pasą ir ištiesė palydovui.

- Ties siena aš viskuo pasirūpinsiu, madam, - tarė jis ir po pauzės pridūrė: - Aš važiuoju, kaip ir madam, iki paties Stambulo.

Elsi padavė jam penkiasdešimties frankų vertės banknotą. Mitrus palydovas paėmė jį ir dalykiškai paklausė, kada madam ketina gultis miegoti ir ar ji eis pietauti.

Vos tik jam išėjus, koridoriumi smarkiai pražingsniavo oficiantas, pašėlusiai skambindamas ir šaukdamas: "Pirmos klasės aptarnavimas! Vagonas-restoranas! Pirmos klasės aptarnavimas!"

Elsi pakilo, nusivilko sunkius kailinius ir išėjo į koridorių, pasiėmusi rankinę ir skrynutę su brangenybėmis.

Vos tik jai spėjus žengti keletą žingsnių, pro šalį vėl pradūmė oficiantas. Kad praleistų jį, jai teko atsistoti ant gretimos kupė, kuri tuo metu buvo tuščia, slenksčio. Ji jau ruošėsi toliau keliauti vagono-restorano link, tačiau staiga jos žvilgsnis stabtelėjo ties ant sėdynės padėtu lagaminu.

Odinis, šiek tiek aptrintas lagaminas buvo kimšte prikimštas.

Prie jo buvo priklijuota etiketė “Parkeris Painas. Iki Stambulo”. Pats lagaminas taip pat buvo pažymėtas inicialais “P. P”.

Elsi akyse atsispindėjo nuostaba. Ji sekundę padvejojo, paskui grįžo į savo kupė, susirado ant stalelio tarp knygų ir žurnalų laikraščio “Times” egzempliorių ir perbėgo akimis pirmajame puslapyje išspausdintus skelbimus. Neradusi to, ko ieškojo, šiek tiek nusiminė ir nuėjo į vagoną-restoraną.

Oficiantas pasiūlė Elsi sėstis prie staliuko, prie kurio jau sėdėjo odinio lagamino savininkas, su kuriuo ji buvo susidūrusi koridoriuje.

Elsi permetė jį žvilgsniu. Jis atrodė geraširdis, traukiantis prie savęs ramiu pasitikėjimu. Kaip ir dera tikram anglui, jis ilgai laukė tinkamo momento, kad galėtų užkalbinti moterį.

- Pas jus čia siaubingai karšta, - pagaliau tarė jis.

- Taip, - atsakė Elsi. - Gal reikėtų atidaryti langą?

Jis liūdnai nusišypsojo.

- Tai neįmanoma. Visi, išskyrus mus, protestuos.

Elsi atsakydama taip pat nusišypsojo.

Pagaliau atnešė kavos ir kaip paprastai neįskaitomai surašytą sąskaitą. Atsiskaičiusi Elsi staiga sukaupė visą savo ryžtą ir pasakė:

- Atleiskite, aš perskaičiau jūsų vardą ant lagamino - Parkeris Painas. Ar jūs... jūs kartais ne?..

Ji sutriko, tačiau jis greitai atėjo į pagalbą.

- Manau, kad tai ir esu aš. - Jis pacitavo skelbimą, kurį Elsi ne kartą buvo mačiusi laikraštyje “Times” ir kurio visai neseniai ieškojo pirmajame puslapyje: - “Jūs laimingas? Jeigu ne, kreipkitės į misterį Parkerį Painą”. Taip, tai aš.

- Kaip... kaip keista!

Jis palingavo galva.

- Nieko keisto čia nėra. Galbūt jums ir atrodo neįprasta, o aš, žinote, esu įpratęs.

Be jų, vagone-restorane beveik nieko neliko. Misteris Painas nusišypsojo ir šiek tiek linktelėjo prie jos.

- Tai jūs nelaiminga?

- Aš... - pradėjo Elsi ir susipainiojo.

- Priešingu atveju jūs nebūtumėte pasakiusi “kaip keista”.

Elsi minutėlę neryžtingai patylėjo, tačiau jau pats misterio Parkerio Paino buvimas kažkaip keistai ją ramino.

- Taip, - pagaliau sutiko ji, - aš nelaiminga. Bent jau nusivylusi.

Jis linktelėjo.

- Matote, - tęsė ji, - įvyko kai kas labai keisto. Ir aš nežinau, ką dabar daryti.

- Papasakokite man viską, - paprašė misteris Painas.

Elsi prisiminė, kaip ji su Edvardu dažnai juokėsi iš jo skelbimų laikraštyje "Times". Jai niekada nešovė į galvą mintis, kad ji pati kada nors... O gal neverta... Gal tas misteris Parkeris Painas koks nors šarlatanas... Nors... Iš išvaizdos jis simpatiškas.

Elsi pagaliau apsisprendė. Kas bus, tas, kad tik išsivadavus nuo to sielą slegiančio sunkumo!

- Gerai, papasakosiu. Aš važiuoju į Stambulą pas vyrą. Jis užsiima bizniu Rytuose, tad nusprendė, jog būtina ten nuvykti šiais metais. Vyras išvažiavo prieš dvi savaites. Jis turėjo viską paruošti ir mano atvykimui. Vien mintis apie tai atvesdavo mane vos ne iki ekstazės. Juk aš niekada anksčiau nebuvau užsienyje. Neskaitant to, kad pusmetį gyvenome Anglijoje.

- Jūs abu amerikiečiai?

- Taip.

- Ir turbūt nelabai seniai susituokę?

- Pusantrų metų.

- Santuoka laiminga?

- Taip, žinoma! Edvardas tiesiog angelas.

Ji sutriko.

- Beje, šis apibūdinimas ne visai tinka. Jis šiek tiek... na, pernelyg griežtas moralės klausimais. Puritoniškas auklėjimas ir visa kita... Tačiau jis labai mielas, - pridūrė ji skubiai.

Misteris Parkeris Painas keletą sekundžių susimąstęs žiūrėjo į ją.

- Tęskite.

- Praėjus maždaug savaitei nuo jo išvykimo aš rašiau jo kabinete laišką ir pastebėjau, kad nuo sugeriamojo popieriaus yra atsispaudę keletas žodžių. Aš kaip tik tuo metu skaičiau detektyvinį romaną, kur mįslės raktas buvo rašalo dėmė, ir paprasčiausiai dėl įdomumo prikišau sugeriamąjį popierių prie veidrodžio. Tik dėl įdomumo, misteri Painai, aš niekada nešnipinėjau Edvardo. Man ir į galvą negalėjo ateiti nieko panašaus, juk jis nekaltas kaip angelas.

- Taip, taip, aš suprantu.

- Perskaityti šiuos žodžius veidrodyje man buvo nesunku. Iš pradžių "žmona", paskui "Simplono ekspresas" ir eilute žemiau - "kaip tik prieš Veneciją pats tinkamiausias laikas".

- Įdomu. Be galo įdomu. Tai buvo jūsų vyro braižas?

- Taip. Aš sukau galvą, kodėl, kam, kur jis galėjo rašyti tokį laišką.

- "Kaip tik prieš Veneciją pats tinkamiausias laikas", - pakartojo misteris Painas. - Labai įdomu.

Misis Džefrasis šiek tiek palinko į priekį ir pažvelgė į jį su viltimi.

- Ką gi man daryti?

- Bijau, jog mums teks palaukti iki Venecijos. - Misteris Parkeris Painas nuo stalo paėmė lapelį. - Štai tvarkaraštis, mūsų Simplono ekspresas atvyksta į Veneciją rytoj, antrą valandą dvidešimt septynios minutės po pusiaudienio.

Jie susižvalgė.

- Paveskite šį reikalą man, - pasakė Parkeris Painas.

Buvo penkios minutės trečios. Simplono ekspresas vėlavo vienuolika minučių. Jis pravažiavo Menstrą prieš ketvirtį valandos.

Misteris Parkeris Painas sėdėjo su misis Džefrais jos kupė. Iki šiol jų kelionė buvo maloni, bet nelabai įdomi, tačiau dabar, atrodė, artinosi momentas, kai kažkas turėjo įvykti. Jos širdis smarkiai plakė, o akys ieškojo jo žvilgsnyje paramos ir paguodos.

- Nusiraminkite, - prašneko misteris Painas, - su manimi jūs esate visiškai saugi.

Staiga koridoriuje pasigirdo riksmas:

- Čia, čia! Vagone gaisras!

Elsi ir Parkeris Painas akimirksiu atsidūrė koridoriuje. Susijaudinusi moteris, iš išvaizdos slavė, parodė jiems į vieną kupė vagono pradžioje, iš kurio rūko dūmai. Parkeris Painas ir Elsi puolė į gaisro vietą. Jais pasekė kiti keleiviai. Visa kupė buvo pilna dūmų. Pirmieji, kurie bandė įeiti, kosėdami spruko atgal.

Atsirado palydovas.

- Kupė nieko nėra! - sušuko jis. - Nebekelkite panikos!

Iš visų pusių pasipylė daugybė įvairiausių klausimų ir spėliojimų.

Traukinys tuo metu pervažiavo tiltą, jungiantį Veneciją su žemynu.

Staiga misteris Parkeris Painas apsigręžė, prasibrovė pro susigrūdusius žmones ir nuskubėjo atgal, į Elsi kupė. Ten sėdėjo ledi slavišku veidu ir giliai kvėpavo gaiviu oru pro atvirą langą.

- Atleiskite, madam, - tarė Parkeris Painas, - tačiau tai ne jūsų kupė.

- Žinau, žinau... Toks sukrėtimas, o mano širdis...

Slavė vėl atsisėdo ant sėdynės ir nusisuko į pravirą langą. Ji sunkiai alsavo.

Misteris Parkeris Painas stovėjo ant slenksčio. Jis kalbėjo ramiai, su tėviška gaidele balse.

- Neverta jaudintis. Aš įsitikinęs, kad gaisras ne toks jau pavojingas.

- Nepavojingas? Dėkoju jums. Man iš karto palengvėjo. - Ji kilstelėjo. - Einu į savo kupė.

- Ne dabar, - misteris Parkeris Painas sulaikė ją ranka. - Paprašysiu jūsų palaukti sekundę kitą, madam.

- Mesjė, tai prievarta!

- Madam, jūs pasiliksite čia, - šaltakraujiškai ištarė misteris Painas.

Moteris atsisėdo nenuleisdama nuo jo akių. Įėjo Elsi.

- Atrodo, nieko ypatingo, - pranešė ji. - Kažkieno grubus nevykęs pokštas. Palydovas įtūžęs. Jis tardo kiekvieną... - Ji netikėtai nutilo ir pažvelgė į nepažįstamąją.

- Misis Džefrais, ką jūs vežėtės mažoje raudonoje skrynutėje? - paklausė misteris Parkeris Painas.

- Savo brangenybes.

- Būkite maloni, pažiūrėkite, ar ten yra kas nors.

Iš slavės lūpų prapliupo audringa prancūziškų žodžių papliūpa. O Elsi tuo metu surado savo skrynutę.

- Ak! - sušuko jis. - Skrynutė atidaryta!

* * *

- Jos dingo! - šaukė Elsi. - Visos! Mano briliantinė apyrankė. Ir koljė, kurį man padovanojo Polas. Žiedai su rubinais ir smaragdais.

Ir keletas puikių briliantinių sagių. Ačiū Dievui, kad nors perlų vėrinys ant mano kaklo. O, misteri Painai, ką dabar daryti?

- Jeigu jūs nueisite pakviesti palydovą, aš pasistengsiu, kad ši moteris neišeitų iš kupė iki jo atėjimo.

- Niekšas, šunsnukis! - suinkštė slavė. Ji rėkė ir keikėsi iki pat Venecijos.

Įvykius, nutikusius per artimiausią pusvalandį, galima būtų aprašyti trumpai. Misteris Parkeris Painas, įsivėlęs į derybas su įvairiais pareigūnais, kalbančiais keliomis kalbomis, patyrė pralaimėjimą. Įtariamoji ledi davė sutikimą apieškoti ją ir pasirodė esanti nekalta. Papuošalų pas ją nerado.

Traukinys artėjo prie Triesto. Misteris Parkeris Painas ir Elsi aptarė susidariusią padėtį.

- Kada jūs pati paskutinį kartą matėte papuošalus?

- Šiandien ryte. Aš padėjau į dėžutę safyrų auskarus, kuriuos vakar buvau įsisegusi, ir paėmiau auskarus su perlais.

- Ar visos brangenybės buvo vietoje?

- Na, aš netikrinau, tačiau man pasirodė, kad viskas tvarkoje.

Misteris Parkeris Painas linktelėjo.

- O kai palydovas atėjo tvarkyti jūsų kupė?

- Dėžutę aš buvau nusinešusi į vagoną-restoraną. Aš visada ją nešiojuosi, palikau tik tada, kai bėgau į tą nelemtą kupė.

- Vadinasi, - nusprendė misteris Parkeris Painas, - ta įsižeidusi nekaltoji madam Suboiska, ar kaip ji ten save vadina, ir yra vagilė. Tačiau kur ji paslėpė visus tuos daikčiukus? Čia ji buvo maždaug pusantros minutės - kaip tik tiek laiko, kiek reikia atidaryti dėžutei rakto dublikatu ir paimti papuošalus. Bet kas įvyko paskui?

- Ar negalėjo ji perduoti juos kam nors?

- Vargu. Grįždamas aš sekiau visus, esančius koridoriuje. Jeigu kas nors būtų išėjęs iš jūsų kupė, aš būčiau pastebėjęs.

- O gal ji per langą išmetė jas kam nors?

- Protinga mintis. Tačiau kai visa tai atsitiko, mes kaip tik važiavome tiltu virš jūros.

- Tada ji turėjo paslėpti jas kupė?

- Paieškosime.

Elsi ėmėsi ieškoti su grynai amerikietei būdinga energija. Misteris Parkeris Painas šiose paieškose dalyvavo visai abejingai. Elsi

netgi paprieštaravo, kad jis nesistengia.

- Aš galvoju apie vieną labai svarbią telegramą, kurią man reikia pasiųsti iš Triesto, - bandė teisintis misteris Painas.

Elsi šį pasiaiškinimą sutiko labai šaltai. Misteris Parkeris Painas jos akyse visai prarado autoritetą.

- Turbūt jūs nepatenkinta manimi, misis Džefrais, - ramiai pastebėjo jis.

- Kol kas jūs veikiate ne itin sėkmingai, - šiurkščiai atkirto Elsi.

- Tačiau, brangioji ledi, jūs užmirštate, kad aš ne seklys. Vagystės ir žmogžudystės - ne mano sritis. Aš specializuojuosi žmogiškosios sielos srityje.

- Kai aš įsėdau į šį traukinį, buvau tik trupučiuką nelaiminga, o dabar esu nelaiminga dvigubai. Mano mėgstama apyrankė, mano žiedelis su smaragdais! Edvardas padovanojo man jį mūsų sužadėtuvių dieną.

- Bet jos, žinoma, apdraustos? - pasidomėjo misteris Parkeris Painas.

- Nežinau. Galbūt. Bet juk ne tik pinigais matuojama daiktų vertė, misteri Painai.

Traukinys ėmė judėti lėčiau. Misteris Parkeris Painas pažvelgė pro langą.

- Triestas, - pranešė jis. - Einu išsiųsti telegramą.

* * *

- Edvardai!

Elsi akys nušvito. Ji pamatė savo vyrą, kuris skubėdamas ėjo pasitikti jos Stambulo stoties platforma. Tuo momentu ji pamiršo ir brangenybes, ir keistus žodžius ant sugeriamojo popieriaus. Ji pamiršo viską, išskyrus vyrą, kuris, nepaisant jo griežtumo ir santūrumo, buvo jai pats brangiausias žmogus pasaulyje.

Jie jau buvo beišeiną iš stoties, kai Elsi pajuto, jog kažkas tyliai palietė jos petį. Atsigręžusi ji pamatė misterį Parkerį Painą. Jo geras veidas švytėjo iš džiaugsmo.

- Misis Džeifrais, ateikite po pusvalandžio prie "Tokatliano" viešbučio. Manau, aš turėsiu jums gerų naujienų.

Elsi nepasitikėdama pažvelgė į Edvardą. Paskui pristatė:

- Tai - mano vyras... Misteris Parkeris Painas.

- Tikiuosi, jūsų žmona telegrafavo jums, kad jos brangenybės pavogtos, - ištarė misteris Parkeris Painas. - Aš iš visų jėgų stengiuosi padėti jas surast. Manau, jog po pusvalandžio aš turėsiu šiokių tokių naujienų.

Elsi klausiančiai pažvelgė į Edvardą.

- Reikės nueiti, brangioji, - greitai atsakė jis. - Kaip jūs pasakėte, misteri Painai, "Tokatlianas"? Gerai, ji ateis.

Po pusvalandžio Elsi įžengė į misterio Parkerio Paino kambarį. Jis pakilo.

- Jūs nusivylėte mainimi, misis Džefrais, bent jau dabar to neneikite. Aš, žinoma, ne burtininkas, tačiau kai ką vis dėlto sugebu. Pažvelkite štai čia. - Jis ištiesė jai mažą kartoninę dėžutę.

Elsi atidarė ją. Žiedai, sagės, apyrankės, koljė - visi papuošalai buvo priešais jos akis.

- O, misteri Painai, tai... tiesiog stebuklas!

Misteris Parkeris Painas kukliai nusišypsojo.

- Džiaugiuosi, kad jūsų neapvyliau.

- Ak, misteri Painai, man taip nepatogu. Juk iki paties Triesto aš taip negražiai elgiausi jūsų atžvilgiu. Ir štai, prašau! Bet kaip jūs jas radote? Kada? Kur?

Misteris Parkeris Painas susimąstęs palingavo galvą.

- Tai ilga istorija. Galbūt kada nors jūs išgirsite ją. Beje, tai gali atsitikti ir labai greitai.

- O kodėl aš negalėčiau išgirsti jos dabar?

- Tam yra priežasčių.

Elsi teko pasišalinti nepatenkinus smalsumo. Kai ji išėjo, misteris Parkeris Painas pasiėmė skrybėlę, lazdą ir pasuko į Pero gatvę.

Su vos juntama šypsena veide jis nuėjo iki nedidelės kavinės, nuo kurios buvo matyti Auksinis Ragas. Iš kitos pusės vidurdienio dangaus fone stūksojo grakščios Stambulo mečetės ir minaretai. Žavingas vaizdas. Misteris Painas atsisėdo prie staliuko ir užsisakė du puodukus kavos. Kava buvo stipri ir saldi. Vos tik misteris Painas palietė puoduką, priešais jį atsisėdo vyriškis. Tai buvo Edvardas Džefraisas.

- Aš užsakiau jums kavos, - pranešė misteris Painas, parodydamas į mažą puoduką.

Edvardas pastūmė jį ir per stalą pasilenkė prie pašnekovo:

- Kaip jūs pažinote?

Misteris Parkeris Painas neskubėdamas mažais gurkšneliais gėrė savo kavą.

- Jūsų žmona pasakojo jums, ką ji aptiko ant sugeriamojo popieriaus? Ne? Tai papasakos. Ji paprasčiausiai užmiršo.

Ir jis pats pranešė apie Elsi padarytą atradimą.

- Tai labai susiję su keistu atsitikimu, įvykusiu kaip tik prieš traukiniui atvykstant į Veneciją. Kažkokia dingstimi jūs nusprendėte pavogti savo žmonos brangenybes. Tačiau kuo tada čia dėta frazė "Prieš Veneciją bus pats tinkamiausias laikas?" Iš pirmo žvilgsnio tai atrodo smulkmena. Kodėl jūs neleidote savo agentei pačiai pasirinkti laiką ir vietą? Bet staiga aš supratau reikalo esmę. Jūsų žmonos brangenybės buvo pavogtos jums dar neišvykus iš Londono, o vietoj jų į dėžutę buvo įdėtos netikros. Žinoma, toks problemos sprendimas jūsų netenkino. Juk jūs - garbingas, sąžiningas žmogus, jūs išsigandote, kad gali būti įtarti tarnai ar kiti nekalti žmonės. Todėl vagystė turėjo įvykti iš tikrųjų, tačiau tokiu būdu ir tokioje vietoje, kad nebūtų įtarti jūsų pažįstami ar tarnai. Jūsų bendrininkė gavo atsarginį raktą ir dūminį užtaisą. Tinkamu momentu ji sukėlė paniką, puolė į jūsų žmonos kupė, atidarė dėžutę ir išmetė netikrus papuošalus į jūrą. Ji galėjo būti įtariama ir apieškoma, tačiau nusikaltimo įrodymu galėjo būti tik surasti papuošalai. Dabar vietos pasirinkimo priežastis akivaizdi. Jeigu papuošalai būtų buvę išmesti pasienyje, juos kada nors būtų radęs. Tinkamas buvo tik vienas momentas - kai traukinys važiavo virš jūros. Beje, būdamas čia, jūs organizavote brangenybių pardavimą. Akmenukai buvo planuojami parduoti tik įvykus vadinamajai vagystei. Tačiau jūs laiku gavote mano telegramą ir, paklausęs mano patarimo, nusiuntėte dėžutę su brangenybėmis į "Tokatlianą", kur ji laukė mano atvykimo. Jūs žinojote, kad priešingu atveju aš įvykdysiu savo grasinimą ir perduosiu visą šį reikalą į policijos rankas. Jūs taip pat išpildėte mano paliepimą susitikti čia.

Edvardas Džefraisas maldaujamai žvelgė į misterį Parkerį Painą. Tai buvo simpatiškas, aukštas, šviesiaplaukis jaunuolis apvalia pasmakre ir labai didelėmis akimis.

- Kaip čia jums paaiškinus? - nusivylęs šūktelėjo jis. - Aš jums tikriausiai atrodau paprasčiausias vagis.

- Ne, ne visiškai, - paprieštaravo misteris Painas. - Priešingai, galiu pasakyti, kad jūs liguistai sąžiningas. Aš esu įpratęs klasifikuoti žmones pagal tipus ir jūs, mano brangusis, be jokių abejonių priklausote aukų kategorijai. O dabar papasakokite visą istoriją.

- Galiu pasakyti tik vieną žodį - šantažas.

- Štai kaip!

- Jūs matėte mano žmoną. Taigi jūs tikriausiai supratote, kad tai nekalta tyros sielos būtybė, kurios galvoje nėra nė menkiausios piktos minties.

- Taip, taip.

- Jos idealai patys šviesiausi ir nuostabiausi. Jeigu ji sužinos apie tai... apie tai, ką aš padariau, ji paliks mane.

- Aš irgi taip manau. Bet kol kas nekalbėkime apie tai. Kokią niekšybę jūs iškrėtėte, mano jaunasis drauge? Įtariu, kad tai susiję su moterimi.

Edvardas linktelėjo.

- Kai jūs jau buvote susituokę ar anksčiau?

- Anksčiau... Taip, anksčiau.

- Na, ir kas gi įvyko?

- Nieko, visiškai nieko. Ir tai baisiausia. Tai atsitiko viename viešbutyje Vest-Indijoje. Ten buvo apsistojusi labai patraukli moteris - misis Rasister. Jos vyras buvo stiprus, tačiau labai šiurkštus ir greitai supykstantis žmogus. Kartą naktį jis puolė ją su revolveriu. Ji išbėgo iš jo kambario ir įbėgo į manąjį apmirusi iš baimės ir paprašė, kad aš leisčiau jai pabūti čia iki ryto.

Misteris Parkeris Painas įdėmiai pažiūrėjo į jaunuolį. Šis atsakė tiesiu atviru žvilgsniu.

- Kitaip tariant, jus palaikė mulkiu, misteri Džefraisai.

- Nejaugi...

- Taip, taip. Šis metodas labai senas, tačiau dažnai atneša sėkmę, ypač jeigu į pinkles pakliūva tokie jauni riteriai, kaip jūs. Nujaučiu, kad kai buvo paskelbta apie jūsų būsimąsias vedybas, įtempta spyruoklė trūko?

- Taip, aš gavau laišką: jeigu neišsiųsiu tam tikros sumos pinigų, viskas bus pranešta mano būsimajam uošviui. Ir kad aš... siekiau tos jaunos ištekėjusios moters meilės. Ją esą matę mano kambaryje ir dabar jos vyras ketina skirtis. Juk iš tikrųjų, misteri Painai, pagal visa

šią istoriją išeina, kad aš baisus niekšas.

Edvardas nervingai pasitrynė kaktą.

- Taip, taip, įsivaizduoju. Vadinasi, jūs sumokėjote. Ir jūsų prievartautojai vis pakartodavo savo niekšingus reikalavimus.

- Taip. Tačiau tai buvo paskutinis lašas. Mūsų kontoroje prasidėjo krizė. Aš paprasčiausiai neturėjau tokios pinigų sumos. Ir tada aš sugalvojau planą...

Jis paėmė puoduką su atšalusia kava, abejingai žvilgterėjo į jį ir išgėrė iki dugno.

- Ką gi man daryti? - gailiai paklausė Edvardas. - Kaip pasielgti?

- Aš saugosiu jus, - tvirtai pareiškė Parkeris Painas. - Aš užsiimsiu jūsų kankintojais. O jūs eikite tiesiai pas savo žmoną ir papasakokite jai visą teisybę. Arba bent dalį tiesos. Vienintelė vieta, kur jūs galite nukrypti nuo tiesos, tai faktas, susijęs su Vest-Indija. Nuslėpkite, kad jus palaikė... na, mulkiu, kaip aš jau sakiau.

- Bet...

- Mano brangusis misteri Džefraisai, jūs nepažįstate moterų. Jeigu moteris gali pasirinkti arba mulkį, arba Donžuaną, ji visada pasirenka Donžuaną. Jūsų žmona, misteri Džefraisai, žavinga, kilni, nekalta moteris, tačiau savo vedybinį gyvenimą ji laikys laimingu tik tada, jeigu patikės, kad atvedė į doros kelią tikrą užkietėjusį pasileidėlį.

Eduardas Džefraisas išsižiojęs žiūrėjo į jį.

- Aš žinau, ką kalbu, - tęsė misteris Parkeris Painas, - dabar misis Džefrais įsimylėjusi jus, tačiau iš kai kurių požymių man aišku, kad ji pabėgs nuo jūsų, jeigu jūs ir toliau sudarysite tokio kilnaus ir garbingo žmogaus įspūdį. Šie bruožai ilgainiui tampa nuobodulio sinonimais.

Eduardas krūptelėjo.

- Eikite pas ją, mano berniuk, - švelniai pareikalavo misteris Parkeris Painas. - Prisipažinkite viską - viską, ką tik sugalvosite. Paskui paaiškinkite, kad nuo to momento, kai pamatėte ją, jūs nutraukėte visus saitus, siejusius jus su ankstesniuoju gyvenimu. Jūs netgi vogėte dėl to, kad ji nesužinotų apie jūsų praeitį. Ji džiūgaudama atleis jums.

- Bet juk iš tikrųjų jai nėra ką atleisti...

- Dėl teisybės... Iš patirties žinau, kad būtent tiesa sugriauna

visus planus. Pagrindinė laimingo šeimyninio gyvenimo aksioma tokia: moteriai reikia meluoti. Jai patinka, kai meluojama. Eikite ir jums bus atleista, mano berniuk. Ir laimingai gyvenkite. Drįstu perspėti, kad jūsų žmona uoliai seks jus ir, žinoma, pastebės, kad pamatę žavią moterį visi vyrai tuoj pat atkreipia į ją dėmesį, tiktai jūs - ne.

- Aš niekada nesidairiau į jokią kitą moterį, išskyrus Elsi, - su žaviu paprastumu pasakė Edvardas.

- Puiku, mano berniuk. Tačiau, būdamas jūsų vietoje, aš neleisčiau jai to suprasti. Nė vienai moteriai nepatinka, kai su ja elgiamasi pernelyg rūpestingai.

Edvardas Džefraisas pakilo.

- Nejaugi jūs iš tikrųjų galvojate...

- Aš tai žinau! - tvirtai pasakė misteris Parkeris Painas.



SUKEITIMAS

Ant misterio Parkerio Paino stalo suskambėjo telefono skambutis.

- Klausau! - ištarė jis.

- Jus nori pamatyti viena jauna ledi, - pranešė jo sekretorė. - Ji neprisistatė.

- Galite pakviesti ją, mis Lemon.

Po minutės jis jau spaudė savo lankytojai ranką.

- Labas rytas, - pasakė jis. - Prašau sėsti.

Mergina atsisėdo ir pažvelgė į misterį Parkerį Painą. Tai buvo daili, dar visai jauna mergina. Jos tamsūs plaukai buvo gražiai sukelti ant pakaušio. Atvirai kalbant, ji buvo žavi nuo galvos iki kojų - nuo baltos megztos kepuraitės iki tinklinių kojinių ir dailių batelių.

Mergina pastebimai jaudinosi.

- Jūs misteris Parkeris Painas?

- Aš.

- Tas pats, kuris... kuris skelbėsi laikraštyje?

- Taip, tas pats, kuris skelbėsi laikraštyje.

- Taigi jūs rašote, kad jeigu kas nors... jeigu kas nors jaučiasi esąs nelaimingas... Ir aš nusprendžiau ateiti pas jus ir...

Misteris Parkeris Painas laukė. Jis jautė, kad ji pasakys ką nors svarbaus.

- Aš turiu siaubingų nemalonumų, - ištarė ji ir nervingai sunėrė rankas.

- Aišku, - pasakė misteris Parkeris Painas. - Kaip jūs galvojate, ar verta man apie juos sužinoti?

- Be jokių abejonių, - mergina buvo tuo įsitikinusi. Ji įsistebeilijo į misterį Parkerį Painą beviltišku, bet ryžtingu žvilgsniu. - Taip, aš papasakosiu jums. Tik man reikia susikaupti. Aš juk vos neišprotėjau nuo sielvarto. Nežinojau, ką daryti ir kur kreiptis. Ir štai pamačiau jūsų skelbimą. Iš pradžių nusprendžiau, kad čia kažkoks šarlatanas, ir netgi kiek nusiraminau. Nusprendžiau, jog nebus blogiau, jeigu paprasčiausiai nueisiu ir pasižiūrėsiu. Juk visada galima atsiprašyti ir išeiti, jeigu aš ne... jeigu tai ne...

- Taip, taip.

- Matote, - tęsė mergina, - reikia pasitikėti žmogumi prieš nusprendžiant.

- Ir dabar manote, kad manimi galima pasitikėti? - šypsodamasis paklausė misteris Parkeris Painas.

- Kaip bebūtų keista, - su šiokiu tokiu netikėtu įžūlumu atkirto mergina, - tačiau tai tiesa. Nors nieko apie jus nežinau, esu įsitikinusi, kad jumis galima pasitikėti.

- Teisingai, jūs dėl to nesigailėsite.

- Taigi papasakosiu. Aš Dafni Sent Džon.

- Na, mis Sent Džon...

- Misis. Aš ištekėjusi.

"Tfu, mulkis", - mintyse koneveikė save misteris Painas, pamatęs platininį žiedą ant jos kairiosios rankos viduriniojo piršto.

- Jeigu aš nebūčiau ištekėjusi, - pasakė jaunoji ledi, - taip nesielgčiau. Aš nerimauju dėl Heraldo.

Ji įkišo ranką į savo rankinę ir išėmė daikčiuką, kuris švytėdamas ir blykčiodamas nukrito ir nuriedėjo stalo paviršiumi. Tai buvo

platininis žiedas su dideliu briliantu.

Misteris Painas pakėlė jį, nusinešė prie lango, įbrėžė juo stiklą ir atidžiai apžiūrėjo brėžį per padidinamąjį stiklą.

- Nuostabus briliantas, - tarė jis grįždamas prie stalo, - Mažiausiai dviejų tūkstančių svarų vertės.

- Taip. Tačiau jis vogtas. Ir jį pavogiau aš! O dabar nežinau, ką daryti.

- Tai labai įdomu, - pasakė misteris Painas.

Jo klientė visai susikrimto ir ėmė šluostytis ašaras maža nosinaite.

- Na, na, - ramino ją misteris Painas, - kol kas viskas sekasi gerai.

Jaunoji ledi pasitrynė akis ir sukūkčiojo.

- Tiesa? - paklausė ji. - Ar iš tikrųjų tai tiesa?

- Žinoma. O dabar papasakokite viską nuo pradžios iki galo.

- Žinote, aš esu labai išlaidi. Heraldą tai erzino. Heraldas - mano vyras. Jis daug vyresnis už mane, be to, asketas. Jo nuomone, įlįsti į skolas - negarbinga. Ir štai, nesakiusi jam nė žodžio, aš su draugais nuvykau į Le Tukė lošimo namus. Tikėjausi išlošti ir sugrąžinti susikaupusias skolas. Iš pradžių tikrai išlošiau. Paskui visa tai pralošiau. Tačiau vis dėlto nusprendžiau lošti toliau.

- Taip, taip, - pasakė misteris Painas. - galite nepasakoti smulkmenų. Žodžiu, situacija tokia, kad blogesnės ir būti negali.

Dafni Sent Džon linktelėjo.

- Po viso to aš juo labiau negalėjau papasakoti Heraldui tiesos. Jis nekenčia azartinių žaidimų. Štai taip aš ir patekau į bėdą. Netrukus mes važiavome pas Dorthaimerius. Jie pasakiškai turtingi ir gyvena netoli Nobehemo. Su Naomi Dorthaimer mes drauge mokėmės mokykloje. Ji tokia gera ir simpatiška. Kaip tik tuo metu, kai mes ten ilsėjomės, sulūžo jos žiedo aptaisas. Rytą, išvažiuojant, Naomi paprašė nuvežti žiedą jos juvelyrui į Bond-Strytą.

Ji nutilo.

- Na, o dabar pasakykite patį svarbiausią dalyką, - padrąsino misteris Painas. - Tęskite, misis Sent Džon.

- Jūs juk niekam nepasakysite, tiesa? - maldaujančiomis akimis pažvelgė į jį jaunoji ledi.

- Išsaugoti kliento paslaptį - man šventas dalykas. Be to, jūs jau tiek pasakėte, kad dabar aš ir pats galiu užbaigti jūsų pasakojimą.

- Taip, jūs teisus. Tačiau man tokia kankynė visa tai pasakoti, tai skamba tiesiog siaubingai... Aš nuėjau į Bond-Strytą. Ten yra dar viena juvelyrinė parduotuvė. Ir staiga aš praradau nuovoką. Aš parodžiau jiems žiedą ir paprašiau padaryti tikslią jo kopiją. Paaiškinau, kad ruošiuosi vykti į užsienį ir nenoriu vežtis tikrų briliantų. Tegul tai bus imitacija, tačiau jis turi atrodyti kaip tikras. Ir jie padarė tokią tikslią kopiją, kad jos neatskirsi nuo originalo. Tą falsifikatą aš ir nusiunčiau ledi Dorthaimer. Aš gavau firminę dėžutę su jos juvelyro pavarde, taigi įpakavimas atrodė kaip tikras. O pakeistąjį žiedą... Aš užstačiau ir gavau pinigų. - Ji užsidengė veidą rankomis. - Kaip aš galėjau tai padaryti? Na, kaip aš galėjau? Juk pagal įstatymą aš dabar vagilė!

Misteris Parkeris Painas kostelėjo.

- Man atrodo, kad jūs dar nebaigėte savo pasakojimo.

- Nebaigiau. Taigi visa tai įvyko prieš šešias savaites. Aš grąžinau skolas ir apmokėjau sąskaitas, tačiau visą laiką jaučiausi prislėgta. Paskui, kai mirė mano pagyvenusi giminaitė ir pagal testamentą aš gavau šiek tiek pinigų, pirmiausia išpirkau tą nelemtąjį žiedą. Taip, taip, tą patį. Tačiau situacija staiga labai komplikavosi.

- Štai kaip!

- Aš susipykau su Naomi. Dėl kažkokių akcijų, kurias Heroldą privertė pirkti seras Rubenas. Vyras per jas prarado daug pinigų ir pasakė serui Rubenui viską, ką apie jį galvoja. Ak, visa tai taip šlykštu!.. Kaip matote, dabar aš negaliu sugrąžinti žiedo.

- O argi negalima būtų anonimiškai pasiųsti jį ledi Dorthaimer?

- Tada viskas išaiškėtų. Ji patikrintų žiedą, aptiktų, kad tai falsifikatas, ir iš karto suprastų, kad tai mano darbas.

- Jūs sakėte, kad ji jūsų draugė. O jeigu pasakytumėte jai visą tiesą, pasikliaudama jos kilnumu?

- Mes nesame tokios geros draugės. Be to, kai reikalas susijęs su pinigais ar brangenybėmis, Naomi tampa kieta kaip akmuo. Gal ji ir nepaduotų manęs į teismą, tačiau tikrai nenutylėtų apie tai! Aš paprasčiausiai būčiau sunaikinta. Jeigu sužinos Heraldas, jis niekada man neatleis. Ak, kaip visa tai siaubinga!

Ji vėl pravirko.

- Aš jau galvojau, kaip tai padaryti, tačiau taip nieko ir nesugalvojau. Misteri Painai, gal galėtumėte ką nors patarti?

- Yra keletas variantų.

- Tai iš tiesų įmanoma?

- Žinoma. Mes pasirinksime paprasčiausią metodą, kadangi jis geriausias, bent jau taip sako mano ilgametė patirtis. Šiuo būdu galima išvengti nenumatytų komplikacijų. Be to, aš supratau, kokia kebli jūsų padėtis. Ar kas nors, be jūsų, tai žino apie šį nemalonų atsitikimą?

- Tik jūs, - pasakė Sent Džons.

- Manęs galite neskaičiuoti. Vadinasi, iki šios minutės paslaptis išsaugota. Dabar svarbiausia slapčiomis pakeisti žiedą.

- Žinoma! - džiugiai sušuko klientė.

- Tai ne taip jau sunku. Tik reikia laiko, kad sugalvotume geriausią būdą, kaip tai padaryti.

Ji pertraukė Parkerį Painą:

- Tačiau aš neturiu laiko! Štai kas varo mane iš proto! Naomi ketina pakeisti brilianto aptaisą!

- Kaip jūs tai sužinojote?

- Visai atsitiktinai. Neseniai aš pusryčiavau su viena moterimi ir buvau susižavėjusi jos žiedu su dideliu smaragdu. Ji pasakė, kad tai paskutinis mados šauksmas ir kad Naomi Dorthaimer ketina nusikaldinti tokį patį aptaisą savo briliantui.

- Na, ką gi, vadinasi, mes turime veikti nedelsdami, - susimąstęs ištarė misteris Painas.

- Žinoma, žinoma!

- Reikia kaip nors slapčiomis prasmukti į namą, tik jokiu būdu ne apsimetus tarnaite, - tarnaitei mažai šansų prieiti prie brangių žiedų. Gal jūs turite kokių nors idėjų?

- Naomi trečiadienį rengia didelį kviestinį vakarą ir vienas mano draugas pasakė, kad ji ieško profesionalių šokėjų. Tačiau jeigu ji jau surado juos...

- Aš galvoju, kad tai vis dėlto vienas iš šansų. Jeigu ji surado juos, dar geriau. Dabar štai kas: ar jūs kartais nežinote, kurioje vietoje jų name įrengtas jungiklis, kuriuo išjungiama šviesa?

- Žinau. Kartą naktį, kai visi tarnai jau buvo išsiskirstę, perdegė saugiklis. Holo gale, už nedidelio bufeto, yra dėžutė...

Misterio Parkerio Paino paprašyta, ji nubraižė holo schemą.

- Na, dabar viskas turėtų susitvarkyti, - pasakė misteris Parkeris

Painas, - nesijaudinkite, misis Sent Džons. O kaip dėl žiedo? Ar man paimti jį dabar, ar jis bus pas jus iki trečiadienio?

- Geriau tegul bus pas mane.

- Nesisielokite, - nuramino moterį misteris Painas.

- O kaip dėl honoraro? - droviai paklausė ji.

- Tai pernelyg ankstyva tema. Trečiadienį pasakysiu, kai žinosiu išlaidų sumą. Kaina bus įprastinė, galiu jums garantuoti.

Parkeris Painas palydėjo ją iki durų ir paspaudė ant stalo esančio skambučio mygtuką.

- Atsiųskite čia Klodą ir Madelin.

Klodas Latrelas buvo vienas iš pačių simpatiškiausių profesionalių dykinėtojų visoje Anglijoje, o Madelin de Sara - nepaprastai talentinga medžiotoja.

Misteris Parkeris Painas nužvelgė juos palankiu žvilgsniu.

- Mano vaikai, - pasakė jis, - jums teks sutvarkyti vieną reikaliuką. Jūs tapsite visame pasaulyje garsiais šokėjais profesionalais. Žiūrėkite į šį reikalą rimtai, Klodai, ir turėkite omenyje, kad veikti reikės be klaidų.

* * *

Ledi Dorthaimer buvo visiškai patenkinta pasiruošimo pokyliui eiga. Ji apžiūrėjo salei papuošti skirtas gėles, davė paskutinius nurodymus vyresniajam liokajui ir su pasitenkinimu pasakė vyrui, kad seniai viskas vyko taip sklandžiai, kaip šį kartą.

Tiesa, viena nesėkmė vis dėlto buvo. Maiklas ir Džanita - šokėjai iš "Raudonojo admirolo" - negalėjo įvykdyti kontrakto sąlygų, kadangi Džanita paskutiniuoju momentu pasitempė kulkšnį. Vietoj jų atvyko pora, kuri, kaip paaiškėjo iš pokalbių telefonu, sukėlė furorą Paryžiuje.

Šokėjai atvyko tiksliai nurodytu laiku ir dėl to iš karto užsikariavo ledi Dorthaimer simpatijas. Žiulis ir Sančija šoko labai uždegančiai. Iš pradžių "Laukinį Ispanijos revoliucijos šokį", paskui šokį, kuris vadinosi "Degenerato svajonė", po to prasidėjo puikus šiuolaikinių šokių demonstravimas.

Kai pasirodymas baigėsi, prasidėjo bendri šokiai. Gražuolis Žiulis pakvietė ledi Dorthaimer. Jie nučiuožė parketu. Dar niekada

ledi Dorthaimer nebuvo tekę šokti su tokiu šauniu partneriu.

Seras Rubenas savo ruožtu akimis ieškojo viliojančios Sančijos. Veltui. Todėl, kad tuo momentu ji buvo tuščiame hole, netoli mažosios dėžutės, ir atidžiai sekė savo auksinio laikroduko rodykles.

- Jūs ne anglė? O, aš netikiu. Jūs pernelyg gerai šokate! - šnabždėjo Žiulis ledi Dorthaimer į ausį. - Fėja, vėjo dvelkimas!

Ir jis dar kažką pridūrė nesuprantama kalba.

- Kokia tai kalba?

- Rusų, - atsakė Žiulis. - Aš pasakiau jums rusiškai tai, ko niekada neišdrįsčiau ištarti angliškai.

Ledi Dorthaimer užmerkė akis. Žiulis tvirtai prispaudė ją prie savęs.

Staiga užgeso šviesa. Tamsoje Žiulis pasuko galvą į šoną ir pabučiavo jos ranką, kuri gulėjo jam ant peties. Ledi Dorthaimer buvo beatitraukianti ranką, tačiau Žiulis švelniai paėmė jos pirštus ir vėl pakėlė sau prie lūpų. Tuo momentu žiedas atsidūrė jo rankoje.

Ledi Dorthaimer pasirodė, kad praėjo tik akimirka,kai vėl užsidegė šviesa. Žiulis šypsojosi.

- Jūsų žiedas, - pasakė jis. - Jis nukrito. Leiskite man padėti.

Jis užmovė žiedą jai ant piršto; tuo momentu jo žvilgsnis buvo ypač reikšmingas.

Po pokylio seras Rubenas su žmona aptarė nesklandumus dėl šviesos: “Man atrodo, kad tai paprasčiausias kažkieno idiotiškas pokštas”.

Tačiau ledi Dorthaimer tai nedomino. Tos kelios minutės tamsos jai pasirodė nepaprastai žavingos.

* * *

Misteris Parkeris Painas grįžo į savo kontorą ketvirtadienio rytą. Ten jo nekantriai laukė misis Sent Džon.

- Jūs labai išblyškusi, - užjaučiami pastebėjo misteris Painas.

Jis linktelėjo galva:

- Aš nemiegojau visą naktį. Jaudinausi.

- Štai nedidelis išlaidų sąrašiukas. Mokestis už traukinio bilietus, kostiumai ir 50 svarų Maiklui ir Džanitai. Iš viso 65 svarai ir 17 šilingų.

- Gerai, gerai! Ar vakar vakare viskas baigėsi sėkmingai?

Misteris Parkeris Painas su nuostaba pažiūrėjo į ją.

- Na, žinoma, mano brangioji ledi! Aš galvojau, kad jūs seniai tai supratote.

- Ačiū Dievui! Aš bijojau, kad...

Misteris Parkeris Painas priekaištingai palingavo galva...

- Nesėkmės jokiu būdu negalėjo būti. Jeigu aš nebūčiau buvęs įsitikinęs, kad pasiseks, nebūčiau ėmęsis to reikalo. Jau vien tai, kad aš jo ėmiausi, garantavo sėkmę.

- Ji iš tikrųjų atgavo savo žiedą nieko neįtardama?

- Nieko. Operacija buo atlikta kruopščiai.

Dafni Sent Džon atsikvėpė.

- Man tarsi našta nuo pečių nusirito. Taigi ką jūs sakėte apie išlaidas?

- 65 svarai ir 17 šilingų.

Misis Sent Džon atidarė rankinę ir suskaičiavo pinigus. Misteris Parkeris Painas padėkojo jai ir pateikė sąskaitą.

- O kaip jūsų honoraras? - sumurmėjo Dafni. - Čia juk tik išlaidos...

- Šiuo atveju honoraro nereikia.

- Ak, misteri Painai, aš taip negaliu!

- Miela jaunoji ledi, aš nepaimsiu nė šilingo. Tai prieštarauja mano principams. Štai jūsų kvitas, o dabar... Štai, paimkite...

Su laiminga fokusininko, kuriam pavyko triukas, šypsena jis išėmė iš kišenės ir padėjo ant stalo mažą dėžutę. Dafni atidarė ją ir pamatė pažįstamą žiedą.

- Šlykštynė! - sušuko misis Sent Džon. - Kaip aš jo nekenčiu! Aš norėčiau išmesti jį pro langą!

- Neverta, - perspėjo misteris Painas, - tik žmones išgąsdinsite.

- O jūs įsitikinęs, kad tai netikras žiedas?

- Tikrasis žiedas dabar ant ledi Dorthaimer piršto.

- Tada viskas tvarkoje, - Dafni nusijuokė.

- Keista, kad jūs manęs to klausiate, - pastebėjo misteris Painas. - Beje, vargšas Klodas nepasižymi išminties pertekliumi. Jis lengvai galėjo supainioti. Taigi, norėdamas įsitikinti, aš anksti ryte nuvežiau žiedą pas juvelyrą.

Misis Dafni staiga vėl atsisėdo.

- Taip? Ir ką jis pasakė?

- Kad tai nepaprastai meistriškai pagamintas falsifikatas, - pranešė misteris Parkeris Painas. - Aukščiausios klasės darbas. Taip puikiai padarytas, kad net jus išmušė iš vėžių.

Misis Sent Džon norėjo kažką pasakyti, bet patylėjo. Ji įdėmiai pažiūrėjo į misterį Parkerį Painą.

Šis vėl atsisėdo prie stalo ir geranoriškai pažvelgė į savo pašnekovę.

- Atsimenate Lafonteną: katė, kuri traukia iš ugnies kaštonus beždžionei... - ištarė jis susimąstęs. - Nepavydėtinas vaidmuo. Aš nebūčiau jo siūlęs kam nors iš savo bendradarbių. Atleiskite. Jūs kažką sakėte?

- Aš... ne, nieko.

- O štai aš noriu papasakoti jums trumpą istoriją, misis Sent Džon. Apie vieną jauną ledi. Ta jauna ledi - neištekėjusi blondinė. Jos pavardė ne Sent Džon, o jos vardas ne Dafni. Ją vadina Ernestain Ričards, ir neseniai ji dar buvo ledi Dorthaimer sekretorė. Kartą ledi Dorthaimer sulūžo žiedo aptaisas ir mis Ričards nuvežė žiedą į miestą pas juvelyrą. Labai panašu į jūsų istoriją, ar ne tiesa? Ir mis Ričards šovė į galvą tokia pati idėja, kaip ir jums. Ji užsakė žiedo kopiją. Tačiau ji buvo įžvalgi mergaitė. Ji žinojo, jog ateis diena, kai ledi Dorthaimer sužinos apie sukeitimą. O kai sužinos, prisimins, kas vežė žiedą į miestą, ir įtarimas iš karto kris ant mis Ričards.

Kas gi vyksta toliau? Pirmiausia, man atrodo, mis Ričards pasidaro, - misteris Painas pažvelgė nekaltu žvilgsniu į savo klientės plaukus, - tamsia šatene. Paskui ji įtraukia į savo sumanymą mane. Ji parodo žiedą, kad įsitikinčiau, jog tikras ir kad man nekiltų įtarimas. Tai padariusi ir sugalvojusi sukeitimo planą, jaunoji ledi nuneša žiedą juvelyrui, kuris jį sutaiso ir, kaip pridera, grąžina šį tikrąjį dirbinį ledi Dorthaimer.

Vakar vakare Vaterlo stotyje kitą žiedą, falsifikatą, prieš pat išvykstant traukiniui, ji atidavė šokėjui. Mis Ričards tikėjosi ir, reikia pasakyti, ne be pagrindo, jog misteris Klodas Latrelas nėra geras briliantų žinovas. Tačiau aš, norėdamas įsitikinti, jog viskas tvarkoje, paprašiau su Lotrelu važiuoti vieną mano bičiulį, prekiautoją brangenybėmis. Jis apžiūrėjo žiedą ir tarė: “Tai netikras briliantas, tai tik puiki kopija”.

Ar supratote esmę, misis Sent Džon? Kai ledi Dorthaimer pastebės sukeitimą, ką ji prisimins? Žavingą jauną šokėją, kuris nuėmė nuo jos piršto žiedą kaip tik tuo metu, kai užgeso šviesa! Ji' paduos užklausimą ir sužinos, jog pakviestuosius šokėjus papirko, kad jie neatvyktų. O jeigu policija nusigaus iki mano kontoros, tai mano versija apie misis Sent Džon pasirodys neįtikėtina. Ledi Dorthaimer niekada nepažinojo jokios misis Sent Džon. Visa tai atrodys kaip grubi išmonė.

Ar galėjau aš, jūsų manymu, leisti, kad tai įvyktų? Žodžiu, mano draugas Klodas užmovė ant ledi Dorthaimer piršto tą patį žiedą, kurį nuėmė.

Misterio Parkerio Paino šypsena pasidarė ne tokia geranoriška.

- Jūs supratote, kodėl aš neėmiau honoraro? Ir garantavau jums laimę, tačiau laiminga aš jūsų nepadariau. Tai faktas. Ir dar štai kas. Jūs esate jauna ir tai galbūt pirmas jūsų tokio pobūdžio bandymas. Aš pagyvenęs žmogus ir esu gerai susipažinęs su statistika. Taigi iš savo patirties aš galiu garantuoti, kad 87 atvejais iš šimto tokie negarbingi poelgiai neduoda trokštamo rezultato. Pagalvokite apie tai!

Tariamoji misis Sent Džon pašoko iš vietos.

- Senas pataikūnas asilas! - sušuko jis. - Apgavo mane! Ir dar privertė apmokėti išlaidas! Ir visą laiką... - ji treptelėjo koja ir puolė prie durų.

- Jūsų žiedas! - tiesdamas šį daikčiuką priminė jai misteris Parkeris Painas.

Ji griebė žiedą, pažvelgė į jį ir švystelėjo pro atvirą langą. Durys paskui ją užsitrenkė.

Misteris Parkeris Painas susidrovėjęs pažvelgė pro langą į gatvę.

- Na ir dovanėlę mes išmetėme. Džentelmenas, kuris čiupo briliantą ir nubėgo parduoti, matyt, nė neįtaria, kad jis padirbtas.



VIDUTINIO AMŽIAUS MOTERS ISTORIJA

Iš prieškambario sklido nepatenkintas murmėjimas; paskui pasipiktinęs vyriškas balsas paklausė, kad pagaliau bus palikta ramybėje jo skrybėlė. Po to trinktelėjo durys ir misteris Pakingtonas išėjo.

Misis Pakington pusryčiavo toliau. Jos skruostai degė, lūpos buvo kietai sučiauptos ir ji nepravirko tik dėl to, kad paskutiniąją minutę pyktį nustelbė nelaimės nuojauta.

- Šito dalyko aš taip nepaliksiu! - sušuko misis Pakington. - Nė už ką! - Dar truputį pamąsčiusi, ji sumurmėjo: - Koketė. Šlykšti gudri maža katė! Ir kaip Džordžas gali būti toks kvailys!

Įsiūtis praėjo ir vėl ją apėmė nuoskaudos jausmas. Misis Pakington, šiek tiek pavytusios vidutinio amžiaus moters, skruostais iš lėto riedėjo stambios ašaros. Pasakyti "šito dalyko aš taip nepaliksiu"

lengva, tačiau kokių priemonių tokiu atveju iš tikrųjų galima imtis? Ji staiga pasijuto esanti labai vieniša ir nelaiminga. Paėmusi į rankas rytinį laikraštį, moteris iš lėto jau kelintą sykį skaitė pirmajame puslapyje išspausdintus skelbimus.

"Jūs laimingas? Jeigu ne, kreipkitės į misterį Parkerį Painą, Ričmond-Strytas 17".

"Flora! Aš laukiu! Dž."

"Prancūzų šeima ieško nuomininkų. 15 minučių kelio iki Paryžiaus. Didelis namas privačioje valdoje. Visiškas komfortas. Puiki virtuvė!"

- Absurdas! - ištarė misis Pakington. - Visiškas absurdas! - paskui po šiokios tokios pauzės pridūrė: - Bet galų gale aš juk galiu bent jau pažiūrėti, kas tai.

Ir štai apie 11 valandą truputį susijaudinusi misis Pakington peržengė privačios kontoros slenkstį.

Palankiai nuteikiantis misterio Paino paprastumas greitai ją nuramino.

- Prašau sėstis, - pakvietė moterį Perkeris Painas. - Jūs atėjote perskaičiusi skelbimą? - pridūrė jis draugiškai.

- Taip, - nepatikliai patvirtino misis Pakington.

- Ir jūs esate nelaiminga, - tęsė Parkeris Painas ir jo balse buvo girdėti linksmos gaidelės. - Įprasta istorija. Jūs būsite paprasčiausiai apstulbinta, kai sužinosite, kiek mažai pasaulyje laimingų žmonių.

- Nejaugi? - sumurmėjo misis Pakington, vis dėlto nesuprasdama, kokią reikšmę turi tai, ar kiti laiminigi, ar ne.

- Taigi dabar panagrinėsime jūsų atvejį, - pasakė šypsodamasis misteris Painas. Jis atsirėmė į kėdės atlošą ir sunėrė pirštų galiukus. - Jūsų kančių priežastis yra jūsų vyras. Apskritai jūsų vedybinis gyvenimas buvo laimingas. Vyras, aš galvoju, padarė neblogą karjerą. Įtariu, kad čia įsipainiojusi jauna ledi. Tikriausiai iš jūsų vyro kontoros.

- Mašininkė. Šlykšti maža koketiška pasipūtėlė! Vien tik garbanos, pomada ir šilkinės kojinės! - išpoškino misis Pakington.

- "Na ir kas čia tokio?" Jūs tikriausiai jau girdėjote šią frazę iš savo vyro?

- Tiksliai! Žodis žodin.

- Ir kodėl gi jam nepasilinksminus truputį su ta jauna ledi? Paprasčiausiai iš draugiškumo. Suteikti šiek tiek džiaugsmo jos blausiai egzistencijai. Vargšas kūdikis, jos gyvenime tiek nedaug pramogų!.. Spėju, jog jis sugalvojo būtent tokią versiją?

Misis Pakington energingai linkčiojo galva.

- Apgaulė, vien apgaulė! Eina prie upės - vedasi ją. Aš taip pat norėčiau paplaukioti upėje, tačiau prieš penkerius metus jis pareiškė man, kad neturi būti jokių kliudymų golfo užsiėmimams. O štai dabar, pasirodo, dėl jos jis gali atsisakyti netgi savojo golfo... Man patinka teatras, bet Džordžas visada sako, kad jis pernelyg pavargęs ir dėl to negali eiti į vakarinius spektaklius. O dabar jis vedžioja ją į šokius. Tik pagalvokite, į šokius! Ir grįžta trečią valandą ryto, o aš... aš...

- Ir jis, be jokių abejonių, apgailestauja, kad moterys dažnai būna tokios pavydžios ir pavyduliauja be jokios priežasties...

- Taip, taip, - vėl ėmė linkčioti misis Pakington. Ir staiga tarsi apmirė.

- O kaip jūs visa tai sužinojote?

- Statistika, - paprastai atsakė misteris Parkeris Painas.

Misis Pakington atsiduso.

- Aš jaučiuosi esanti tokia prislėgta... Juk aš visada Džordžui buvau gera žmona. Pirmaisiais bendro gyvenimo metais kiek galėdama padėjau jam atsistoti ant kojų. Niekada nesidairiau į svetimus vyrus. Visada rūpinausi, kad jis gerai maitintųsi. Lopiau ir adžiau jo drabužius, šeimininkavau ekonomiškai, rūpinausi švara ir tvarka. Ir štai dabar, kai mūsų reikalai ėmė klostytis neblogai ir mes galėtume pagyventi savo malonumui (aš juk tada žiūrėjau į priekį, į rytojų, misteri Painai!), štai kas atsitiko.

Misteris Painas surimtėjęs linktelėjo.

- Patikėkite, aš jus puikiai suprantu.

- O ar galite man kuo nors padėti? - paklausė ji beveik pašnibždomis.

- Žinoma, brangioji ledi. Yra priemonė, taip, yra viena priemonė...

- Kokia? - nekantravo ji.

Misteris Parkeris Painas ramiai ir tvirtai pasakė:

- Aš užsiiminėju šiuo reikalu. Honóraro norėčiau gauti du šimtus ginėjų.

- Du šimtus ginėjų?!

- Taip. Tokią sumą jūs galite sumokėti, misis Pakington. Įsivaizduokite, kad jūs sumokėjote šią sumą už chirurginę operaciją. Dvasios ramybė juk ne mažiau svarbu, negu kūno sveikata.

- Mokėti, tikiuosi, reikės paskui?

- Atvirkščiai, - paprieštaravo misteris Painas, - jūs turite pirmiausia užmokėti.

Misis Pakington pakilo.

- Deja, aš neturiu galimybių...

- ... pirkti katę maiše? - nusišypsojo misteris Parkeris. - Ką gi, jūs savotiškai teisi, iš anksto sumokėti tokią sumą - rizikingas dalykas. Tačiau jūs turite pasitikėti manimi, surizikuoti ir užmokėti. Tokia mano sąlyga.

- Visus du šimtus ginėjų?

- Teisingai. Du šimtai ginėjų. Suma stamboka. Viso gero, misis Pakington. Jeigu apsigalvosite, duokite man žinią, - ramiai šypsodamasis jis atsisveikino.

Kai lankytoja išėjo, Parkeris Painas paspaudė ant stalo esančio skambučio mygtuką. Į kabinetą įėjo griežtu stiliumi apsirengusi jauna moteris su akiniais.

- Prašau paduoti man kartoteką, mis Lemon. Ir pasakykite Klodui, kad aš noriu kuo greičiau jį pamatyti.

- Naujas klientas?

- Taip, tiksliau pasakius, klientė. Šiuo metu dar abejoja, tačiau netrukus vėl ateis. Maždaug ketvirtą valandą po pietų. Reikia ją sutikti.

- Variantas "A"?

- Na, žinoma, variantas "A". Kiekvienas, įsivaizduokite, galvoja, kad jų atvejis ypatingas. Taip, taip, įspėkite Klodą. Ir pasakykite jam, kad būtų kuo mažiau egzotikos.

Penkiolika minučių po keturių misis Pakington vėl pasirodė Parkerio Paino kontoroje. Ji išrašė sąskaitą ir gavo kvitą.

- O dabar?.. - misis Pakington žvilgsnyje atsispindėjo viltis.

- O dabar, - pasakė su šypsena misteris Painas, - jūs grįšite namo. Rytoj su pirmuoju paštu gausite būtinus nurodymus. Būtų gerai, kad

juos išpildytumėte.

Misis Pakington grįžo namo apimta malonaus laukimo jausmo.

Misteris Pakingtonas grįžo namo kupinas kovinio įkarščio ir buvo pasiryžęs ginti savo pozicijas, jeigu tik pasikartos rytinė scena, tačiau pamatęs, kad jo žmona neįprastai susimąsčiusi ir nusiteikusi neagresyviai, pajuto palengvėjimą. Džordžas klausėsi radijo ir svarstė, ar mieloji mažytė Nensi sutiktų, kad jis padovanotų jai kailinius. Jis žinojo, kad ji labai išdidi. Nesinorėtų ją įžeisti. Bet ji juk šąla. Pigi tvido striukė negelbsti jos nuo šalčio. Vadinasi, reikia padovanoti kailinius taip, kad ji neteiktų tam reikšmės. Greitai jie vėl praleis vakarą drauge. Kaip malonu pakviesti tokią merginą į ištaigingą restoraną! Jis pastebėjo, kad kai kurie jauni vyrukai pavyduliauja jam. Žinoma, ji juk tokia daili! Ir jis, atrodo, jai patinka. Šiaip ar taip, ji pasakė, kad jis visai ne per senas jai...

Jis pakėlė akis, susidūrė su žmonos žvilgsniu ir iš karto susierzino. Kokia vis dėlto įtari ir siauraprotė pasirodė jam Marija. Nedaug džiaugsmo ji suteikė jam per bendro gyvenimo metus. Džordžas Pakingtonas išjungė radiją ir nuėjo miegoti.

Kitą rytą misis Pakington gavo du netikėtus laiškus. Pirmajame buvo kvietimas pas kosmetologą, antrajame - pas siuvėją. Be to, ji gavo raštelį ir nuo misterio Parkerio Paino, kuriame buvo kalbama, kad misis Pakington padarys jam didžiulį malonumą, jeigu sutiks papietauti su juo "Ricoje". Todėl į misterio Pakingtono pranešimą, kad vakarieniauti jis negrįš, kadangi bus užsiėmęs, misis Pakington išsiblaškiusi tik linktelėjo ir vyras išėjo iš namų džiaugdamasis, jog pavyko išvengti audros.

Respektabilus kosmetologas mandagiai papriekaištavo jai:

- Koks neatleistinas aplaidumas! Jums, madam, reikėjo susirūpinti savo išvaizda jau prieš keletą metų. Žinoma, nevėlu ir dabar.

Jos veidui buvo atliktos visos būtinos procedūros: odos suminkštinimas, išgarinimas, masažas. Po to kosmetologas veidą ištepė kremu ir papudravo.

Po viso to moteriai buvo liepta pasižiūrėti į veidrodį. "O juk aš iš tikrųjų atjaunėjau", - pagalvojo ji apie save.

Pas siuvėją viskas vyko lygiai taip pat.

Pusę antros, kaip ir numatyta, ji atėjo į "Ricą". Misteris Parkeris Painas, nepriekaištingai apsirengęs ir, atrodė, tiesiog spinduliuojan-

tis ramybe ir pasitikėjimu, jau laukė jos.

- Žavinga, - ištarė jis patyrusiu žvilgsniu apžvelgęs ją nuo galvos iki kojų. - Aš surizikavau ir užsakiau jums "Baltąją ledi".

Misis Pakington, kuri nelabai ką išmanė apie kokteilius, neprieštaravo. Mažais gurkšneliais ji siurbčiojo puikų gėrimą ir klausėsi savo geranoriškojo auklėtojo.

- Jūsų vyras, misis Pakington, - kalbėjo Painas, - turi susirgti Didžiąja Nemiga. Jūs mane suprantate? Nemiga iš didžiosios raidės. Ir kad jam kuo greičiau tai atsitiktų, aš supažindinsiu jus su vienu jaunu draugu. Su juo jūs šiandien ir papietausite.

Tuo metu į salę įėjo jaunas vyriškis ir apsidairęs pasuko prie jų staliuko.

- Misteris Klodas Latrelas - misis Pakington.

Misteris Klodas Latrelas tikriausiai neturėjo nė trisdešimties metų. Jis buvo gražus, gracingas ir puikiai apsirengęs.

- Labai malonu susipažinti, - ištarė jis.

Po trijų minučių misis Pakington sėdėjo restorane su naujuoju pažįstamu.

Iš pradžių jis labai jaudinosi, bet netrukus pokalbis įėjo į normalias vėžes. Misteris Latrelas gerai pažinojo Paryžių ir daug laiko praleido Rivjeroje. Jis paklausė misis Pakington, ar ši mėgsta šokti. Misis Pakington atsakė, jog mėgsta, tačiau dabar jai retai tenka šokti - vyras nekviečia jos į šokių vakarus.

- Koks žiaurumas laikyti jus uždarytą namuose. - Klodas nusišypsojo parodydamas akinančiai baltų dantų eilę. - Mūsų dienomis moterys nepakenčia vyriško pavydo.

Misis Pakington norėjo paprieštarauti, kad pavydas čia niekuo dėtas, tačiau patylėjo. Galų gale jis pasiūlė jai puikią idėją.

Klodas Latrelas papasakojo apie jam žinomus naktinius klubus ir jie nusprendė, kad kitą vakarą praleis populiarioje užeigoje "Arkangelas Lesseris".

Misis Pakington neįsivaizdavo, kaip ji pasakys vyrui apie savo ketinimus. Džordžui tai galėjo pasirodyti keista, netgi absurdiška. Tačiau neryžtingumas kaip tik ir išgelbėjo ją. Ji labai jaudinosi ir neprasitarė apie tai pusryčiaudama. O antrą valandą vyras pats paskambino ir įspėjo, kad papietaus mieste.

Vakaras buvo puikus. Misis Pakington šoko nenuilsdama kaip

mergaitė ir Klodui vadovaujant jai pavyko greitai išmokti šiuolaikinių šokių. Be to, jis pastebėjo, kad šiandien jos šukuosena labai graži (tą rytą ji buvo gavusi kvietimą apsilankyti pas prašmatnų kirpėją).

Atsisveikindamas jis pabučiavo jai ranką. Misis Pakington seniai bebuvo taip puikiai praleidusi vakarą.

Prabėgo dar dešimt gana keistų dienų. Misis Pakington pusryčiavo, pietavo ir vakarieniavo drauge su misteriu Latrelu. Prie stalo jis pasakojo jai apie savo sunkią vaikystę, apie tai, kaip jo tėvas prarado turtus, kad jis pats, išgyvenęs keletą tragiškų romanų, apskritai nusivylė moterimis.

Vienuoliktąją dieną jie nuvyko pašokti į "Raudonąjį admirolą".

Misis Pakington pamatė savo vyrą anksčiau, negu jis pastebėjo ją. Džordžas šoko su savo draugužė.

- Sveikas, Džordžai! - įžūliai pasisveikino misis Pakington, kai jų keliai susikirto.

Su nemažu pasitenkinimu ji sekė, kaip vyro veidas iš pradžių parausvėjo, o paskui pasidarė tamsiai raudonas. Be viso to, jis dar pasimetė tarsi netikėtai užkluptas nusikaltėlis.

Misis Pakington pasijuto padėties šeimininkė. Vargšas senelis Džordžas! Atsisėdusi prie savo staliuko, ji ėmė stebėti jį. Koks jis praplikęs, koks ištižęs, kaip juokingai strykčioja savo storomis kojomis. Jis šoko baisiai senamadiškai. Ir dar vargšelis taip stengėsi atrodyti jaunas!.. O mergaitė taip stengėsi jam patikti! Ji buvo padėjusi galvą jam ant peties ir tai padėjo jai paslėpti pašalinei akiai pastebimą nuovargį. Jos pačios padėtis tikrai vertesnė pavydo. Ji pažvelgė į puikiai atrodantį Klodą, kuris taktiškai tylėjo. Kaip gerai jie suprato vienas kitą! Be to, jis nesukeldavo jai susierzinimo, koks neišvengiamai kyla moteriai matant iki nuovargio nusibodusį vyrą. Ji vėl pažvelgė į Klodą. Jų žvilgsniai susitiko. Jis nusišypsojo; jo gražios tamsios akys žvelgė švelniai ir romantiškai.

- Pašokime dar! - pasiūlė jis.

Ir jie vėl nuėjo šokti. Partneriai atrodė puikiai. Misis Pakington jautė, kaip Džordžas įdėmiai seka juos nekaltu žvilgsniu, ir prisiminė savo idėją sukelti jam pavydą. Kaip neseniai ir drauge kaip seniai dingtelėjo ši mintis! Dabar ji jau net nenorėjo, kad Džordžas pavydėliautų. Tai gali jį nuliūdinti. Kodėl gi jis turi kentėti, vargšelis?..

Juk visiems taip gera...

Kai misis Pakington grįžo namo, vyras jau laukė jos. Jis atrodė susirūpinęs ir nelabai pasitikintis savimi.

- Hm, tu jau grįžai, - pastebėjo jis.

Misis Pakington numetė šalį, už kurį šios dienos ryte užmokėjo keturiasdešimt ginėjų.

- Taip, - šypsodamasi atsakė ji, - grįžau.

Džordžas kostelėjo.

- E-e.. labai keista buvo sutikti tave tokioje vietoje.

- Nejaugi?

- Aš, na... aš kažkaip pagalvojau, kad reikia nuvesti mergaitę kur nors. Jos namuose vieni nemalonumai... Štai aš ir nusprendžiau... na, supranti, paprasčiausiai padaryti paslaugą...

Misis Pakington linktelėjo. Vargšas senukas Džordžas! Kilnojo savo storas kojas iki visiško nuilsimo ir dar jaučiasi esąs toks patenkintas savimi!

- O kas toks tas vyrukas? Aš jo nepažįstu.

- Jo pavardė Latrelas. Klodas Latrelas.

- Kaip tu su juo susipažinai?

- Na, mane su juo supažindino, - miglotai atsakė misis Pakington.

- Keistoka domėtis šokiais tokio amžiaus moteriai, kaip tu. Gali patekti į kvailą padėtį.

Misis Pakington nusišypsojo. Ji buvo pernelyg gerai nusiteikusi, kad duotų ryžtingą atkirtį.

- Permainos yra nuostabus dalykas, - taikiai atsakė ji.

- Žiūrėk, būk atsargesnė. Aplink tiek daug visokių sukčių. Ir neretai kaip tik vidutinio amžiaus moterys tampa jų aukomis. Aš paprasčiausiai įspėju tave, brangioji. Aš nenorėčiau, kad tu neprideramai elgtumeisi.

- O aš galvoju, kad šis užsiėmimas man naudingas.

- Hm... iš tiesų?

- Tikiuosi, tu irgi taip manai, - geraširdiškai pasakė misis Pakington. - Juk būti laimingam iš tikrųjų puiku, ar ne tiesa? Aš prisimenu, tu pats tai pasakei prieš dešimt dienų pusryčiaudamas.

Vyras kilstelėjo galvą, tačiau sarkazmo jos žodžiuose nepajuto. Ji nusižiovavo.

- Eime miegoti. Beje, Džordžai, aš pasidariau siaubingai išlaidi paskutiniuoju metu. Gali būti atsiųsta keletas neįprastų sąskaitų. Bet tau juk vis tiek, tiesa?

- Sąskaitų?

- Na taip. Iš siuvėjo, iš masažuotojo, kirpėjo. Aš buvau nežmoniškai išlaidi. Bet aš juk žinau, kad tau tai nesvarbu. - Ir ji pakilo į viršų.

Misteris Pakingtonas net išsižiojo iš nuostabos ir negalėjo pajudėti iš vietos. Marija taip puikiai atrodė vakare klube, jai taip tiko būti nerūpestingai. Bjauru tik, kad ji pradėjo švaistyti pinigus. Ir taip daro Marija, taupumo įsikūnijimas!.. Vis dėlto kiek rūpesčių dėl tų moterų! Misteris Pakingtonas palingavo galvą. Toks keistas žmonos elgesys, ir dar ta mergaitė su savo broliais, kuriuos tenka gelbėti iš įvairių skandalingų istorijų. Jis džiaugtųsi galėdamas padėti, tačiau dabar ne tai jam rūpi - kontoroje reikalai pašlijo...

Atsidusęs misteris Pakingtonas taip pat ėmė iš lėto lipti į viršų.

Kartais žodžiai, kurie iš karto nepadaro didelio įspūdžio, padaro jį vėliau. Taigi kitą rytą kai kurie misterio Pakingtono žodžiai vis dėlto prasiskverbė į jo žmonos sąmonę. "Daugybė visokių sukčių...", "... vidutinio amžiaus moterys...", "... atsidurti kvailoje padėtyje..."

Misis Pakington sugebėjo žvelgti tiesai į akis. Žigolo. Iš laikraščių ji puikiai žinojo apie tų samdomų kavalierių avantiūras. Apie vidutinio amžiaus kvailes ji taip pat buvo nemažai skaičiusi.

- Nejaugi Klodas - žigolo? Visko gali būti. Bet juk už žigolo paslaugas paprastai moka moteris, o Klodas juk pats visada už ją mokėjo. Beje, mokėjo misteris Parkeris Painas, o ne Klodas, ir, aišku, už jos du šimtus ginėjų.

Ir nejaugi ji pati - tik eilinė kvaila vidutinio amžiaus moterėlė? Gal Klodas slapčiomis juokiasi iš jos? Nuo šios minutės Marijos Pakington veidas plykstelėjo.

O netgi jeigu ir taip? Na, Klodas - žigolo. Na, o ji - kvaila vidutinio amžiaus moterėlė. Jeigu taip, tai reikia jam kaip nors atsilyginti. Kaip? Gal padovanojus auksinį portsigarą! Ar ką nors panašaus...

Keisto impulso vejama, ji tuoj pat nuvyko į "Aspri", išsirinko ir nupirko portsigarą.

Eilinis pasimatymas su Klodu turėjo įvykti prie "Kleridži", kur

jie turėjo drauge papusryčiauti. Pradėjus gerti kavą, moteris išėmė iš rankinės portsigarą.

- Mažas suvenyras, - burbtelėjo ji.

Jis pakėlė akis ir susiraukė.

- Man?!

- Na, taip. Aš... aš tikiuosi, kad jums patiks.

Jis šiurkščiai per visą stalą pastūmė dovaną.

- Kam jūs tai darote? Aš neimsiu. Pasiimkite atgal. Pasiimkite, sakau! - Jis buvo įpykęs. Jo tamsios akys žybtelėjo iš pykčio.

Jis sumurmėjo “atleiskite” ir paslėpė daikčiuką rankinėje.

Tą dieną jų tarpusavio santykiai buvo įtempti.

Kitą rytą Klodas paskambinau jai:

- Mums reikia pasimatyti. Ar galėčiau aš ateiti pas jus?

Jai atsakė, kad lauks jo trečią valandą.

Klodas atėjo labai išbalęs ir įsitempęs. Jie pasisveikino. Nė vienas nenorėjo pirmasis pradėti pokalbio. Abiems buvo nepatogu dėl neseniai įvykusio nesusipratimo.

Pagaliau Klodas pašoko nuo kėdės ir ryžtingai pažvelgė jai į akis.

- Kas aš, jūsų manymu? Aš atėjau paklausti jūsų to. Iki šiol mes buvome draugai, ar ne? Draugai. O jūs laikote mane... na... žigolo, ar ką? Jums aš - subjektas, gyvenantis moterų sąskaita! Sukčius profesionalas! Juk taip?

- Ne, ne...

Tačiau jis tik mostelėjo ranka ir dar labiau išbalo.

- Neneikite! Na ką gi, tai tiesa. Aš atėjau pasakyti jums tai. Viskas teisingai. Rūpintis jumis, linksminti jus, mylėti, priversti užmiršti savo vyrą, - visa tai įeina į mano pareigas. Toks jau mano darbas. Koks niekingas tipas, ar ne?

- Kodėl gi jūs man visa tai sakote? - paklausė ji.

- Todėl, kad man tai nusibodo. Pasidarė nepakeliamai sunku užsiimti tokiu bizniu. Tuo labiau - su jumis. Jūs juk ne tokia... Jūs - moteris, kuria aš pasitikiu, prieš kurią lankstausi. Aš žinau, jūs galvojate, kad šie mano patikinimai taip pat yra žaidimo sąlyga... - Jis priėjo prie pat jos. - Aš žūtbūt stengiausi įrodyti, kad taip nėra. Aš išeinu, beje, būtent dėl jūsų. Tik dėl jūsų aš tapsiu tikru žmogumi, o ne tokiu atstumiančiu parazitu, kokiu buvau ligi šiol.

Staiga jis pakėlė ją ant rankų. Jų lūpos susitiko. Po to Klodas švelniai pasodino ją į krėslą ir atsitraukė.

- Iki pasimatymo. Aš visada buvau pašlemėkas. Tačiau, prisiekiu, nuo šiol tapsiu kitoks. Prisimenu, jūs sakėte, kad mėgstate skaityti skelbimus Egoni skiltelėje. Štai ten kiekvienais metais tą pačią dieną jūs rasite žinutę apie tai, kad aš prisimenu jus ir laikausi duoto žodžio. Ir jūs suprasite, kokią įtaką padarėte man. Ir štai dar kas. Jokių suvenyrų aš iš jūsų neimsiu. O štai jums aš noriu kai ką padovanoti. - Ir jis nusimovė nuo piršto auksinį žiedą su monograma. - Tai mano motinos žiedas. Tegul jis nuo šiol bus jūsų. O dabar - likite sveika!

Klodas išėjo palikęs ją visiškai apstulbusią su auksiniu žiedu rankoje.

Tą dieną Džordžas Pakingtonas namo grįžo anksti. Žmona sėdėjo prie židinio ir nieko nematančiu žvilgsniu žvelgė į ugnį. Į Džordžo replikas ji atsakinėjo geranoriškai, tačiau atsainiai.

- Taip, Marija, - tarė jis su apsimestiniu pagyvėjimu. - Dėl tos mergaitės...

- Taip, brangusis?

- Aš... man net mintis nekilo tave nuliūdinti. Nieko rimto tarp mūsų nėra.

- Žinau. Aš elgiausi kvailai. Susitikinėk su ja kiek tik nori, jeigu tai teikia tau pasitenkinimą.

Kitados tokie žodžiai, be jokių abejonių, būtų pradžiuginę Džordžą Pakingtoną, tačiau šiandien, kad ir kaip bebūtų keista, jie tik sukėlė jam apmaudą. Kokį džiaugsmą gali teikti meilės romanas, jeigu jį skatina nuosava žmona? Po velnių visa tai!

Šaunus linksmo ir nutrūktgalviško žaidimo su ugnimi pojūtis staiga užgeso. Džordžas Pakingtonas pasijuto esąs pavargęs nevykėlis kiauromis kišenėmis. Atvirai pasakius, dabar jam ne toji mergaitė rūpėjo.

- Išvažiuokime kur nors savaitgaliui, - droviai pasiūlė jis žmonai.

- Nesirūpink manimi, brangusis. Aš esu laiminga.

- Bet aš norėčiau nusivežti tave kur nors. Mes galėtume nuvažiuoti į Rivjerą.

Misis Pakington veide pasirodė abejinga šypsena. Vargšas senukas Džordžas, su kokiu entuziazmu jis staiga prabilo. Vis dėlto ji

mylėjo jį. Mielasis senasis Džordžas... Jo gyvenime niekada nebuvo tokios gražios ir taurios paslapties, kokia dabar gaubia ją. Ir ji sutiko švelniai tebesišypsodama:

- Tai bus nuostabu, brangusis...

Misteris Parkeris Painas kalbėjosi su mis Lemon.

- Kiek kainavo mums šis sumanymas?

- Šimtą du svarus dvidešimt pensų, - atsakė mis Lemon.

Staiga atsidarė durys ir į kabinetą įėjo Klodas Latrelas. Jis atrodė susimąstęs.

- Sveikas, Klodai, - pasakė misteris Parkeris Painas. - Na, kaip? Viskas baigėsi gerai?

- Man atrodo, taip.

- O žiedas? Beje, ką jūs išgraviravote ant jo?

- "Matilda", - niūriai atsakė Klodas. - "1899".

- Puiku! O koks bus skelbimas?

- "Laikausi žodžio. Myliu ir prisimenu. Klodas".

- Užsirašykite, mis Lemon. Egoni skiltis. Lapkričio trečioji... leiskite žvilgtelėti... atimti šimtą du svarus ir dvidešimt pensų. Man atrodo, pakaks dešimčiai metų. Mums lieka 92 svarai 6 pensai. Viskas sutampa.

Mis Lemon išėjo.

- Paklausykite, - netikėtai pratrūko Klodas, - man visa tai nepatinka! Negarbingas žaidimas.

- Na, na, brangusis?

- Negarbingas žaidimas. Ji - padori moteris, normalus žmogus. Ir šitiek visko jai primeluoti, prikimšt galvą sentimentalių nesąmonių! Po velnių, mane pykina nuo viso to!

Misteris Parkeris Painas pasitaisė akinius ir įsistebeilijo į Klodą kaip mokslininkas tyrinėtojas, susidomėjęs kokiu nors daiktu.

- Mano brangusis, - sausai tarė jis, - aš kažkodėl neprisimenu, kad sąžinė būtų graužusi jus per visus tuos... kaip čia tiksliau pasakius... jūsų abejotinos karjeros metus. Jūsų elgesys Rivjeroje pasižymėjo ypatingu įžūlumu, o išsiurbdamas pinigėlius iš misis Natti Vest, taip, taip, tos pačios Natti Vest, Kalifornijos agurkų karalienės, jūs ypač aiškiai pademonstravote savo širdies kietumą ir aistrą turtui.

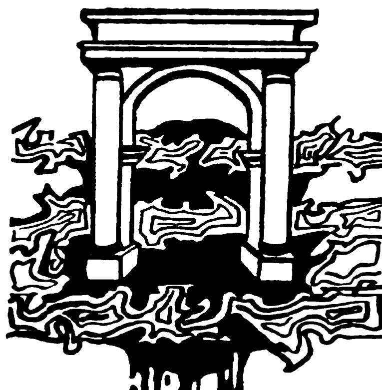
- Na, gerai, pasakysiu kitaip, - suniurnėjo Klodas. - Tai nelabai gražus žaidimas.

Tada misteris Parkeris Painas prabilo mokytojo, atvedančio į protą savo mylimą mokinį, tonu.

- Mano brangusis Klodai, jūs atlikote gailestingumo aktą. Jūs padovanojote nelaimingai moteriai tai, ko jai trūko, - romaną. Jeigu ne jūs, moteris eikvotų jėgas ašaroms ir mainais negautų nieko, o romanas tarsi sudžiovintas levandos žiedas išsaugo savo aromatą ilgus metus, - jis kostelėjo. - Jūs paprasčiausiai atlikote pareigą misis Pakington atžvilgiu.

- Ne, nepatinka man visa tai, - burbtelėjo Klodas ir išėjo iš kambario.

Misteris Parkeris Painas išėmė iš stalčiaus naują aplanką. Ant jo jis užrašė: "Įdomus profesionalaus sukčiaus sąžinės prošvaisčių pasireiškimas". Pastaba: "Sekti jo vystymąsi".



DELFŲ ORAKULAS

Misis Viljard Dž. Peters nelabai domėjosi Graikija. Ir apie Delfus iki šiol ji neturėjo nė mažiausio supratimo. Jai daug artimesni buvo Paryžius, Londonas ir Rivjera. Ši moteris labai mėgo gyventi viešbučiuose, bet tik tokiuose, kurių numeriuose buvo minkšti kilimai, ištaigingos lovos, daugybė įvairiausių šviestuvų, karštas ir šaltas vanduo, telefonai prie lovų, galimybė užsisakyti tiesiai į numerį arbatos, įvairių patiekalų, mineralinio vandens, kokteilių.

Delfų viešbutyje nieko panašaus nebuvo. Užtat čia pro langą galėjai išvysti puikų vaizdą. Numerio apstatymas buvo kuklus - kėdė, praustuvas ir komoda. Švari patalynė ir iki blizgesio iššveistos grindys teikė kambariui jaukumo.

Misis Peters nusprendė, kad neblogai būtų sugrįžus papasakoti draugams apie viešnagę Delfuose ir pradėti studijuoti Senovės Graikijos istoriją. Užduotis pasirodė pakankamai sudėtinga. Visoms

skulptūroms ko nors trūko: rankų, kojų arba galvos. Atvirai pasakius, ant misterio Peterso kapo stovintis visiškai sveikas marmurinis angeliukas su sparnais jai patiko kur kas labiau. Tačiau ji neišsakė savo nuomonės bijodama, kad jos sūnus Viljardas ims ją niekinti. Būtent jo dėka ji dabar sėdėjo šiame nejaukiame viešbutyje, paniurusios kambarinės ir pasibjaurėjimą keliančio vairuotojo kompanijoje.

Viljardas (dar neseniai jį vadino Viljardu jaunesniuoju ir jis, beje, nepkentė šio vardo) buvo aštuoniolikmetis, iki beprotybės dievinamas misis Peters sūnus. Jaunuolis, pasižymintis aistra senoviniam menui, buvo liesas, išbalęs, besiskundžiantis regėjimu ir virškinimu, tačiau energingai tampė motiną po visą Graikiją.

Olimpija misis Peters pasirodė esantis miestas, kuriame viešpatauja niūri tuštybė. Partenonas jai patiko, o Atėnai paliko atstumiantį įspūdį. Vizitas į Korintą ir Mikėnus jai ir vairuotojui buvo tikra kankynė. "Viskas, Delfai - tai paskutinis lašas", - pagalvojo ji ir pasijuto esanti labai nelaiminga. Čia absoliučiai nebuvo ką veikti, nebent tik slankioti keliu ir gėrėtis griuvėsiais. O Viljardas ištisas valandas pritūpęs šifravo graikiškus užrašus ir kartkartėmis sušukdavo: "Mama, tu tik paklausyk! Argi tai ne puiku?" Paskui jis perskaitydavo tekstą, kuris misis Peters atrodė kaip tikras nuobodulio įsikūnijimas. Šį rytą Viljardas atsikėlė labai anksti, kad galėtų apžiūrėti kažkokią bizantišką mozaiką. Misis Peters, instinktyviai jausdama, kad šiai mozaikai ji liks abejinga, nusprendė išvengti tokio malonumo.

- Aš žinau, mama, tau norisi pasėdėti vienai kokiame nors antikiniame teatre ar stadione pasinėrus į savo mintis, - pasakė Viljardas.

- Tu teisus, brangusis, - atsakė misis Peters.

- Aš įsitikinęs, kad tu rasi tokią vietą, kuri tau patiks, - pasakė Viljardas ir išvažiavo.

Lengviau atsidususi, misis Peters pradėjo ruoštis pusryčiams. Ji įėjo į pustuštę valgyklą. Joje buvo keturi žmonės. Dvi ekstravagantiškai apsirengusios moterys - motina ir duktė - kalbėjosi apie saviraiškos meną šokyje. Netoli jų sėdėjo storulis, kuris padėjo jai panešti lagaminus išlipus iš traukinio. Jį vadino Tompsonu. Valgykloje buvo ir visiškai plikas vidutinio amžiaus džentelmenas. Jis atvyko čia vakar vakare.

Būtent su juo misis Peters ir pradėjo kalbėtis. Ji buvo geraširdė

moteris ir labai mėgo pasišnekučiuoti su žmonėmis. Misteris Tompsonas buvo pernelyg drovus. Motina su dukra kaip paprastai buvo pasipūtusios, nors mergina pastebimai simpatizavo Viljardui. Misis Peters priėjo išvadą, kad neseniai atvykęs džentelmenas - ganėtinai įdomus pašnekovas. Jis buvo labai apsišvietęs, tačiau tuo nesididžiavo.

Jis papasakojo jai daug įdomių dalykų apie senovės graikus ir šie jai daugiau nebeatrodė tokie nuobodūs ir tarsi sukurti specialiai tam, kad būtų aprašinėjami nuobodžiose knygose.

Misis Peters savo ruožtu papasakojo jam apie Viljardą. Kuo vardu jos pašnekovas, kokia jo profesija, ji taip ir nesužinojo. Jis nepasakė apie save nieko, išskyrus tai, kad keliaudamas nori pailsėti nuo savo biznio.

Žodžiu, diena prabėgo greičiau, negu tikėjosi misis Peters. Dama su dukterimi ir misteris Tompsonas pasirodė esą nekalbūs. Su misteriu Tompsonu ji susidūrė išeidama iš muziejaus ir jis iš karto perėjo į kitą gatvės pusę.

Naujasis misis Peters pažįstamas nepalankiai pažvelgė į jį.

- Noriu prisiminti, kas gi tas žmogus? - sumurmėjo jis.

Misis Peters pasakė savo bičiuliui tik tiek, kad šį žmogų vadina Tompsonu.

- Tompsonas... Ne, nemanau, kad būčiau jį kur nors sutikęs. Tačiau jo veidas kažkodėl man atrodo pažįstamas.

Vidurdienį misis Peters mėgo pasnausti saulės atokaitoje. Knyga, kurią ji pasiėmė, nebuvo iš tų knygų apie graikų meną, kurias jai rekomendavo sūnus. Ji vadinosi "Upių katerio paslaptis" ir pasakojama joje buvo apie keturias žmogžudystes, tris pagrobimus ir didelę pavojingą nusikaltėlių gaują. Ši knyga suteikė Peters jėgų ir šiek tiek ją prablaškė.

Ketvirtą valandą ji grįžo į viešbutį. Misis Peters buvo įsitikinusi, kad Viljardas jau grįžęs. Jokia negera nuojauta jos nekankino ir ji vos nepamiršo perskaityti raštelį, kurį jai perdavė viešbučio valdytojas, pasakęs, kad vidurdienį jį atnešė vienas keistas vyriškis.

Misis Peters iš lėto ramiai išskleidė popieriaus lapą, tačiau vos tik perskaičius pirmąsias eilutes, jos veidas pasidarė baltas kaip kreida. Ji vos laikėsi ant kojų. Raštelis buvo parašytas angliškai, tačiau rašė jį greičiausiai svetimšalis.

"Gerbiamoji ledi! Pranešame jums, kad jūsų sūnus yra mūsų nelaisvėje vienoje nuošalioje vietoje. Jam nebus padaryta nieko blogo, jeigu jūs tiksliai vykdysite mūsų nurodymus. Mes reikalaujame 10000 angliškų svarų sterlingų išpirkos. Jeigu jūs apie tai pranešite viešbučio valdytojui, policijai ar dar kam nors, jūsų sūnus bus nužudytas. Rinkitės. Rytoj jums bus pranešta, kur padėti pinigus. Jeigu jūs nesumokėsite išpirkos, jums bus atsiųstos jaunojo džentelmeno ausys. Jeigu ir po to jūs nesutiksite mokėti, mes jį nužudysime. Tai ne tuščios kalbos. Taigi ramumoje niekieno netrukdoma viską apmąstykite. Dimitrijus Čiornobrovyj".

Neverta aprašinėti vargšės ledi būsenos. Į jos gyvenimą netikėtai įsibrovė ta absurdiška kvaila grėsmė ir baisaus pavojaus nuojauta. Ak, Viljardas, jos numylėtinis, jos trapus rimtuolis Viljardas!

Žinoma, pirmiausia reikia pranešti policijai, paskui pabelsti į kaimynų duris. Tačiau jeigu ji taip pasielgs, tai... Nuo šios minties ji krūptelėjo.

Šiek tiek atsitokėjusi, ji nuėjo pas viešbučio šeimininką; visame viešbutyje jis buvo vienintelis angliškai kalbantis žmogus.

- Darosi keista, - pasakė ji. - Mano sūnus iki šiol negrįžo.

Mažojo žmogelio veidą nutvieskė šypsena.

- Jis tikriausiai paleido mulus, kadangi įsigeidė grįžti atgal pėsčiomis. Jis jau turėjo grįžti, bet tikriausiai užtruko kelyje.

Sprendžiant iš šypsenos, jis buvo be galo laimingas.

- Paklausykite, - griežtai pasakė misis Peters. - Ar jūsų apylinkėje yra kokių nors banditų?

Angliško žodžio "banditas" mažasis žmogelis nesuprato. Misis Peters teko jam paaiškinti šio žodžio reikšmę. Po to ji gavo tvirtą atsakymą, kad Delfuose ir jų apylinkėse viešpatauja tvarka ir ramybė ir visi gyventojai geranoriškai nusiteikę svetimšalių atžvilgiu.

Jis vos susilaikė neuždavusi klausimo apie laišką. Mintys apie grėsmingą susidorojimą ją kankino. Galbūt visa tai tik apgaulė. O jeigu ne? Iš vienos jos pažįstamos Amerikoje pavogė kūdikį. Ši pranešė policijai ir kūdikis buvo nužudytas. Tokių istorijų ji buvo girdėjusi ne vieną.

Ji buvo ties beprotybės slenksčiu. Ką daryti? Suma, kurios jie reikalauja, didžiulė, nors, palyginus su grėsme Viljardui... Tačiau iš kur gauti tiek pinigų? Nežmoniškai sunku bus gauti visą sumą gry-

nais. Ji čia teturi tik akredityvą keletui tūkstančių svarų sterlingų.

Ar banditai supras jos sunkumus? Ar jie lukterės?

Misis Peters įniršusi išvarė atėjusią kambarinę. Nuskambėjo skambutis, kviečiantis vakarieniauti. Misis Peters nuėjo į valgyklą. Ji valgė mechaniškai, žvalgydamasi aplink nieko nematančiu žvilgsniu.

Kartu su vaisiais ant stalo buvo padėtas jai adresuotas raštelis. Braižas jai pasirodė visai nepanašus į tą, kuriuo buvo parašytas laiškas su ultimatumu. Šį kartą ji išvydo pavyzdinį anglo klerko braižą. Ji išskleidė lapelį atsainiai, visai nesusidomėjusi, tačiau, vos tik pradėjus skaityti, jis suintrigavo.

“Delfuose, deja, jau nebėra orakulo. Tačiau jūs visada galite pasikonsultuoti su misteriu Parkeriu Painu!”

Kitas lapelis - tai iškirptas iš laikraščio skelbimas su jos rytinio pašnekovo nuotrauka.

Misis Peters du kartus perskaitė šį skelbimą:

- “Ar jūs laimingas? Jeigu ne, kreipkitės į misterį Parkerį Painą!”

Ar ji laiminga? Ak, ar yra dar kas nors toks nelaimingas, kokia ji dabar? Atrodo, tarsi pats Dievas būtų išklausęs jos maldų ir pasiuntęs išgelbėtoją.

Ji išsitraukė iš rankinės popieriaus lapelį ir skubiai parašė: “Prašau man padėti! Ar negalėčiau po dešimties minučių susitikti kur nors netoli viešbučio?”

Ji susuko raštelį ir paprašė padavėjo perduoti jį džentelmenui, sėdinčiam prie staliuko netoli lango. Po dešimties minučių apsisiautusi kailiniais ji išėjo iš viešbučio ir neskubėdama pasuko antikinių griuvėsių link. Misteris Parkeris Painas jos jau laukė.

- Kaip man pasisekė, kad sutikau jus, - pasakė misis Peters, dusdama nuo susijaudinimo. - Tačiau kaip jūs atspėjote, kad mane ištiko tokia nelaimė? Aš labai norėčiau sužinoti tai.

- Žmogaus veide parašyta viskas, mano brangioji ledi, - švelniai pasakė misteris Parkeris Painas. - Aš iš karto supratau, kad jums kažkas atsitiko. Taigi papasakokite.

Pajutusi netikėtą jėgų antplūdį, ji padavė jam laišką. Misteris Painas perskaitė jį pasišviesdamas kišeniniu žibintuvėliu.

- Hm, - iš lėto tarė jis, - įdomus dokumentas. Gana įspūdingas. Jame labai daug įdomybių.

Tačiau misis Peters neparodė noro diskutuoti šia tema. Ją labiau domino tai, kaip išgelbėti Viljardą.

Misteris Parkeris Painas nuramino ją vaizdžiai nupasakojęs graikų plėšikų buitį ir papročius. Jie esą labai rūpinasi savo belaisviais. Misis Peters šiek tiek nusiramino.

- Ką man daryti? - paklausė ji.

- Palaukite ryto ir kreipkitės į policiją.

Misis Peters siaubo apimta suriko:

- Bet juk jie nužudys Viljardą!

- Ne.

- Jūs galvojate, kad policija sugebės sugrąžinti Viljardą gyvą ir sveiką?

- Be jokių abejonių, - raminančiu tonu ištarė Parkeris Painas. - Tačiau leiskite užduoti dar vieną klausimą. Ar jūs sutiktumėte sumokėti 10000 svarų sterlingų, kad susigrąžintumėte Viljardą?

- Jį susigrąžinti - pats karščiausias mano troškimas.

- Aišku, - pasakė misteris Parkeris Painas. - O kas atnešė laišką?

- Kažkoks žmogus. Viešbučio šeimininkas jo nepažįsta. Tai keista.

- Vadinasi, yra dar vienas šansas. Galima pasekti žmogų, kuris atneš raštelį rytoj. O kaip jūs paaiškinote, kad jūsų sūnaus nėra, viešbučio gyventojams?

- Aš net neketinau nieko apie tai sakyti.

- Taip. Aš stebiuosi, kodėl jūs nesukėlėte visų ant kojų. Juk tai taip natūralu. Buvo galima pasiųsti keletą grupių jaunuolio ieškoti.

- O jūs nemanote, kad tie velnio apsėsti galvažudžiai atkeršys?

- Ne, jie neįvykdys savo grasinimo tol, kol oficialiai nebus paskelbta jiems, kad pati nesitikėjote, jog dėl jūsų sūnaus dingimo kils toks sąmyšis.

- Ar galėčiau šį reikalą patikėti jums?

- Tai mano profesija, - atsakė Parkeris Painas.

Kai jie pamažu artinosi prie viešbučio, juos aplenkė kresnas vyriškis, skubantis ta pačia kryptimi.

- Kas toks šis žmogus? - smalsiai paklausė misteris Parkeris Painas.

- Man atrodo, tai - misteris Tompsonas.

- Taip, - susimąstęs ištarė misteris Parkeris Painas. - Tompso-

nas... Hm... Vadinasi, Tompsonas...

Eidama miegoti, misis Peters pagalvojo, kad misteris Parkeris Painas pasiūlė neblogą idėją - pasekti, kas atneš laišką ir kur po to žmogus eis. Juk jis tikrai susijęs su tais galvažudžiais. Ji tuoj pat užmigo įsitikinusi, kad rytoj viskas paaiškės. Rytą rengdamasi, ji ant grindų po langu pamatė kažkokį daiktą. Smarkiai plakančia širdimi ji pakėlė tokią pat nešvarią popieriaus skautę, kaip ir vakar. Braižas irgi buvo tas pats.

"Labas rytas, ledi. Ar jūs padarėte kokias nors išvadas? Jūsų sūnus gyvas ir sveikas. Tačiau mums reikalingi pinigai. Mes suprantame, kad tokią sumą jums sunku sumokėti grynais, tačiau žinome, kad jūs turite briliantų vėrinį. Šių brangakmenių mums pakaktų. Tad paklausykite, ką jūs turite padaryti. Jūs arba Jūsų pasiuntinys turi atnešti vėrinį į senovinio stadiono griuvėsius. Paskui pakilti prie medžio, esančio netoli uolos. Mes viską seksime ir iš karto įspėjame, kad turi ateiti tik vienas žmogus. Ten jūs paliksite vėrinį ir mainais atgausite savo sūnų. Viskas turi įvykti rytoj, šeštą valandą, vos tik patekėjus saulei. Jeigu pranešite policijai, jūsų sūnus bus nužudytas.

Tai mūsų paskutinis žodis, ledi. Jeigu rytoj mes negausime vėrinio, atsiųsime jums sūnaus ausis. Kitą dieną jis bus nužudytas.

Su geriausiais linkėjimais

Dimitrijus"

Misis Peters karštligiškai ėmė ieškoti misterio Parkerio Paino. Šis atidžiai perskaitė raštelį.

- Tai tiesa? - paklausė jis. - Jūs tikrai turite briliantų vėrinį?

- Taip. Vyras nupirko jį už šimtą tūkstančių dolerių.

- Plėšikai gerai informuoti! - sumurmėjo misteris Parkeris Painas.

- Ką jūs pasakėte?

- Galvoju apie šį reikalą.

- Mes neturime laiko apmąstymams. Aš žūtbūt turiu atgauti savo berniuką.

- Bet jūs - išdidi moteris. Nejaugi jūs leisite, kad iš jūsų pavogtų 100000 dolerių? Nejaugi taip paprastai imsite ir atiduosite savo briliantus tiems niekšams?

- Žinoma, jeigu reikalai pakryps tokia linkme, - išdidi moteris kovojo su moterimi motina. - Kaip aš galiu iš tų galvijų tikėtis

padorumo! Tačiau nuo tos minutės, kai atgausiu savo berniuką, aš pakelsiu ant kojų visą šios šalies policiją.

Misis Peters, matyt, buvo kerštinga moteris.

- Taip... - tarė misteris Parkeris Painas. - Bijau, kad prievartautojai jau numatė apie tai.

- O ką gi siūlote jūs?

Misteris Parkeris Painas nusišypsojo.

- Aš pabandysiu įgyvendinti vieną planą.

Jis apžvelgė viešbučio valgyklą, kurioje jie sėdėjo, ir įsitikino, kad aplink nieko nėra. Durys buvo uždarytos.

- Misis Peters, buvodamas Atėnuose, aš susipažinau su vienu vyriškiu. Tai juvelyras, kurio specializacija - dirbtiniai briliantai. Aukščiausios klasės imitacijos!

Jo balsas pasidarė dar tylesnis.

- Aš pakviesiu jį čia telefonu ir vidurdienį jis atveš gerą dirbtinių akmenų rinkinį.

- Kam gi tai reikalinga?

- Jis išims iš vėrinio tikrus briliantus ir vietoj jų įdės padirbtus.

- Ak! Tai pats genialiausias planas, kokį tik galima sugalvoti!

Misis Peters pažiūrėjo į jį kupinu susižavėjimo žvilgsniu.

- Jūs sutinkate?

- Žinoma!

- Tada prašau pasaugoti, kad niekas negirdėtų, kaip aš kalbėsiu telefonu.

Misis Peters buvo viešbučio šeimininko kabinete. Jis noriai leido misteriui Parkeriui pasinaudoti aparatu ir netgi padėjo prisiskambinti, o po to išėjo į holą ir prie savo kabineto durų rado misis Peters.

- Aš laukiu čia misterio Parkerio Paino, - pareiškė ji. - Mes eisime pasivaikščioti.

- Ak! Prašau!

Tuo pačiu metu hole pasirodė ir misteris Tompsonas. Jis priėjo prie jų ir užkalbino viešbučio šeimininką.

- Pasakykite, ar Delfuose yra tuščių vilų, kurias būtų galima išsinuomoti? Ne? Bet juk aplink viešbutį tiek daug vilų.

- Jos priklauso vienam graikui ir, deja, neišnuomojamos.

- O tuščių vilų tikrai nėra?

- Yra viena. Jos šeimininkė - amerikietė. Ši vila kitame mūsų miestelio pakraštyje. Bet dabar ji remontuojama. Dar viena vila priklauso anglui dailininkui. Ji stovi ant paties uolos krašto, o apačioje...

Misis Peters neįstengė paslėpti susijaudinimo. Siekdama, kad atrodytų nerūpestinga, ji garsiai pasakė:

- Aš taip pat norėčiau turėti čia vilą - mažytę ir jaukią. Man beprotiškai patinka ši vietovė.

Ji stengėsi nukreipti į save misterio Tompsono dėmesį iki to laiko, kol misteris Parkeris Painas išėjo iš kabineto. Jis maloniai nusišypsojo jai.

Misteris Tompsonas nusileido laiptais žemyn ir išėjo į gatvę. Ten jis sutiko išdidžiąją damą su dukterimi. Abi moterys vilkėjo lengvomis suknelėmis ir atrodė labai sušalusios. Viskas vyko įprastine tvarka. Vakarop turistiniu autobusu atvažiavo juvelyras. Misis Peters nunešė vėrinį jam į viešbučio kambarį. Juvelyras kažką geranoriškai sumurmėjo prancūzų kalba, išėmė iš krepšio įrankius ir kibo į darbą.

Vienuoliktą valandą misteris Parkeris pasibeldė į misis Peters kambario duris.

- Įeikite! - sušuko ji.

Misteris Parkeris Painas laikė rankose nedidelį zomšinį futliarą. Moteris žvilgtelėjo į jį.

- Mano briliantai.

- Tyliau! Šis vėrinys iš padirbtų akmenų. Labai gražus, ar ne tiesa?

- Tikras stebuklas! Niekas neatskirs!

- Aristopulas - šaunus vaikinas!

- Ar jūs galvojate, kad plėšikai neįtars?

- Jiems tikrai nešaus į galvą tokia mintis. Jie juk žino, kad jūs visą laiką nešiojote vėrinį.

- Puiku! - misis Peters atidavė vėrinį misteriui Parkeriui Painui.

- Gal jūs pats atiduotumėte jį plėšikams? Nors aš turbūt pernelyg daug iš jūsų reikalauju?

- Žinoma, aš paduosiu. O dabar duokite man jų laišką, aš dar kartą perskaitysiu, ko jie reikalauja. Dėkoju jums. Ramios nakties. Rytoj jūsų sūnus pusryčiaus drauge su jumis.

- Ak, kad tik tai būtų tiesa!

- Nesijaudinkite. Pasitikėkite manimi.

Vis dėlto misis Peters miegojo neramiai. Vos tik užmigus, jai ėmė sapnuotis košmarai. Ginkluoti plėšikai važiavo šarvuotu automobiliu ir šaudė į Viljardą, kuris bėgo nuo jų pakalnėn apsirengęs tik pižama.

Pabudusi ji apsidžiaugė ir ėmė laukti pirmųjų aušros spindulių. Septintą valandą pasigirdo beldimas į duris. Jai staiga išdžiūvo gerklė. Ji vos ištarė:

- Įeikite!

Durys atsidarė. Įėjo misteris Tompsonas. Ji apstulbusi žvelgė į jį negalėdama pratarti nė žodžio. Ją apėmė negera nuojauta. Tačiau misteris Tompsonas prabilo labai mandagiu, nuoširdžiu ir kasdienišku tonu.

- Labas rytas, misis Peters.

- Ką tai reiškia, sere?

- Atleiskite už tokį ankstyvą vizitą, tačiau tai labai svarbu.

Misis Peters pašoko:

- Vadinasi, jūs pavogėte mano sūnų! Tai visai ne banditai! Na, žinoma, ne banditai! Kurgi mano sūnus?

Misis Peters akys žaibavo tarsi įniršusios tigrės.

- Stovi už durų.

- Viljardai.

Durys atsidarė ir išbalęs bei nesiskutęs Viljardas apkabino motiną.

Misteris Tompsonas stebėjo šią sceną geraširdiškai šypsodamasis.

- Vis tiek! - piktai riktelėjo misis Peters. - Vis tiek jums teks atsakyti už tai!

- Tu nieko nesupranti, mama! - paskė Viljardas. - Šis džentelmenas išgelbėjo mane.

- Tai kur gi tu buvai?

- Tuščioje viloje, stovinčioje ant uolos, maždaug už mylios nuo čia.

- Leiskite man viską papasakoti, - pertraukė jį misteris Tompsonas.

Jis ištiesė misis Peters nedidelį popierinį ryšulėlį ir išvyniojo jį.

Prieš jos akis pasirodė zomšinis futliaras su vėriniu.

- Taip, tai tikras vėrinys, o padirbtąjį jie grąžino jums. Kaip teisingai pastebėjo jūsų bičiulis, Aristopulas - tikras genijus.

- Nieko nesuprantu.

- Tada klausykite. Iš pat pradžių mano dėmesį patraukė gerai man žinomos pavardės panaudojimas. Todėl aš nusprendžiau pasekti jus ir jūsų kvailoką bičiulį gatvėje. Ir išgirdau - pasakysiu atvirai - labai įdomų jūsų pokalbį. Jis man pasirodė esąs toks įdomus, kad aš netgi apsilankiau pas viešbučio šeimininką. Jis užrašė numerį telefono, kuriuo skambino jūsų bičiulis, ir viską suorganizavo taip, kad oficiantas išgirstų jūsų pokalbį valgykloje.

Viskas man pasidarė aišku. Jūs tapote gudrių brangenybių grobikų auka. Jie žinojo, kad jūs turite vėrinį, sekė jus ir pagrobė jūsų sūnų, o paskui parašė šį laišką. Jie suorganizavo viską taip, kad jūs pasikliautumėte jų vadeiva.

Na, o toliau viskas vyko labai paprastai. Jūsų gerasis džentelmenas atiduoda jums padirbtus briliantus ir pasislepia su tikraisiais, iš anksto paprašęs, kad kas nors nueitų į vilą, stovinčią ant uolos, kur ir buvo jūsų sūnus. O kada jūs suprasite, kad briliantai netikri, jų ir pėdos bus ataušusios.

- Ir ką gi?

- Dabar jie jau suimti. Aš pasirūpinau tuo.

- Nusikaltėlis! - sušuko misis Peters. - Nusikaltėlis, darantis labai padoraus žmogaus įspūdį!

- Taip, iš tikrųjų nelabai malonus tipas.

- Bet mane stebina tai, kaip jūs galėjote įspėti visas šias užmačias? - susižavėjęs sušuko Viljardas.

Misteris Tompsonas palingavo galva.

- Matote, kai keliauji prisidengęs svetima pavarde ir išgirsti, kad tuo metu kažkas naudojasi tavo tikrąja, noromis nenoromis...

Misis Peters staiga atsisuko į jį:

- O kas jūs esate iš tikrųjų?

- Aš - misteris Parkeris Painas.

Kristi A.
Kr267 Dviguba nuodėmė: Apsakymai / Vertė G. Ligeikienė. - K.: Europa, 1994. - 144 p.

ISBN 9986-436-18-4

Rinkinyje spausdinami apsakymai apie nuostabųjį seklį Erkiulį Puaro ir paslaptingąjį Parkerį Painą, laimės ieškantiems savo klientams įteikiantį spalvingiausią aštrių pojūčių puokštę.

UDK 820-3

TURINYS

Pasakojimai apie Erkiulį Puaro
Dviguba nuodėmė 3
Premjero pagrobimas 17
Tragedija Masdon Meinore 32
Misterija Hanters Lodže 44

Pasakojimai apie Parkerį Painą
Meilė reikalauja aukų 55
Pasakojimas apie išprususį vyrą 68
Miesto tarnautojo nuotykis 81
Ar jūs gavote viską, ko norėjote? 95
Sukeitimas 108
Vidutinio amžiaus moters istorija 118
Delfų orakulas 131

Agata KRISTI
DVIGUBA NUODĖMĖ

Apsakymai

Redaktorius Žilvinas Tamošaitis
Dailininkė Ella Neniškytė
Korektorė Iveta Skliutaitė
Kompiuteriu maketavo Algis Balčius

Duota rinkti 1993 10 18. Pasirašyta spaudai 1993 11 10. SL 774. Formatas 84x108/32. Spauda ofsetinė. Garnitūra "Times Roman" 10 punktų. 4,5 sp. l. Tiražas 25 000 egz. Užsakymo Nr. 123.

Kaina sutartinė

Išleido "Vasario" koncerno "Europos" leidykla, Laisvės al. 101 a, 3000 Kaunas
Rinko ir maketavo "Vasario" techninis centras

Spausdino valstybinė "Spaudos" įmonė, Laisvės pr. 60, 2019 Vilnius

